

Razglasitev 25. člena Ljudska strategija za preoblikovanje sveta

Mohammed Mesbahi

Razglasitev 25. člena

Ljudska strategija za preoblikovanje sveta

Mohammed Mesbahi

Mohammed Mesbahi

Razglasitev 25. člena: Ljudska strategija za preoblikovanje sveta

Naslov izvirnika:

Heralding Article 25: A people's strategy for world transformation

© 2016, Mohammed Mesbahi, London

Share the World's Resources, PO Box 52662, London
N7 8UX, United Kingdom

Vse pravice pridržane.

Prevedel: Rok Kralj

Jezikovni pregled: Urška Kosec

Društvo SVET ZA VSE, Kamnik, 2017

Prva izdaja, elektronska izdaja

Oblikovna zasnova: Share The World's Resources

Spletni naslov: www.sharing.org/Razglasitev25.clena

Publikacija je brezplačna.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=291195392

ISBN 978-961-94270-0-2 (pdf)

Prišel je čas, ko moramo v milijonskem številu demonstrirati, ne proti temu ali onemu, temveč na temelju volje do dobrega in sočutja, ki opredeljujeta, kdo v resnici smo. Kajti v slehernem človeškem srcu je vgrajena ljubezen in modrost celotnega človeštva.

- Mohammed Mesbahi

Vsebina

Predgovor	1
I. Neuspeh vlad.....	8
II. Kratka opredelitev	23
III. Okoljsko vprašanje.....	34
IV. Angažiranje srca	51
V. Izobraževanje za novo Zemljo.....	71
O avtorju	92
Opombe	93

Predgovor

Knjiga, ki je pred vami, je nekako drugačna od večine drugih publikacij o politiki, ekonomiji in filozofiji, zato vam za boljši pristop k študiju te neobičajne razprave lahko koristi nekaj uvodnih misli. Ta edinstvena in pionirska knjiga s petimi medsebojno povezanimi poglavji izhaja iz dialogov med avtorjem, Mohammedom Mesbahijem, in drugimi člani leta 2003 ustanovljene civilnodružbene organizacije Share The World's Resources (STWR).¹ V prirejeni obliki so bili ti dialogi objavljeni v seriji publikacij s skupnim naslovom *Študije o načelu medsebojne delitve dobrin (Studies on the Principle of Sharing)*, v katerih so svetovni problemi preučevani z različnih vidikov – psihološkega in duhovnega, prav tako tudi z družbenega, ekonomskega in političnega.² Izraz 'študije' je primernejši kot 'članki', 'eseji' ali 'teze', saj je narava njihove vsebine namerno neakademska in namenjena širši javnosti, medtem ko pogovorni in pogosto alegorični način pisanja neposredno nagovarja bralčevo intuitivno razmišljanje. V nadaljevanju je podrobneje pojasnjeno, zakaj je pričujoča študija *Razglasitev 25. člena (Heralding Article 25)* ključna komponenta številnih Mesbahijevih del, in zato kot prva objavljena tudi v knjižni obliki.

Morda se bosta številnim bralcem ton in energija te knjige zdela neobičajna, zato je dobro, da se branja lotite na odprt in angažiran način, ki je v nasprotju z običajnim študijem komentarjev o družbenih spremembah. Mesbahi že od prve strani poudarja, da so svetovni problemi v svoji celovitosti tako zapleteni, da moramo nanje gledati z 'drugačno energijo in razumevanjem' ter 's prenovljeno pozornostjo', če želimo prepoznati njihov globlji pomen. To pa ne zahteva samo pomnjenja številnih dejstev in informacij, ampak tudi tisto, kar Mesbahi opisuje kot 'notranje učenje', ki spodbuja vpogled v naše notranje odražanje problemov človeštva in s tem njihovo razumevanje. Za vse odgovore se nam ni treba obračati navzven k avtorju (ali komurkoli drugemu), saj lahko iščemo tudi notranje potrdilo o duhovni in psihološki realnosti naše medsebojne povezanosti – realnosti, ki je na splošno zakrita z družbenim pogojevanjem, ideološkim mišljenjem in z različnimi oblikami 'izmov'.³

Avtor sam pojasnjuje, da njegova dela ne temeljijo na znanstvenih raziskavah, temveč izvirajo iz njegovih notranjih preučevanj vzrokov in rešitev za naše soodvisne globalne krize. Pri branju te kratke knjige ali katerekoli druge Mesbahijeve študije boste že kmalu spoznali, da ti vzroki in rešitve, kot ugotavlja avtor, niso del trenutnih ekonomskih in političnih sistemov, ki so le zunanja manifestacija *duhovne* krize, iz katere izvirajo svetovni problemi. Ta duhovna kriza izhaja iz problema človeške zavesti, ki sega daleč v preteklost, v zdajšnjem času pa dosega svoj vrhunec v obliki vse hujših konfliktov, ekstremne globalne neenakosti, vse večje revščine sredi obilja in okoljske krize v vseh njenih razsežnostih. Vse te zunanje oblike krize so posledica dolgotrajnega izostanka medsebojne delitve dobrin (v globalnem in kolektivnem smislu); ta izjava pa je za izobraženega posameznika lahko tako enostavna, da ima nanj le malo vpliva. Zato je ključni cilj številnih Mesbahijevih študij preučiti in iz vseh možnih kotov osvetliti pomen te predpostavke, še zlasti v zvezi s psihološkimi dejavniki, ki zavirajo naše dožemanje nujne potrebe po medsebojni delitvi svetovnih dobrin na mednarodni ravni.

Ključno sporočilo Mesbahijevega dela se glasi, da brez notranjih, preobrazajočih sprememb, ki jih je treba narediti na individualni, skupnostni in množični ravni, globalne ekonomske spremembe za boljši svet niso mogoče. Nedvomno pa do te psihološke preobrazbe našega zavedanja ne more priti samo z branjem intelektualnih analiz, ki v neskončnost secirajo in razglabljajo o kompleksnosti svetovnih problemov. V tem času izjemnih planetarnih pretresov je velika potreba po angažiranih državljanih in v tej luči je najbolje pristopiti k Mesbahijevim študijam kot skupnemu razmisleku o izhodu iz današnje velikanske civilizacijske/duhovne krize.

V tej študiji je opazna posebna smer preučevanja, ki se ukvarja s tem, kako po vsem svetu doseči prebujanje sočutja in empatije do najrevnejših članov človeške družine, med katerimi jih vsako leto po nepotrebnem umre več milijonov. Od uvodnega odstavka v prvem poglavju je ta ključna tema predstavljena v najpreprostejši obliki: da je zagotavljanje primerne življenjskega standarda za vse ljudi prvi in bistveni korak k uresničitvi pravične, trajnostne in mirne prihodnosti sveta. Po temeljiti preučitvi sil, ki stojijo na poti doseganja tega vselej uresničljivega cilja, avtor v drugem poglavju raziskuje širše politične in ekonomske posledice, ki bi nastale, če bi vsakemu človeku na Zemlji omogočili dostojno življenje z

zagotovljenimi osnovnimi dobrinami. Te posledice razširi tudi na vprašanje globalnih konfliktov in okoljske trajnosti, kar še podrobneje opiše v tretjem poglavju. V poglavjih štiri in pet avtor nujno potrebo po odpravi lakote in življenjsko nevarne revščine kot ključnih globalnih prioritet dodatno preuči iz različnih zornih kotov, s poudarkom na premiku v zavesti, ki se mora zgoditi, da bi se milijoni ljudi po vsem svetu zbrali na mirnih protestih za ta edinstveni cilj.

Čprav se običajnemu bralcu nekatera politična vprašanja na začetku morda zdijo preveč strokovna oziroma znanstvena, pa je mogoče upati, da bo glavna tema te knjige kmalu prepoznana kot ena najpomembnejših za slehernega človeka z voljo do dobrega v ključnem obdobju, ki je pred nami. Tematika ne zadeva le praktičnega izvajanja *25. člena Splošne deklaracije človekovih pravic*; pomembnejše je predvsem vprašanje, katere aktivnosti bo morala izvajati svetovna javnost, da bi naredili ta pomembni korak pri spremembi prioritet države. Mesbahi to vprašanje temeljito proučuje v vseh petih poglavjih, pri čemer je jasno, da je njegov namen, da bi skupaj z bralcem poskusil doseči skupno razumevanje 'ljudske strategije' za svetovno preobrazbo.

Brez 'obsežnega in nenehnega državlanskega udejstvovanja privilegirane tretjine človeštva' ni nobenega upanja za premik v vladnih prioritetah v korist revnejših dveh tretjin svetovnega prebivalstva, pravi Mesbahi. Kaj bi torej lahko spodbudilo tako velik, združen glas navadnih državljanov vsega sveta? Kaj preprečuje to velikansko javno angažiranje ljudi po svetu? Kako premagati samozadovoljstvo in brezbržnost, ki sta tako razširjena v sodobnih bogatih družbah, kjer povprečen državljan še vedno ne opazi, da tisoče ljudi vsak dan umre zaradi enostavno preprečljivih vzrokov?

Ne nazadnje na te vrste vprašanj ni mogoče odgovoriti s konvencionalno analizo globalnih vprašanj, ki ji sledi natančen sklep ali seznam političnih priporočil. Morda je res, da Mesbahi v tej knjigi nedvoumno ponuja enega od ključnih predlogov: z obsežnimi, dolgotrajnimi in vsesvetovnimi protesti vladam sporočiti združeno zahtevo, da zagotovijo človekove pravice, ki so zapisane v *25. členu*. Vendar pa ni enostavnega odgovora, *kako* spodbuditi začetek teh z ničimer primerljivih demonstracij, ki zahtevajo 'milijone ljudi v slehernem glavnem mestu, ki dan za dnem in teden za tednom, v vselej v velikem številu delujejo v sozvočju'. Zato smo kot bralci (oziroma 'skupni preučevalci') povabljeni, da razmislimo o teh

vprašanjih in se dokopljemo do svojih sklepov glede tega, katere posebne aktivnosti – kot posamezniki ali skupine – lahko naredimo, da bi pomagali doseči to izjemno vizijo.

*

Eden od vidikov Mesbahijevih zapisov bo kmalu postal očiten, namreč njegovo združevanje duhovne perspektive s sodobnimi političnimi zadevami, česar pa ne smemo interpretirati kot nekaj, kar je osnovano na veri ali z vidika religije. Vsak bralec religioznega ali agnostičnega prepričanja bi moral biti sposoben celostnega opazovanja, ki ga predlaga Mesbahi, s čimer lahko vzdržujemo odprt um, ki preučuje svetovne probleme z 'drugačno energijo in razumevanjem', v skladu z duhom in vizijo njegovega dialoga.

Mesbahi vselej izhaja iz perspektive, za katero je značilno sklepanje od splošnega k posamičnemu, hkrati pa nenehno poudarja medsebojno povezanost svetovnih problemov, ki izhajajo iz prej omenjenega problema človeške zavesti. Bralec je vedno znova pozvan, da na globalno krizo gleda z resnično planetarnega, vključujočega in celostnega vidika ter z zavedanjem o 'naši duhovni enotnosti in povezanosti'. Kar pa ne pomeni, da moramo sprejeti tako imenovane novodobne nauke o višjih ravneh bivanja ali skrivnostnih kozmičnih entitetah. Ravno nasprotno, duhovno zavedanje, ki ga želi Mesbahi približati bralcu, je, da bi na človeštvo gledali kot na 'eno samo soodvisno družino, v kateri so potrebe vsakogar v osnovi enake, kjerkoli na svetu živi ali katerikoli jezik govori in ne glede na navidezno različne zunanje oblike družbene organiziranosti'.

S tako izrazito človeške in tuzemske perspektive imajo te obravnavane duhovne teme lahko dramatične posledice za naše sedanje družbene, ekonomske in politične strukture. V različnih poglavjih knjige je načelo pravih človeških odnosov večkrat omenjeno na način, ki nas lahko vodi do novega razmisleka o tem večnem konceptu, še posebej v kontekstu velike neenakosti med najbogatejšimi in najrevnejšimi državami, ki ga zdaj še zaostrejujejo nenadzorovani migracijski vzorci. Podobno Mesbahi obravnava pojem volje do dobrega na način, ki nas spodbuja k ponovnemu razmisleku o njegovem pomenu in pomembnosti za kritično svetovno situacijo, tako na osebni kot na globalni ravni. Prav tako je v

različnih kontekstih omenjena ideja 'enega človeštva', ki nas znova poziva, da sprejmemo perspektivo od splošnega k posamičnemu in zato razumemo nujnost izvajanja načela medsebojne delitve dobrin v svetovnih zadevah. Druga ključna duhovna tema, na katero se Mesbahi osredotoča, še posebej v petem poglavju, je potreba po 'Samospoznanju', ki jo ovirajo naši neustrezni načini izobraževanja in maligni vplivi divje komercializacije v sodobni družbi. Ko Mesbahi pojem zapiše z veliko začetnico 'S', se ta nanaša na višjo obliko vedenja ali zavedanja, 'Samospoznanje' pa ima v tem smislu jasne duhovne pomene o naši resnični človeški naravi ter o višjem smislu in namenu našega bivanja.

Navodila in smernice, ki so zapisani na teh straneh, imajo zato drugačen pomen, razumeti pa jih je mogoče samo, če bralec začne razmišljati v smislu 'zdrave pameti prek angažiranega srca, namesto na podlagi izmov' – kar je tudi glavna tema diskusije v četrtem in petem poglavju. Ko pristopimo na takšen način, lahko Mesbahijevo delo obravnavamo kot edinstveno obliko poučevanja, ki nas spodbuja, da rastemo v notranji zavesti o duhovni/psihološki realnosti problemov človeštva; da razmišljamo o potrebi po preoblikovanju človeške zavesti (tako z individualnega kot družbenega vidika) in se za razumevanje teh ključnih vprašanj povežemo s svojim intuitivnim umom in intelektom. V tem smislu lahko cenimo pogosto uporabo analogij in metafor, saj se lahko z različnimi ponovitvami nekaterih tem, ki imajo nalogo osvetliti tematiko z različnih zornih kotov, nenehno spodbuja bralca k intuitivnemu razmišljanju s sočutjem in notranjim zavedanjem.

To nam prav tako lahko pomaga pojasniti, zakaj si Mesbahi prizadeva ohranjati preprost in razumljiv jezik, ne da bi se osredotočal na tehnične podrobnosti, kaj ekonomija delitve pomeni v političnem smislu. Čeprav v drugem poglavju raziše širše politične posledice izvajanja *25. člena*, to vedno stori na načelni ravni in s celostnega ali duhovnega vidika, ki od bralca zahteva razumevanje širših pomenov. S tem nam avtor omogoča, da imamo do knjige takšen odnos, kot da beremo lastne misli in spoznanja, četudi so morda zakopani v skritih globinah naših src in umov. Knjiga zato ni samo osebno mnenje nekonvencionalnega pisca, temveč gre za preproste izjave o resnici našega združenega potenciala za preoblikovanje sveta z neverjetno močjo množične volje do dobrega. Zato lahko upamo, da nam bo z branjem in vnovičnim branjem manifestirana modrost

avtorjevih opažanj omogočila, da bodo besede postale resničnost in da jih bomo s svojimi dejanji uresničili tudi v praksi.

Če bo nauke in smernice, ki so vsebovani v tej knjigi, resno jemalo dovolj ljudi in nato tudi ukrepalo, lahko predstavljajo povsem novo poglavje v zgodovini političnega aktivizma. Kot so nekateri bralci že pripomnili o *Razglasitvi 25. člena* in drugih Mesbahijevih študijah, predstavljajo učinkovit načrt za uresničitev boljšega sveta, za katerega si napredni misleci različnih smeri že dolgo prizadevajo. V četrtem poglavju, ki govori o 'angažiranju srca', je morda zapisana najjasnejša obrazložitev, kaj je potrebno za združitev več milijonov navadnih državljanov po vsem svetu ob pomoči preprostega razloga medsebojne delitve svetovnih virov, da bi nepreklicno odpravili revščino. V tem delu se avtor osredotoča na niz navodil za aktiviste (še posebej mlade), naj se ne bojujejo 'proti' sistemu ali kapitalizmu kot takemu, temveč naj bodo 'pragmatični in razglasijo zahtevo, s katero lahko presežemo naše politične razlike na najbolj vključujoč način'. Ključni element Mesbahijeve 'strategije za preoblikovanje sveta' tako vključuje novo vrsto izobraževanja, ki lahko opremi državljane sleherne države, da razmišljajo v smeri 'enega človeštva', ki se začne z univerzalnim razumevanjem, da 'sta medsebojna delitev dobrin in sodelovanje temeljni načeli trajnostnega globalnega ekonomskega sistema'. Ta ključna tema – ki je tudi v središču našega dela v organizaciji STWR – je podrobneje raziskana v zadnjem poglavju s poglobljeno razpravo o pravem pomenu vodenja, demokracije in svobode.

Od številnih izjemnih opažanj, ki jih je Mesbahi neformalno navedel v razpravah med člani organizacije STWR, je primerno ponoviti, da ne obstaja 'samo' ena rešitev za izzive, s katerimi se sooča človeštvo v enaindvajsetem stoletju. Lahko pa smo prepričani, da obstaja ustrezen način za dosego raznolikih rešitev, ki jih potrebujemo, ne glede na kompleksnost svetovne krize, ki zadeva populacijo več kot sedmih milijard Zemljanov. To je bistven del preučevanja, vsebovanega na straneh te knjige, kjer se vse vrti okoli potrebe po združenem glasu ljudi, ki bo dovolj močan, da spremeni vrstni red vladnih prioritet. V svojih prepričljivih in provokativnih argumentacijah nas Mesbahi vabi, da se poglobimo v nujnost skupnega ustvarjanja takšnega mirnega in neizprosnega fenomena, ki ga je opisal kot 'ključnega in manjkajočega protagonista na svetovni ravni – dobronamernega in vseobsegajočega vpliva izobraženega javnega mnenja v imenu nezadovoljenih

potreb revne svetovne večine'. Ali se bo ta nova velesila v svetovnih zadevah hitro pojavila, je vprašanje, na katerega navsezadnje odgovorimo le mi sami.

Adam W. Parsons
urednik, Share The World's Resources

I. Neuspeh vlad

“Vsakdo ima pravico do takšne življenjske ravni, ki zagotavlja njemu in njegovi družini zdravje in blaginjo, vključno s hrano, obleko, stanovanjem, zdravniško oskrbo in potrebnimi socialnimi storitvami; pravico do varstva v primeru brezposelnosti, bolezni, delovne nezmožnosti, vdovstva ter starosti ali druge nezmožnosti pridobivanja življenjskih sredstev zaradi okoliščin, neodvisnih od njegove volje.” - 1. odstavek 25. člena Splošne deklaracije človekovih pravic

Uresničitev 25. člena Splošne deklaracije človekovih pravic za vsakega moškega, žensko in otroka na svetu pomeni enega največjih upov sodobnega človeštva, kajti ta preprosta določila so ključ za reševanje številnih trdovratnih problemov človeštva. Kot je bilo v seriji študij⁴ že večkrat poudarjeno, mora 25. člen nujno postati temeljni zakon in vodilno načelo v sleherni državi, kar je daleč od trenutnega stanja tako v najbogatejših kot tudi v najrevnejših državah sveta. Mladi so še posebej opogumljeni, da 25. člen sprejmejo za svoj protestniški slogan, za svoj cilj in vizijo, kajti uresničitev osnovnih zahtev iz tega člena prinaša nepredstavljive posledice za prihodnjo smer v mednarodnih odnosih in za nadaljnji globalni razvoj. Zdaj je čas za velike demonstracije, ki bodo brez prekinitve potekale po vsem svetu, v podporo že dolgo dogovorjenim pravicam iz 25. člena – pravicam vseh ljudi do primerne hrane, stanovanja, zdravstvenega varstva in socialne varnosti – vse dokler vlade ne bodo spremenile svojih napačnih prioritet in v svetovnih zadevah končno začele izvajati načela medsebojne delitve dobrin.

V naših izjemno kompleksnih in intelektualiziranih družbah so tako preprosti napotki podvrženi brezplodnim navzkrižnim vprašanjem in ugovorom. Zato je treba z različnih vidikov preučiti potencial 25. člena, da bi osvetlili pot v smeri pravičnega, trajnostnega in miroljubnega sveta, ki temelji na pravičnih človeških odnosih. Če je rešitev za probleme človeštva zares tako preprosta in če so problemi tako globoko zakoreninjeni in zapleteni, potem bomo očitno morali ta vprašanja obravnavati znova, z drugačno energijo in razumevanjem. Človeški um je močno pogojevan in zaveden z napačnimi izobraževalnimi metodami iz preteklosti, zato razumevanje preproste resnice od nas zahteva, da smo navznoter svobodni in

nenavezani – ali vsaj prosti ‘izmov’ in razdvajajočih ideologij, ki še naprej omejujejo naš zdravi razum in našo prirojeno duhovno inteligenco.⁵

Poskušajmo torej s takšno vrsto prenovljene pozornosti raziskati, kaj bi pomenilo v celoti uresničiti univerzalne pravice, ki so zapisane v *25. členu*, kot najpomembnejše prioritete svetovnih vlad. Kakšne bi bile posledice izkoreninjenja revščine in zagotavljanja primerne življenjskega standarda za celotno človeško populacijo – ne le z družbenega, ekonomskega in političnega vidika, ampak tudi v smislu resničnega razvoja človeštva in njegove duhovne evolucije? Kako bi *25. člen* kot prioriteta vodil k reševanju medsebojno prepletenih kriz na svetovni ravni, celo reševanju degradacije okolja in globalnih konfliktov? Zakaj bi se torej morali za podporo tem temeljnim pravicam na mirnih protestih dan za dnem zbirati milijoni navadnih ljudi, vse dokler vlade ne bi začele odločno ukrepati v obsegu, ki bi bil skladen s potrebami človeštva? Če se vprašamo na kratko, zakaj bi torej morali spremeniti svoje taktike s prizadevanji za uveljavitev *25. člena* kot univerzalne strategije za transformacijo sveta, zavedajoč se, da bodo vse rešitve za ohranitev našega planeta izšle iz tega najbolj osnovnega nabora zahtev?

Preden raziščemo ta pomembna vprašanja, moramo najprej ugotoviti, zakaj našim vladam ni v nobeni državi uspelo zagotoviti polnega uresničenja človekovih družbeno-ekonomskih pravic, kar pomeni, da milijarde ljudi nima ustreznega dostopa do osnovnih življenjskih potrebščin. Nobenega dvoma ni, da bi države lahko vsakomur zagotovile ustrezen življenjski standard, saj je v svetu na voljo več kot dovolj bogastva in virov, ki jih je mogoče uporabiti v te namene. Res je tudi, da so bile človekove pravice, ki so del *25. člena*, skozi 20. stoletje v bogatejših državah v precejšnji meri že udejanjene, kar najbolje ponazarjajo skandinavske države blaginje in druge države z visokimi dohodki. Te pravice pa so bile le redko zagotovljene večini prebivalcev v revnejših državah sveta, v mnogo razvitih državah pa se zdaj celo že uveljavljene pravice socialne varnosti krčijo ali postopno ukinjajo.

S preučevanjem kompleksnih razlogov za to stanje se ukvarja obsežna strokovna literatura, čeprav je neposredni vzrok preprosto razumljiv: ker ima večina držav predsednika države ali vlade, ki na svojem položaju ne dajeta prednosti osnovnim potrebam vseh ljudi, temveč z velikimi korporacijami podpisujeta neštete pogodbe in namenjata gospodarski rasti bistveno prednost pred ljudmi. Te voditelje imamo lahko za ‘politične računovodje’, ki se ukvarjajo predvsem z

dobički države in komercialnimi priložnostmi v okviru globalizirane trgovine ter financ in se za vsako ceno držijo na oblasti, namesto da bi skupaj z drugimi političnimi strankami vsem članom človeške družbe v praksi zagotavljali 'priznanje prirojenega človeškega dostojanstva in enakih ter neodtujljivih pravic' v naši skupni realnosti.

Če na svetovne probleme gledamo kolikor je le mogoče odprto in iskreno, lahko opazimo, da so ena največjih ovir za uveljavitev *25. člena* za vse ljudi napačne prioritete naših vlad ter škodljive in neusmiljene v dobičke usmerjene poslovne aktivnosti. V okviru civilne družbe je bilo napisanih nešteto poročil in knjig, ki opisujejo brezbriznost multinacionalnih korporacij do spoštovanja človekovih pravic najrevnejših in zapostavljenih prebivalcev sveta, za kar so te institucije za kovanje dobičkov oblikovale posebno strokovno znanje, ki ga lahko poimenujemo 'z zakoni utemeljena kraja in uničevanje'. Ta je na primer osnova za prilščanje zemlje in drugih življenjsko pomembnih virov, ki pripadajo ljudstvu neke države; osnova za izkoriščanje delavcev, ki so prikrajšani za primerne dohodke, ali podlaga za izogibanje plačevanju davkov državni blagajni.

V takšnem svetu, v katerem so velikanske korporacije močnejše od številnih držav, naši politični predstavniki nimajo časa za *25. člen*, ko pa je potencialno v igri na tisoče njihovih poslovnih pogodb. Bodite prepričani, da resnični svetovalec današnjih voditeljev ni *25. člen* s svojimi jasno začrtanimi smernicami, temveč sile komercializacije, ki vse bolj narekujejo vladno politiko v sleherni državi sveta.⁶ Četudi posamezna vlada ali posamezni politik poskušata služiti skupnemu dobremu vseh ljudi in celotne države, ne mine veliko časa, da ju mogočne korporativne lobistične skupine in finančni interesi potisnejo v popolnoma nasprotno smer. V tem procesu poskuša dobro misleči politik spremeniti svet, nedvomno pa svet kmalu spremeni njega – zaradi grobe moči zlega sistema, ki temelji na starih oblikah dobička, privilegijev in sebičnih tekmovalnih interesov.

Izkrivljene prioritete naših vlad so najbolj opazne na mednarodni ravni, kjer je zunanja politika vodena z agresivno težnjo hegemonске moči in ekonomske prevlade, ki najmanj od vsega upošteva pravice iz *25. člena*. Trgovina med državami poteka ves čas v skladu z nujo močnejših držav, da prevladujejo nad šibkejšimi, zato jo usklajujejo z geopolitičnimi strategijami tistih bogatih držav, ki v veliki meri določajo temeljne usmeritve v svetovnih zadevah. Če bi sledili gibanju vseh

milijonov donosnih pogodb po svetu, bi lahko opazili vir vseh glavnih napetosti in konfliktov, ki opredeljujejo zdajšnja mednarodna situacija. Ena država si želi odrezati kos pogače v Afriki, druga hoče svoj delež v Južni Ameriki, tretja želi tekmovati za energetske vire nekje v Aziji ali na Bližnjem vzhodu in tako naprej – vse pa ves čas sejejo seme nezaupanja med konkurenčnimi vladami in podpihujejo globalno vojno. Takšna je torej aroganca in dvoličnost zunanje politike, s katero poskušajo države izraziti svoje visoko postavljene vrednote, ki so zapisane v ustavah in mednarodnih zakonih, v praksi pa nadaljujejo z izkoriščanjem in ropanjem drugih držav, namesto da bi resnično dajale, pomagale in služile v dobro vseh.

Že od ustanovitve Združenih narodov je prisotna jasna povezava med neuresničevanjem pravic iz 25. člena in zunanjo politiko Združenih držav Amerike, ki jo njena sebičnost in ambicije po prevladi vodijo v številne vojne in obsežno uničenje po vsem svetu, vedno s podporo močnih zaveznikov in privrženecv. Globalni načrti in skrivni manevri Pentagona, CIE in drugih obveščevalnih služb ZDA so šolski primeri zanikanja 25. člena v številnih najrevnejših in konfliktnih državah sveta. Celotna svetovna politika je tako videti kot polje neskončnih raziskav o naključnem nastanku revščine, ki se običajno skriva za domnevno pravičnimi pretvezami, kot sta nacionalni interes ali varnost države. Celo izraz 'zunanja politika' ima v svetu velikanskih razlik v bogastvu pomen razcepljenosti in nepravičnosti ter pomeni antitezo pravičnih človeških odnosov – ne glede na to, kaj je na umetelen način zapisano v uradnih dokumentih ali izrečeno v političnem jeziku. Zares, v takšnem neenakem svetu, ki mu brezsravno vlada sebični interes, zunanja politika nobene države ne temelji na pravičnih odnosih med ljudstvi različnih držav in njihovimi izvoljenimi vladami.

Zato smo naivni, če verjamemo svojim vladam, ko trdijo, da se ukvarjajo z izkoreninjanjem revščine in z zagotavljanjem človekovih pravic iz 25. člena, ko pa je edini način, s katerim ostajajo na oblasti, ta, da dajejo prednost velikim korporacijam in vplivnim zasebnim interesom, tako doma kot v tujini. Zares hinavsko je, če se mednarodna konferenca, ki jo skličejo voditelji držav, konča z velikimi besedami o končanju nepotrebnega pomanjkanja v življenju ljudi, hkrati pa iste vlade še naprej podpisujejo pogodbe z multinacionalnimi korporacijami, ki si prilaščajo zemljo, izkoriščajo naravne vire in privatizirajo ključne javne storitve v tujih državah, pogosto z uničujočimi posledicami za najrevnejše ljudi in njihove

družbene skupnosti. Primerno in moralno potrebno si je prizadevati za popolno izkoreninjenje 'skrajne' revščine do leta 2030, kot je zapisano v najnovejših zavezah Ciljev trajnostnega razvoja (Sustainable Development Goals), vendar pa svetovni voditelji niso prvič podali takšnih praznih obljub, da bi pomagali najrevnejšim med revnimi. Kljub najboljšim namenom birokratov in politikov je povsem nemogoče, da bi bilo v kontekstu 'paradigme komercializacije' možno izpeljati kakršnokoli tovrstno prizadevanje, če se želimo izraziti bolj natančno.

Za končanje revščine in vzpostavitev ravnotežja na planetu je samo ena pot, ne glede na to, kako dolgo že človeštvo ignorira svoje neminljive dolžnosti: da bi si lahko medsebojno delili globalne vire, je treba globalno ekonomijo organizirati sodelovalno, kar pomeni, da bogastvo prerazporedimo tja, kamor z vso pravico spada. Glede na izjemen obseg skrajne revščine, ki vztraja med hitro rastočo svetovno populacijo, o resničnem izrazu svetovne volje do dobrega ne moremo govoriti brez obsežne prerazporeditve virov k najbolj prikrajšanim in od vojne prizadetim državam. To je utemeljeno na dveh načelih, ki si zaslužita, da ju ves čas ponavljamo: na načelu ekonomske delitve in (doslej redko videnem) načelu resničnega mednarodnega sodelovanja.

Koliko milijonov ljudi z vsakim novim kritičnim letom umre zaradi vzrokov, povezanih z lakoto, ki bi jih lahko preprečili, ne glede na to, ali se srečujemo še z eno globalno finančno krizo ali ne? Za vlade najbogatejših svetovnih držav ne bi bila nikakršna težava deliti presežke svoje hrane in drugih materialnih dobrin z milijoni obubožanih ljudi, ki obupno potrebujejo takojšnjo pomoč in podporo, ki bi morala vključevati tudi preusmeritev znatnih vsot dodatnega denarja k pomanjkljivo financiranim človekoljubnim agencijam in celo vojaškega osebja ter opreme, ki je vedno pri roki, ko gre za 'druge' namene? Vse to je zagotovo mogoče zagotoviti že z majhnim deležem denarja, ki je vladam, korporacijam, bogatim posameznikom in zasebnim institucijam vedno na voljo.

Vse dotlej pa bog ne daj, da živite v gosto naseljenem slumu ali revni vasi z devetimi otroki, za katere ne morete primerno skrbeti in ne morete računati na izvajanje različnih vladnih obljub ali razvojnih ciljev, s katerimi bi lahko preprečili, da bi se vaša družina znašla v popolni bedi. Zato je *25. člen* moteč element med vsako konferenco o izkoreninjanju globalne revščine; na vsakih deset do petnajst let lahko pričakujemo bolj ali manj podobne konference, ki bodo potekale vse

dotlej, dokler bodo politiki sledili prevladujoči paradigmi komercializacije. Ko bi človeštvu le uspelo nekako preživeti ta čas.

Poleg tega se norčujemo iz sebe in prav tako tudi iz revnih ljudi, če verjamemo, da našim vladam lahko uspe pri spopadanju s temeljnimi vzroki revščine in lakote, vse dokler v naši družbi in kulturi prevladuje miselnost dobrodelnosti. Kaj je drugega v resnici dobrodelnost kot rezultat manipulacije državnih oblasti z dobrotljivostjo svojih prebivalcev, medtem ko najbolj depriviligirane med nami puščajo, da se bojujejo za hrano in preživetje na tem planetu obilja? S holistične perspektive lahko opazujemo, kako v svetu materialnega in finančnega izobilja sam obstoj dobrodelnosti ne premore nikakršnega dostojanstva, kajti vsakomur so na enostaven način na voljo sredstva, ki mu omogočajo, da bo za njegovo zdravje in blaginjo primerno poskrbljeno. Domnevamo lahko, da je zgodovinska brezbriznost naših oblasti do ekonomske negotovosti revnih ljudi skozi stoletja povzročila pojav dobrodelnosti, pri čemer se je dobrodelnost porodila iz družbene nepravilnosti, in ne iz pristnega občutka za medsebojno delitev dobrin ter iz ljubezni in solidarnosti. Sprašujemo se lahko, ali bi se dobrodelnost sploh pojavila, če bi bile človekove pravice, ki so zapisane v *25. členu*, v sleherni državi uveljavljene že pred več tisoč leti.

Kljub vsemu napredku človeštva v znanosti in tehnologiji edini uveljavljeni mednarodni sistem, ki uteleša pravilne človeške odnose, temelji na donacijah tuje 'razvojne pomoči', ki jo v veliki meri vselej razvrednoti sebični interes in sla po kovanju dobička, kar v civilnodružbenih organizacijah že dolgo vedo. Podobno lahko opazujemo tudi, kako je sama ideja dajati 'človekoljubno pomoč' sprevržena do te mere, da je žalitev naših skupnih značilnosti in kvalitet družine narodov, saj teh presežkov hrane in drugih virov v prvi vrsti ne bi smele kopičiti bogate države, temveč bi jih morali pravično deliti med vse države sveta. Če pogledamo s planetarnega vidika, bi bilo o človekoljubni pomoči smiselno govoriti le, če bi Zemljanom pomagali ljudje z Marsa ali Venere, toda človeštvo je ena sama soodvisna družina, ki ima vedno na voljo dovolj dobrin in zmožnosti, da slehernemu človeku zagotovi brezpogojno (in trajno) zadovoljevanje njegovih osnovnih potreb. Ali bi svoje aktivnosti opisali kot človekoljubne, če bi naši otroci – bog ne daj – umirali zaradi lakote in bi z njimi delili le majhen delček vseh prihodkov, ki so nam vsak dan na voljo; potem pa bi se s ponosom poimenovali

človekoljubi? Ali pa bi jim nemudoma in brez zadržkov pomagali iz ponižnega dejanja ljubezni, zgolj s skrbjo za njihova življenja in blaginjo, brez sleherne misli, da ravnamo človekoljubno?

Če na ta vprašanja pogledamo z zavedanjem in s sočutjem, se nam razodeva, kako je izraz 'človekoljubna pomoč' psihološko prazen in absurden, obenem pa nam pove vse, kar moramo vedeti o tem, kako je človeštvo postalo razdeljeno in pokvarjeno. Kako arogantno in poniževalno je uporabiti izraze, kot je na primer 'U.S. Aid' (Pomoč ZDA), ki se bohoti na zabožnikih, v katerih so izdelki iz presežne proizvodnje, ki jih pošiljajo revnim ljudem v tujino, medtem ko hkrati vzdržujejo izjemno nepravilnost in institucionalizirano krajo, ki ohranja globoke razlike v življenjskem standardu med bogatimi in revnimi državami. Na nekem drugem mestu smo že zapisali, kako takšne bogate države z nepravilnimi ekonomskimi praksami najprej nakopičijo svojo presežno produkcijo, tako da rutinsko izkoriščajo delovno silo in naravne vire manj razvitih držav, potem pa prerazdelijo majhen delček teh nepošteno pridobljenih dobičkov, da bi pomagali ublažiti revščino, ki so jo sami pomagali ustvariti – in temu potem rečejo človekoljubna pomoč.⁷ Ali torej lahko sledimo, kako je ta izraz v nasprotju z resničnim pomenom volje do dobrega in skromnosti, še posebej zato, ker so se vlade že davno tega dogovorile, da morajo biti osnovne življenjske dobrine dostopne vsem ljudem (kar je pravi pomen *25. člena*)? Sama beseda dobrodelnost se ne bi nikoli pojavila, če bi naše družbe že v samem začetku temeljile na zdravi pameti in pravih človeških odnosih, kajti z vidika psihološkega zavedanja ljubezni ne obstaja nič takšnega, kot je 'človekoljubna pomoč'.

Lahko pa to terminologijo pomoči sprejmemo brez premišljanja o njenem pomenu, saj smo se navadili, da te zadeve prepustimo politikom in pričakujemo, da bodo vse storili namesto nas. Če pa lahko prepoznamo dvoličnost svojih vlad, ki sicer izražajo zainteresiranost za končanje revščine, a hkrati nadaljujejo izkoriščanje revnih ljudi in drugih držav, potem je morda napočil čas, da se prebudimo in jih vprašamo: Kje je manjkajoči člen? Kje so ljubezen, prijaznost, zdrav razum, da bi preprečili umiranje ljudi zaradi lakote v svetu obilja? Morda bi se morali vsi zbrati na teh vrhunskih srečanjih in konferencah o izkoreninjanju revščine in skupaj vprašati svoje politične predstavnike: 'Če zares želite pomagati revnim ljudem, zakaj potem ne bi pravičneje delili svetovnih virov med vse države

sveta, namesto da sprejemate nezavezujoče razvojne cilje in zgolj prerazdeljujete nezadostna sredstva čezmejne pomoči?

In če smo mi, navadni ljudje, zares zainteresirani za končanje nepravilne lakote in če želimo, da se ne bi nikoli več ponovila, potem bi morali tudi sami sebi zastaviti enako vprašanje: Kje je manjkajoči člen? Kje so čuteč odnos, sočutje, skrb za zaščito temeljnih pravic tistih, ki ves čas živijo v stanju pomanjkanja in revščine? Kajti ali je dovolj pritisniti na politike, da v našem imenu pošljejo več pomoči revnim državam, ali pa je naša ljubezen do drugih človeških bitij tista, ki nas sili, da gremo pred vlado in zahtevamo: 'Ta sramotna situacija se ne sme več nadaljevati – čas je, da rešimo naše stradajoče brate in sestre, kar je vaša najpomembnejša skupna prioriteta!' Kakšna vrsta izobrazbe in pogojevanja nas vodita, da pristajamo na takšno stanje, in kaj nam preprečuje, da bi vsem svetovnim vladam postavili vprašanje: KJE JE MANJKAJOČI ČLEN?

Posledica našega zakoreninjenega in ponižujočega odnosa do dobrodelnosti in tuje pomoči pa je, da so se tiste dobrodelne ustanove, ki se resno ukvarjajo z blaženjem družbenih problemov in s pomočjo revnim, prisiljene spolitizirati in zato nasprotovati vladnim politikam ter korporativnim aktivnostim, ki še naprej ohranjajo vzroke za revščino. Sicer pa, več energije ko dobromisleče skupine in državljani usmerjajo v dobrodelnost, bolj lahko vlade ravnajo v skladu s svojimi izkrivljenimi prioritetami, kot je na primer tudi obsežnejše oboroževanje za vojno, namesto da bi nemudoma nahranili lačne.

Nič od tega pa ne izprašuje nuje častivredne dobrodelnosti, ki je, kot avtor ves čas trdi, večinoma in na srečo sila dobrega v naši groteskno neenaki družbeni ureditvi.⁸ Poskušajmo raje s holističnega vidika opazovati absurdnost vladnih obljub, da bodo nekoč v prihodnosti končale lakoto – s pomočjo dobrodelnih sredstev in ne z resnično medsebojno delitvijo dobrin ter s pravičnostjo – v svetu, kjer je za vsakogar na voljo več kot dovolj virov, celo v zdajšnji hitro rastoči svetovni populaciji. Upajmo, da se bomo nekega dne lahko ozrli na preteklost in dobrodelnost v enaindvajsetem stoletju videli v njeni resnični podobi, kot neizogibno, dejansko pa nepotrebno posledico politične brezbržnosti in samozadovoljstva javnosti.

*

V naši disfunkcionalni družbi ter v povezavi z njenimi zmedenimi in nemoralnimi politikami je poučno razmišljati o odnosih med materialno blaginjo, gospodarsko rastjo in 25. členom. Kaj pomeni biti materialno uspešen v svetu, kjer v številnih državah velik del prebivalstva živi v nevzdržni revščini sredi manjšine držav, ki so razmeroma bogate in privilegirane v svojem življenjskem stilu?

Predstavljajte si mesto, kjer so vsi tako 'materialno uspešni', da presežke svojih prehranskih izdelkov puščajo propadati v velikanskih skladiščih, in drage izdelke, ki jih ne potrebujejo več, mečejo na odlagališča odpadkov, medtem ko je sosednje mesto tako revno, da nima niti toliko dobrin, da bi vsem svojim prebivalcem zagotovilo pravico do vsaj takšne življenjske ravni, ki bi jim omogočala zdravje in blaginjo, kot jo zagotavlja 25. člen. Kakšen smisel ima za župana bogatega mesta, da ponosno hvali visoko stopnjo gospodarske rasti svojega mesta in njegovo materialno blaginjo, ne oziraje se na revščino in trpljenje, ki se skrivata za obzorjem? Če se župan ne odloči, da bi mestne vire delil s svojimi sosedi, bodo ti slej ko prej prišli v njegovo mesto. Celo mačke in psi iz revnega mesta bodo na vse možne načine poskušali poiskati hrano v bogatejšem mestu. Morda je to res poenostavljena analogija s svetovnimi razmerami, vendar ali res lahko trdimo, da so odnosi med državami na mednarodni ali regionalni ravni tako zelo drugačni, saj najvplivnejše države živijo v relativni brezbriznosti do pomanjkanja, v katerem živi revna večina prebivalstva v drugih državah?

V psihološkem smislu bi se morali zato zavedati zavajajočih, grdih in vulgarnih izrazov, kot sta 'materialna blaginja' in 'gospodarska rast', ki ju politiki in ekonomisti tako pogosto ponavljajo na naših televizijskih zaslonih. Kako naj bo v tem nesrečnem svetu – kjer se populacija in revščina naglo povečujeta, kjer se okolje še naprej uničuje in ropa, kjer podnebne spremembe že povzročajo kaos in uničenje za milijone revnih ljudi – materialna blaginja kaj drugega kot nekaj negotovega in nekaj, kar vodi v nered vse dotlej, dokler se materialno bogastvo ne bo pravično delilo med vse prebivalce sveta? Kako so lahko ti izrazi kaj drugega kot grdi, vulgarni in celo neumni v današnji realnosti ekstremne globalne neenakosti? In kako lahko ustvarijo kakršenkoli moralni občutek v svetu, ki dovoljuje, da milijoni umirajo zaradi nepotrebne revščine, in preprečuje milijonom drugih ljudi, da bi

imeli dovolj prehranskih proizvodov, pitne vode, ustreznih bivališč ali celo najosnovnejših zdravstvenih storitev, da bi lahko preživeli in imeli spodobno življenje?

Seveda so razumljive želje vlad, da bi njihovo prebivalstvo živelo uspešno in v blaginji, a kako naj bi bila ta blaginja dosežena samo v eni državi, medtem ko je svet okužen s smrtonosnim virusom – virusom, ki se ne imenuje ebola, temveč sile komercializacije? Ta vsesplošno razširjena pogojevanost v naših skupnostih nas ne žene le v prizadevanje za materialno uspešnost na račun drugih, temveč hoče tudi, da smo boljši od tistih, ki imajo manj sreče od nas, dokler na koncu tudi sami ne postanemo del kolektivne arogance in brezbriznosti človeštva. Tisto, kar poimenujemo 'sistem', je zdaj tako globoko pod vplivom sebičnega pehanja za bogastvom in uspehom, da ustvarja celo novo miselnost, ki jo v grobem lahko opišemo kot sovraštvo do revnih v lastni državi in do manj privilegiranih od nas v drugih državah.

Prizadevanje za neskončno gospodarsko rast je v naših zmedenih in razdeljenih skupnostih, ki so skorajda povsem pod vplivom sil komercializacije, torej nevarno in v tem kontekstu takšna rast vodi le še k večjim razlikam, neredu, trpljenju in nazadnje k nasilju. V ozadju današnje zavajajoče propagande in pogojevanja uma je kratkovidna težnja po gospodarski rasti, ki se kaže v vse večjem ločevanju med državljani in državo ter dejansko pomeni naslednje: 'Omogočimo bogatim, da med množico revnih ljudi postanejo še bogatejši in zaslužijo še več milijard.' Gospodarska rast v teh okoliščinah ni nič drugega kot zasebno računovodstvo za velike korporacije, njen pomen pa je iz psihološke perspektive postal tako absurden, kot je absurden koncept dobrodelnosti v svetu obilja.

Zato je huda napaka politikov, da še naprej uporabljajo to besedišče, ki dejansko pomeni 'rast komercializacije' in ne rast zdrave, pravične in trajnostne ekonomije. Čemu torej služi gospodarska rast v družbi, ki postaja vse bolj nepravična in razdeljena? Celó v nedavni preteklosti, ko številne države še niso imele takšnega obsega dolgov kot danes, sta bili obsežna revščina in lakota vkljub temu razširjeni tako v bogatem kot v revnem delu sveta. Zato bi morali vprašati naše politične predstavnike: Kakšen je namen gospodarske rasti in komu sploh koristi? Gre samo za korist sistemu, ki povzroča hudo trpljenje in kaotične razmere ter zdaj naglo razpada od znotraj?

Noben politik ne zna o gospodarski rasti povedati prav nič smiselnega, pa vendar dovoljuje, da sile komercializacije prevzemajo nadzor nad njegovimi političnimi načrti. Državnik ali državica s kar najbolj vključujočim in častivrednim namenom bosta še naprej netila morebitno katastrofo s promoviranjem nadaljnje rasti zdajšnjega sistema, ne glede na to, da je njun kratkoročni cilj 'ustvariti več delovnih mest'. Ponovno bi morali vprašati naše politike: Delovna mesta s kakšnim namenom in komu v korist? Z namenom izgradnje velikanskih kazinojev, zasebnih trgovskih centrov, luksuznih stanovanj in še več tovarn orožja, med duhovno, moralno ter ekonomsko zlomljeno populacijo, v korist milijonarjev, ki v skladu z zakonom prekarnim delavcem izplačujejo minimalne plače?

Samo z novimi ekonomskimi dogovori, ki bodo utemeljeni na načelu medsebojne delitve dobrin, je smiselno govoriti o rasti gospodarstva in ustvarjanju dostojnih delovnih mest, čeprav bi se morali potem osredotočiti tudi na zadeve, ki segajo preko državnih meja, in zajeti potrebe sveta kot celote. S tem pa bi nemudoma zavezali naše politične predstavnike, naj oblikujejo takšen reformiran sistem globalnega upravljanja, ki bo zagotovil pravičnejšo porazdelitev virov med vsemi državami, s spremembo vladnih prioritet v smeri zaščite osnovnih potreb najrevnejših ljudi – najprej tistih, ki so prikrajšani za zadostno hrano in druge ključne vire, ki so potrebni za njihovo preživetje.

Če je vlada katerekoli države zares zainteresirana za zadovoljevanje osnovnih potreb vseh svojih prebivalcev, potem o gospodarski rasti lahko govori z modrostjo – vse dokler govori o *25. členu* kot o svoji bibliji. Kajti v tem primeru bi morala vlada preoblikovati ekonomijo, da bi zagotovila pravično delitev bogastva, virov in ekonomskih priložnosti med vse svoje prebivalce. Predpogoj za zagotovitev bolj poštene porazdelitve virov je, da se iz vseh družbenih področij odstrani velikanski pritisk komercializacije, vladne prioritete pa se morajo usmeriti stran od oboroževanja in škodljivih korporativnih subvencij. Obenem pa družbene skupnosti ne smejo več uničevati okolja z očitnim in potratnim potrošništvom, če je vodilno načelo ekonomskih aktivnosti zagotoviti, da ima vsak človek vselej na voljo vse, kar potrebuje za človeka vredno življenje. Vsak razumen politik se mora zdaj strinjati s samoumevno predpostavko, da ekonomija lahko obstane edino v

biosferi, ki je zdrava ter samoobnovljiva in ni več preobremenjena prek vseh meja vzdržljivosti.

A četudi bolj razsvetljena država *25. člen* vključi v svojo zakonodajo in se zaveže k trajnostni, pošteni in uravnoteženi porazdelitvi virov med svoje prebivalstvo, bosta njihovo zadovoljstvo in blaginja le kratkega veka, če se bo ohranjala ločenost od problemov drugih držav. Spomnimo se samo naše analogije dveh sosednjih mest, enega uspešnega in drugega revnega, kajti ne bo minilo veliko časa, ko bo država, ki pravično deli svoje domače vire, oblegana z reveži iz oddaljenih krajev, ki bodo poskušali prestopiti njene meje – ne glede na vsa mogoča sredstva, ki jih uporabljajo njene stroge obmejne kontrole in državni varnostni organi.

Ne moremo govoriti o zdravi družbi v našem razdeljenem in vendar ekonomsko povezanem svetu, kjer so pohlep, sebičnost in kraja gonilne sile v ozadju finančnih in ekonomskih aktivnosti. Recimo, da le ena država v polnem obsegu izvaja *25. člen*, medtem ko druge države, ki za to sicer imajo sredstva, raje sledijo potem nebrzdane komercializacije, a to še ne pomeni, da je s temi državami karkoli narobe, *razen* morda s tisto, ki kolektivno združuje in deli svoje bogastvo. Dejansko pa to pomeni, da je nekaj narobe s celotnim človeštvom, kajti človeštvo je po svoji naravi in v očeh tistega, ki ga lahko poimenujemo 'Življenje' ali 'Bog', eno. Smo ena sama človeška družina v okviru ene same duhovne evolucije, ki strogo vzeto ne pomeni nekaj religioznega ali 'novodobnega', temveč večne resnice, ki jih postopno prepoznavamo na številnih področjih znanstvenega raziskovanja. Vsaka država sveta je povezana z vsemi drugimi ne samo v materialnem in objektivnem smislu v okviru svetovne trgovine, potovanj in komunikacij, temveč tudi energetske in subjektivno v pomenu enega življenja, ki ga delimo z vsemi drugimi živimi bitji na planetu Zemlja, od mineralnega kraljestva pa vse do nefizičnih in višjih duhovnih svetov.

Iz tega transcendentnega in razodevajočega se razumevanja našega bivanja – ki ga lahko uvidimo intuitivno ali ga prepoznamo s študijem starodavnih modrosti in kozmologije prvotnih ljudstev – lahko uvidimo, da je človeštvo kot fizično telo, za katerega je treba skrbeti kot za celoto; ne smemo zanemarjati nekaterih udov oziroma delov, hkrati pa skrbeti samo za druge. Če en del človeškega telesa deluje dobro, drugi del pa je zanemarjen in bolan, potem bolezen zagotovo vpliva na

zdravje in blaginjo celotne osebe. Podobno ne sme biti nobena država ločena od drugih držav, ne glede na to, kako pravično in zdravo poskuša živeti, še posebej ne v svetu, kjer se komercializacija krepi s takšno hitrostjo, da niti družba niti okolje ne moreta več dolgo zdržati njenega pritiska.

Takšen je paradoks političnih odločitev v tej dobi planetarne krize in tranzicije; noben politik si ne more privoščiti delati nekaj dobrega za svojo državo v izolaciji, saj se mora to dobro uresničevati hkrati in v celoti v vsaki državi sveta. Nobena država ne more uspevati sama, temveč le z vsemi državami skupaj – na osnovi načel sodelovanja in medsebojne delitve dobrin. Za rešitev svetovnih problemov nimamo druge strategije in pri njeni uresnitvi *ne smemo* oklevati, ne glede na to, ali so naše vlade pripravljene na to ali ne, kajti v nasprotnem primeru nas vse skupaj čaka propad. Med več kot stodevetdesetimi državami sveta ne more biti le ena, ki bi v polni meri izvajala *25. člen*, razen če se odločimo to državo poimenovati 'človeštvo' in ignorirati vse ostale. Kajti obstaja samo eno človeštvo, neločljivo od celote.

Ali potrebujemo še kakšen drug razlog za medsebojno delitev svetovnih virov in s tem za uresničitev temeljne pravice slehernega moškega in ženske – s tem pa dovolimo duši, da izrazi svoj življenjski namen preko individualnosti svojega fizičnega odseva? Kajti to je globlja resničnost naših življenj, ki je vedno obstajala in tudi vedno bo, vendar je velik del našega razumevanja svetovne volje do dobrega in pravičnih človeških odnosov pokvarjen z mešanico naše sebične orientiranosti, brezbriznosti in zmede v nizu več življenj. Če človeštvo nekoč želi postati združeno, kar izhaja iz naše resnične duhovne narave, je torej nujno, da aktivisti, zainteresirani državljani in naši politični predstavniki zahtevajo, da se *25. člen* v celoti uveljavi v sleherni državi sveta kot najpomembnejša vladna prioriteta. Prišel je čas, ko moramo dvigniti svoj glas ne le za dobro svoje države, temveč tudi za dobro vseh ljudi na planetu. Srečnejši državljani, ki svoje osnovne potrebe že zdaj lahko zadovoljujejo, bi morali simpatizirati z manj srečnimi skupinami od sebe in se jim pridružiti ter razglasiti *25. člen* in načelo medsebojne delitve dobrin kot našo skupno stvar.

Vsak posameznik v Severni Ameriki, zahodni Evropi, Avstraliji in v drugih vplivnih svetovnih regijah bi se moral zamisliti in si postaviti vprašanje: Kaj pa drugi ljudje, ki nimajo dostopa do osnovnih dobrin, medtem ko jih imamo mi za

nekaj samoumevnega? To so besede, ki bi jih prav tako morali uporabljati naši politiki, ko gre za milijone ljudi, ki v tujih državah živijo v revščini, pa tudi v njihovih lastnih državah: Kaj pa drugi ljudje? Potem bomo končno naklonjeni temu, da delimo presežke svojih državnih virov, in potem bomo zahtevali, da naše vlade sodelujejo z drugimi državami ter izpolnijo že dolgo zastavljeni cilj, da namreč nihče na svetu *ne bo več trpel pomanjkanja*. To se bo zgodilo, ko bodo države postale zaveznice 25. člena in načela medsebojne delitve dobrin, dokler končno sama ideja 'ilegalnih migrantov' ne bo postala nasprotje vsakršnemu razumevanju, kako v resnici deluje svet, prav tako kot tudi moderni pojmi 'dobrodelnost', 'človekoljubna pomoč', 'zunanja politika' in 'nacionalni interes'.

II. Kratka opredelitev

Če sledimo razmišljanju iz prvega dela, zlahka opazimo številne kompleksne dejavnike, ki preprečujejo polno in trajno uresničitev *25. člena* v vseh državah sveta – od zgrešenih prioritet naših vlad do popolne brezbržnosti multinacionalnih korporacij, lakomnosti in nečlovečnosti ciljev zunanje politike ter zakoreninjene dobrodelnosti, tam kjer bi morala biti pravičnost. Prav tako lahko začnemo prepoznavati nepričakovane rezultate, če bi slehernemu moškemu, ženski in otroku, brez kakršnekoli izjeme, zagotovili zadovoljevanje njihovih osnovnih potreb, o čemer bi morali temeljito razmisliti, da bi intelektualno doumeli številne razloge, zakaj je razglasitev *25. člena* uresničljiva strategija za rešitev in obnovo sveta.

Kot smo že poudarili, so finančna sredstva in drugi viri, ki so potrebni, da bi vsem ljudem zagotovili človekove družbeno-ekonomske pravice, že dolgo na voljo. In to bi bilo mogoče v razmeroma kratkem času, če bi se vse države – z delovanjem v okviru Združenih narodov in njihovih ustreznih agencij – združile v naporih za takojšnjo ustavitev moralnega zločina z revščino povezanih smrtnih žrtev, ki bi jih lahko preprečili. Toda politične aktivnosti celo v najbogatejših državah sveta le minimalno odsevajo potrebe relativno revnih ljudi znotraj svojih meja, še mnogo manj pa služijo interesom najbolj izključenih in zanemarjenih revnih ljudi v drugih državah. Posledično vsak dan umre veliko ljudi zaradi vzrokov, ki jih je mogoče enostavno preprečiti.

Kako nenavadno je, da se svetovni voditelji lahko hitro sestanejo in v roku nekaj tednov oblikujejo vojaške koalicije, nikoli pa ne morejo ustvariti koalicij, s katerimi bi lahko pomagali lačnim in obubožanim ljudem po vsem svetu. Doslej edini ustrezní mednarodni predlog, s katerim bi lahko izboljšali to nevzdržno situacijo, je bil leta 1980 oblikovan v poročilu Brandtove komisije, ki je predlagala nujen program ekonomske delitve dobrin za končanje lakote in skrajne revščine enkrat za vselej – zdaj pa to poročilo leži zaprašeno in pozabljeno v zgodovinskih arhivih.⁹

Po toliko letih politične neaktivnosti lahko samo množični izraz volje do dobrega navadnih ljudi v obliki velikanskih in dolgotrajnih javnih protestov v vseh svetovnih državah v globalne zadeve prinese moralnost in razumnost ter vpliva na preoblikovanje vladnih prioritet. Samo združeni ljudje sveta lahko prisilijo države k sodelovanju ter izvajanju *25. člena* in šele potem bomo morda videli prave

politike, ki bodo stopili v ospredje in sklicali potrebne zaveznike ter aktivirali vojaške zmogljivosti za obsežno reševanje življenj, namesto da bi še naprej ogrožali njihova življenja ali jih celo puščali umirati. Morda bomo šele potem videli velikansko angažiranost javnosti, ki si jo želi vsak napreden aktivist, vse dokler noben politični voditelj ne bo mogel ostati na položaju, če ne bo sledil dobronamernim zahtevam običajnih državljanov, ki so ga izvolili. Ob takšnem doslej še nevidenem izrazu sočutja do manj srečnih ljudi, ki živijo med nami, se potem morda ne bo več našlo mesta za politične preračunljivce, ki so zainteresirani samo za ohranitev svojih prestižnih služb ter se igrajo mogočne diplomate v dragih oblekah in kravatah.

Ne pozabimo, da obravnavamo nepravilnost revščine, ki je prisotna v svetu, v vsej njeni celovitosti, kar ne pomeni, da vsak teden v Afriki umre le nekaj ljudi; temveč da vsak dan zaradi vzrokov, ki so povezani z lakoto, umre najmanj 40.000 ljudi, med njimi mnogi v srednje razvitih državah, čeprav vemo, da bi te smrti v večini primerov lahko enostavno preprečili.¹⁰ Kako dolgo bomo morali še prenašati vsakoletni cirkus konferenc o revščini in podhranjenosti, hkrati pa v primernem obsegu ni storjenega ničesar, kar bi pomagalo tem tragično zapostavljenim ljudem? Mar ni res, da bi lahko številne milijone dolarjev, ki so bili zapravljeni za organiziranje teh ponavljajočih se srečanj na vrhunski ravni, porabili za rešitev mnogih življenj? Medtem pa mi – manjšina, ki ima zagotovljene pravice iz *25. člena* – nadaljujemo pretirano potrošnjo ter mečemo stran hrano in druge ključne dobrine, namesto da bi od naših vlad zahtevali redistribucijo naših državnih presežnih virov, tja kjer jih najbolj potrebujejo. Koliko novih Brandtovih poročil še potrebujemo, da bi nas pretresla ta grozodejstva, ki si očitno zaslužijo tako malo naše pozornosti?

*

Poskusimo pustiti ob strani naše pomisleke in si zamislimo, da bi ljudska volja zares prisilila naše vlade, da začnejo izvajati *25. člen*, potem pa razmislimo, kako dramatične bi bile posledice, če bi ta brez dvoma uresničljiv cilj dosegli. Očitno je

nemogoče, da bi vsi ljudje lahko živeli dostojno življenje z zajamčenimi osnovnimi dobrinami, razen če ne bi ekonomije strukturirali tako, da bi bili ključni viri enakomerno porazdeljeni, osnovne javne storitve pa dostopne vsem ljudem. Vendar je takšno zdravorazumsko razmišljanje nezdružljivo z ideologijo tržnih sil, ki dominira v prevladujočem političnem razmišljanju in vodi k oblikovanju zakonov in institucij, ki še naprej podpirajo zasebne interese in dobičke velikih korporacij.

Kakšne bi bile potemtakem posledice za ta korporativna pravila in institucije, ki so temelji naše družbe, če bi *25. člen* zares postal najpomembnejša vladna prioriteta v sleherni državi? Nedvomno bi bil učinek družbeno, ekonomsko in politično preobražajoč, še posebej če se spomnimo, kaj vemo o silah komercializacije: da zanje *25. člen* praktično nima nikakršne vrednosti. Korporacijam na primer ne sme biti nikoli več dovoljeno objestno grabiti zemljo, špekulirati s hrano, kopičiti ali uničevati svoje presežne produkte, medtem ko ljudje po svetu umirajo zaradi lakote. Politiki pa prek komercializacije javnih storitev ne bodo smeli več dajati prednosti gospodarski rasti in korporativnim dobičkom, če bodo zares zainteresirani za zadovoljitev osnovnih potreb vseh ljudi v okviru sistemsko urejene medsebojne delitve državnih virov. Po določenem času bodo mnogi neizmerno zapleteni zakoni, ki spodbujajo izključno interese ustvarjanja dobičkov, razveljavljeni ali v veliki meri preoblikovani, sprejeti pa bodo novi, resnično moralni in pošteni zakoni – s čimer bo človeški volji do dobrega omogočeno, da vzcveti v svetovnih zadevah.

Če je ključni dejavnik v ozadju državne zakonodaje zares zaščititi pravice iz *25. člena*, bo kmalu postalo jasno, da so obstoječi globalni trgovinski sporazumi že v osnovi pristranski in nepravični. To je mogoče razumeti zelo preprosto, kajti če si predstavljate, da ste predsednik revne države, ki je *25. člen* sprejela kot temeljni zakon, ki je osnova za vse vladne odločitve, potem vam bo ta zakon narekoval, da morate pred vsemi drugimi zadevami poskrbeti, da bo sleherni družina primerno nahranjena in preskrbljena. V tem primeru ne boste dopustili, da bi bili vaši najrevnejši kmetovalci in delavci izkoriščani z namenom izvoza njihovih izdelkov po nizkih cenah v korist bogatih potrošnikov v oddaljenih mestih ali tujih državah; zahtevali bi tako spremembo trgovinskih pravil, da bi kmetovalci lahko najprej nahranili sebe in svoje skupnosti. Multinacionalne korporacije, ki narekujejo

pogoje nepravilne trgovine, pa ne bodo mogle storiti ničesar, da bi vas ustavile, če bi 25. člen postal zakon v vsaki državi in luč, ki bi vodila globalno politiko pod nadzorom Združenih narodov ter s podporo svetovnega javnega mnenja.

Ko nam bo končno uspelo preseči vpliv dobička in pohlepa ter omejiti moč nebrzdanih tržnih sil s primernimi posegi države in z ustrežno zakonodajo, bodo učinki s slehernega vidika izjemni. Neizprosno tržno lobiranje in sla po služenju denarja s pomočjo legitimne kraje bosta neizogibno kompromitirana in vse bolj oslABLJENA, zato je izvajanje 25. člena dejansko ena najhujših groženj korporacijam, ki jih zanima zgolj dobiček. Ko bodo poslovne aktivnosti z vodenjem ekonomskih politik, ki bodo temeljile na načelu medsebojne delitve dobrin, začele ubirati drugačna pota, verjetno ne bo minilo veliko časa, da bo postopno začela slabeti danes zelo razširjena korupcija, ki do neke mere pokvari vsako vlado – tako v bogatih kot v revnih državah. Kakšno motivacijo bi morali imeti tisti, ki so lačni moči, da bi vstopili na politično področje, če predvidevamo, da bi državna oblast resnično služila skupnemu dobremu, in to je edino, kar bi morala početi, namesto da v prvi vrsti deluje v imenu globalnih korporacij in bogatih posameznikov?

Poskusite si predstavljati, kaj bi se zgodilo, če bi svetovne vlade zaradi neustavljivega pritiska dolgotrajnih, številčnih in nepopustljivih uličnih demonstracij v sleherni državi sveta zares delovale v smeri zaščite človekovih pravic iz 25. člena. Medtem ko bi najrevnejši ljudje iz manj razvitih držav z radostjo pozdravili prebujeno zavest javnosti v zvezi z njihovimi stiskami, pa bi bila morda prva posledica redistribucije globalnih virov, da bi vladna korupcija dosegla svoj vrhunec. Vse dokler bo korupcija vztrajala in bodo k zatiranju nagnjeni politiki zlorabljali pomoč, ki jo dobijo v imenu svojih ljudstev, bo zagotovo prišlo do vstaje navadnih ljudi, ki bodo odgovorne prisilili, da zapustijo svoje pisarne, zamenjali pa jih bodo novi politiki. Če pa bi se diktatorsko vodstvo z nasiljem in državno represijo še vedno ohranjalo na položaju, zakaj potem ne bi tja napotili predstavnikov Združenih narodov, da bi nadzorovali njihovo početje in zbirali obremenilne dokaze? Prav tako kot Združeni narodi pošiljajo inšpektorje za nadziranje vojn ali iskanje jedrskega orožja, bi bilo mogoče pooblastiti agencijo Združenih narodov, da bi pomagala zagotoviti namensko porabo sleherne donirane pomoči.

Prav tako lahko tudi napovemo, kakšne bi bile posledice izvajanja *25. člena* za tiste multilateralne institucije, ki že dolgo opuščajo svojo dolžnost delovati v imenu navadnih in revnih ljudi. V prvi vrsti sta to Svetovna banka in Mednarodni denarni sklad, ti močno škodljivi instituciji, ki svoje nezaslišane ekonomske 'norme' vsiljujeta preostalemu svetu. V luči uveljavljanja *25. člena* kot temelja nove globalne ekonomske ureditve bodo te organizacije bodisi prenehale delovati bodisi se temeljito reformirale, da bi lahko odigrale svojo izjemno pomembno vlogo pri veliki redistribuciji virov, preoblikovanju globalnega upravljanja in drugačni regulaciji mednarodne trgovine kot prvih korakov k izgradnji boljšega sveta. Ne nazadnje, nobena institucija se ne more sama obdržati pri življenju, temveč samo ob pomoči ljudi, ki jo podpirajo, in na tem mestu lahko razmišljamo o začetku bolj razsvetljenega obdobja človeške civilizacije, za katero bo značilna skrb za blaginjo vsakogar, ne zgolj za materialno bogastvo privilegiranih vplivnih ljudi ali močnih ter sebičnih držav.

V današnjem razdeljenem svetu bi imelo izvajanje *25. člena* nedvomno izjemno preobrazajoč učinek na mednarodne odnose ter na zunanjo politiko bogatih industrializiranih držav, kar prav tako lahko obravnavamo z različnih vidikov in na zelo enostaven način. Naj začnemo s tem, da je korenita preureditev globalnih prioritet v smeri zadovoljevanja osnovnih potreb vseh ljudi nedvomno odvisna od hitrega zmanjševanja vojaških aktivnosti ob hkratnem velikem zmanjševanju oboroževalnih proračunov. To ni bistvenega pomena samo za Združene države Amerike, ki še vedno prekašajo skupne vojaške izdatke vseh preostalih držav sveta, temveč tudi za tiste manj razvite države z visokimi stopnjami revščine, ki namenijo veliko denarja za obrambne izdatke – pogosto več kot za zdravstveno varstvo, izobraževanje in socialno varstvo.

Nadalje, že prej smo razmišljali, kako svetovna politika v veliki meri temelji na nasprotju načelom medsebojne delitve dobrin in pristnega mednarodnega sodelovanja, medtem ko zunanja politika ZDA in drugih članic skupine G7 še posebej učinkovito sporoča svetu, da je 'komercializacija prava pot za obstoj človeštva' – kar v številnih državah v razvoju vodi do še večjega zanikanja *25. člena*. Svetovne zadeve, ki danes niso trajnostno naravnane, nas torej silijo k razmišljanju, kaj bi izvajanje tega posvečenega člena pomenilo za dolgoročne odnose med državami. Bodite prepričani, da bo Amerika morala prenehati igrati vlogo

svetovnega šerifa; ne bo več delovala v skladu s svojo arogantno težnjo po globalni premoči in prevladi ter bo končno uporabila obilje svojih virov in svet vodila k izkoreninjenju revščine. Rusija se bo morala naučiti živeti v miru v resnični skupnosti neodvisnih zveznih držav in se osredotočiti na skupni razvoj z večjo regionalno avtonomijo, namesto da si prizadeva za krepitev vojaških zmogljivosti in za pretiran mednarodni vpliv. Kitajska bo obenem morala prenehati graditi svojo pomorsko floto in vojaško mašinerijo kot zavarovalno polico za svojo rastočo ekonomsko prevlado in se odreči strategijam prilaščanja zemlje ter namesto tega sodelovati z drugimi državami za delitev svetovnih virov.

Morda se zdi izjemno idealistično pričakovati takšen preobrat v ekonomskih in političnih odnosih med državami, toda kdo si želi razmišljati o alternativnem scenariju, v katerem se *modus operandi* globalnih zadev nadaljuje v nedefinirano prihodnost? Podle in pohlepne zunanje politike, ki naj menda drugačne ne bi mogle biti, lahko zaradi posledic naraščanja skrajne neenakosti v državah in med njimi – če že ne zaradi vse ostrejšše tekme za vse bolj redke globalne vire – v bližnji prihodnosti neizogibno vodijo v tretjo svetovno vojno. Zagotovo se razumnejši in bolj diplomatski politiki zavedajo, da se bo družina narodov kmalu soočila s ključno izbiro: sodelovati in si med seboj deliti dobrine za odpravljanje teh nevarnih razmer ali se počasi približati dokončnemu propadu človeštva.

Bralec mora pri sebi še naprej premišljati o pozitivnih posledicah izvajanja 25. člena po vsem svetu, glede na to, kako bodo države vodile preobrazbo svojih ekonomskih sistemov in kaj bodo storile za resnično sodelovanje z drugimi državami v smeri uresničitve tega vzajemnega in nujnega cilja. Ko se bodo države obvezale, da je njihova dolžnost zagotoviti vsakemu otroku in odraslemu, vsem več kot sedmim milijardam Zemljanov, primerno prehrano, zdravstveno in socialno varnost (prav tako tudi brezplačno in kakovostno izobrazbo, ki jo predpisuje 26. člen), bomo ugotovili, da se bodo ob tem samodejno rešili še mnogi drugi globalni problemi. To je smiselno pričakovati, prav tako pa je iz mednarodno koordiniranih ukrepov mogoče sklepati, da je v tej moderni dobi globalizacije nedvomno treba zagotoviti družbene in ekonomske pravice za vse ljudi.

Domnevamo lahko, da bo vsaka država prisiljena narediti inventuro svojih presežnih virov, ki jih ne potrebuje zase – tehnologije, znanja, delovne sile in institucionalnih kapacitet, prav tako pa tudi hrane, zdravil, industrijskih izdelkov

in drugih ključnih materialnih sredstev ter osnovnih dobrin. Obsežen transfer teh virov v najrevnejše države in regije sveta bi moral biti organiziran v okviru Združenih narodov in njene globalne mreže agencij za pomoč ali pa v okviru nove agencije Združenih narodov, ustanovljene z namenom nadziranja kratkoročnega programa nujne pomoči, ki bi se intenzivno izvajala v nadaljnjih nekaj letih. Temu bi se morda priključila celo Severna Koreja, če bo med njenimi sosedami zadostna politična volja za takšen program. Z edinstvenim procesom mednarodne redistribucije bo tako vsem ljudem zagotovljen zadosten delež razpoložljivih svetovnih osnovnih dobrin.

Ko bo najpomembnejši cilj enkrat dosežen – to je odprava lakote in zagotovitev takojšnje pomoči vsem tistim, ki živijo v skrajni revščini – bo ključnega pomena postala celovita reforma mednarodnih političnih, ekonomskih in finančnih sistemov z namenom ustvariti bolj uravnoteženo in enakopravnejšo distribucijo svetovnih virov med vsemi državami. Veliko je že poznanega in preizkušenega, ko gre za ustrezne sporazume, ki so potrebni za uvajanje sistemov redistribucije na nacionalni ravni, s katerimi je mogoče zagotoviti univerzalni dostop do socialne varnosti in javnih storitev. Na enak način je moderna zgodovina v obdobju po drugi svetovni vojni preizkusila različne politike in zakonske regulacije, ki so preprečevale neskončno koncentracijo bogastva in moči v rokah zelo majhnega dela prebivalstva. Vendar je doslej le peščica vodilnih ekonomistov, finančnikov in politikov razmišljala o novih institucionalnih dogovorih in ekonomskih praksah, ki so potrebni za vzpostavitev trajnega sistema delitve virov na globalni ravni. Ob predpostavki, da bodo države navsezadnje le prepoznale potrebo po preoblikovanju celotne narave in namena razvoja, moramo torej pričakovati obširen proces raziskav in dialoga, preden bo mogoče uresničiti skupno lastništvo in sodelovalno upravljanje svetovnih virov v okviru mednarodne skupnosti.

Na začetku tega plemenitega prizadevanja bi bilo dobro ponovno vzeti v roke Brandtovo poročilo iz let 1980 in 1983 ter razmisliti o njegovih priporočilih. Čeprav po 35 letih morda zvenijo zastarelo, vendarle še vedno vsebujejo navdihujoč oris, kaj bi pomenilo izvajanje *25. člena* kot temeljnega vodila za politično ravnanje in za globalne ekonomske aktivnosti.¹¹ Brez dvoma so bili ti predlogi omejeni z ortodoksnimi ekonomskimi predpostavkami svojega časa, zato ostajajo

pomanjkljivi za spopadanje z obsegom današnje kompleksne in soodvisne krize. Če bi politiki vrhunsko srečanje v Cancunu leta 1981 vzeli resno, bi bil *25. člen* do zdaj že trdno zasidran kot učinkovit niz zakonov v vsaki državi, ki upravlja svojo družbo in ravnanje svojih političnih, ekonomskih ter družbenih institucij.¹²

V primeru takšnega preoblikovanja ciljev vlad po vsem svetu bi bili Združeni narodi že dolgo pred tem demokratično reformirani in opolnomočeni kot najvišja mednarodna avtoriteta, ki bi lahko izpolnila nalogo, zaradi katere je bila ustanovljena. Nedvomno pa takšna epohalna naloga poenotenja globalnega ekonomskega vodenja pod okriljem preoblikovanega sistema Združenih narodov ostaja izredna zahteva ob zori 21. stoletja. Medtem ko mora vsaka država uveljaviti zakon na podlagi *25. člena* na svoj lasten način v skladu z najprimernejšimi metodami, pa potrebujemo Generalno skupščino Združenih narodov, da nadzoruje in uveljavlja načela teh zakonov kot nedotakljiva pravila, kako morajo države upravljati svoje zadeve na globalni ravni.

Združeni narodi lahko tako zares postanejo vredni svojega imena kot ugledna globalna institucija, ki inherentno poziva svoje članice k ohranjanju miru, zaščiti ranljivih skupin prebivalstva in k promociji mednarodnih odnosov, ki temeljijo na sodelovanju. Če pa se različne njene agencije okrepijo, da bi lahko odigrale ključno vlogo pri zagotavljanju temeljnih pravic iz *25. člena*, potem bodo tudi vsi ostali člani Splošne deklaracije človekovih pravic končno postavljeni na svoje pravo mesto. Tako *25. člen* v prenesenem pomenu lahko razumemo kot najvišji zakon človeškega dostojanstva, njegovo izvajanje pa bo zaznamovalo 'človekove pravice' kot koncept, na katerega bomo lahko znova ponosni. Ob tem bo lepota in obljuba ustanovne vizije Združenih narodov ponovno prepoznana v srcih in umih običajnih ljudi s prebujajočim se razumevanjem njenega nepogrešljivega potenciala za prihodnost.

Vendar vse to ne bo imelo nikakršne povezave z Varnostnim svetom Združenih narodov in z njegovimi nalogami ter pristojnostmi, ki si jih ne zasluži, kajti ta politični organ predstavlja ostanek starih tekmovalnih in nacionalističnih poti, ki jih simbolizira iluzija 'še vedno sem močan in vedno bom'. Ko gre za sebične interese gospodarsko dominantnih držav, predsedniki in premierji radi preložijo odgovornost na Združene narode in za svoje namene poskušajo manipulirati z njenim sistemom; ko pa gre za interese celotne javnosti v katerikoli

državi sveta, obveznosti teh držav do Združenih narodov nenadoma ne obstajajo več. Varnostni svet nima nikakršne zveze z iskanjem resničnega miru ali varnosti in deluje prej kot zasebni klub, katerega člani so ugledni politični preračunljivci, ki vsi glasujejo za ali proti svojim resolucijam glede na to, kako velik bo njihov pričakovani delež svetovnega kolača. Ta konstantna borba za levji delež globalnih virov, ki je značilna za igre državne varnosti tega zastarelega organa, je v nasprotju z izvirnimi nameni in načeli Združenih narodov, ki so zapisani v prvem poglavju njene ustanovne listine. Varnostnega sveta ne bi smeli nikoli ustanoviti na takšen način in vse dokler bo obstajal v zdajšnji obliki, ki Generalni skupščini ne dovoljuje, da prevzame svoje vloge resnično demokratičnega globalnega foruma (brez možnosti veta), se bo realnost vojne ohranjala na temelju politične moči, sebičnosti držav in izkoriščanja šibkejše populacije v iskanju čistokrvnih komercialnih in materialističnih ciljev.

V tej smeri lahko jasno razumemo, kako lahko veličastna zahteva javnosti za izvajanje *25. člena* prej ali slej pripelje do globalnega ekonomskega prestrukturiranja in resničnega mednarodnega sodelovanja, bistvenega zmanjšanja napetosti in konfliktov, ki zaznamujejo odnose med državami, in morebitnega prenehanja delovanja Varnostnega sveta v skladu z resničnim poslanstvom Združenih narodov. Kakšna bi bila sploh potreba po Varnostnem svetu, če bi države sodelovale med seboj in si delile svetovne dobrine, s čimer bi odpravile ekonomske vzroke za terorizem in konflikte? Vendar pa si moramo biti na jasnem: to ne nakazuje, da bo izvajanje *25. člena* nemudoma prineslo sistemsko alternativo globaliziranemu hiperkapitalizmu ter takoj rešilo vse svetovne probleme pri njihovem izvoru. Nobenega dvoma ni, da tudi s hitro zagotovitvijo zadovoljevanja osnovnih potreb vseh ljudi, kot je zapisano v *25. členu*, to še vedno ne bi bilo dovolj za učinkovito soočenje s prevladujočimi strukturami moči ter z nedemokratičnimi političnimi režimi in tudi ne bi bilo dovolj za rešitev velikanskih razlik v bogastvu ter prihodkih med revnimi in bogatimi državami.

Spraševati se torej, ali je zagotavljanje človekovih pravic iz *25. člena* edini protistrup svetovnim problemom, pomeni postavljati si napačno vrsto vprašanj, kajti brez dvoma se mora zgoditi veliko ekonomskih in političnih sprememb, preden bomo lahko dočakali izpolnitev vseh plemenitih aspiracij Združenih narodov. Priče smo neskončnemu razpravljanju o potrebnih sredstvih za doseg

teh ciljev, toda namen te razprave je poskusiti in tudi doseči skupno razumevanje ljudskih strategij za uvajanje potrebnih prihodnjih sprememb. Kot smo že ugotovili, ni nobenega upanja za spremembo vladnih prioritet v korist revnejših dveh tretjin svetovnega prebivalstva brez obsežnega in nenehnega državljanskega udejstvovanja privilegirane tretjine človeštva. Brez tega ključnega in manjkajočega protagonista na svetovni ravni – dobronamernega in vseobsegajočega vpliva izobraženega javnega mnjenja v imenu nezadovoljenih potreb revne svetovne večine – je potemtakem neuresničljivo, da bi se udeležil katerikoli strukturni načrt za boljši svet.

V tem smislu je edino alternativo zdajšnji družbeno-ekonomski ureditvi mogoče najti v združenem glasu ljudi iz vsega sveta, ki jim je skupna volja do dobrega, kajti zelo razširjeno samozadovoljstvo navadnih moških in žensk je tisto, ki nam daje občutek, da 'ni alternative'. Če sprejmemo, da mora načelo medsebojne delitve dobrin postati osnova sleherne globalne systemske alternative za trajnostno prihodnost, potem *25. člen* izraža to načelo in *poziva* k njegovi uveljavitvi v svetovnih zadevah. V resnici ni nobene alternative, vse dokler se zavedanje o nujnosti končanja skrajnega pomanjkanja ne bo občutilo v vsakem domu in bo zaživelo v srcih ter umih navadnih ljudi kot njihova najbolj pereča skrb.

Napredni misleci in aktivisti, ki predlagajo novo družbeno vizijo, skupaj s političnimi smernicami, ki so za to potrebne, so zato v stiski, saj se njihova vizija ne more uresničiti, razen če se ljudje iz vsega sveta ne zberejo v milijonih na miroljubnih protestih in se skupaj zavzamejo zanjo in delujejo za njeno uresničitev. Kot bomo podrobneje proučili, bo že samo to dovolj za razumevanje, zakaj *25. člen v sebi* združuje alternativo, ki jo iščemo, in zakaj nas ta preprost recept neposredno, naravno in skorajda čudežno vodi k tej alternativni. V doglednem času bomo lahko ugotovili, da je izvajanje *25. člena* neposredna pot k številnim in raznolikim ekonomskim rešitvam ter zanesljiva pot k svobodi in pravičnosti; čeprav se bo njegov nepoznani potencial lahko razkril in izrazil šele, ko bo človeštvo izgovorilo magične besede. Magične besede pa se bodo izrazile samo skozi velike demonstracije v vsaki državi, ki se bodo s strastjo osredotočale na ta cilj in vztrajale brez prekinitve.

III. Okoljsko vprašanje

Okoljsko vprašanje je eden glavnih pomislekov, ki se lahko pojavi pri mnogo ljudeh, kajti razglasitev *25. člena* kot ključnega cilja ljudskih prizadevanj za boljši svet ne zajema nujnega reševanja okoljske problematike. To je še ena pomembna zadeva, o kateri moramo razmisliti, saj se človeštvo zdaj neposredno sooča z dvema oblikama globalnega izrednega stanja v obsegu, ki ga ne moremo primerjati z ničimer v preteklosti: z onesnaževanjem atmosfere in uničevanjem okolja, hkrati pa z obsežno lakoto in vse hujšo revščino, vse globljo družbeno neenakostjo ter družbeno izključenostjo številnih ljudi. Kako torej izvajanje *25. člena* predstavlja rešitev za vse te medsebojno povezane sistemske krize?

Na prvi pogled je mogoče odgovor na okoljsko vprašanje razumeti logično in s pomočjo enostavnega sklepanja po načelu dedukcije, čeprav je takšen zaključek daleč od današnjega glavnega toka razmišljanja. Predpostavka, o kateri bi morali pri tem razmisliti, je namreč naslednja: ne moremo se boriti proti podnebnim spremembam in okoljski krizi, ne da bi hkrati reševali nepravilno revščino, ki je prisotna v svetu obilja, kajti ravno tu lahko iščemo rešitve za svoje ekološke probleme. Prav tako pa je tudi o tem mogoče razmišljati z različnih vidikov: s psihološkega, z moralnega in duhovnega.

Doslej smo razmišljali o tem, kako se mora politična volja za izvajanje *25. člena* nemudoma pretvoriti v velike spremembe v vladnih prioritetah porabe javnih proračunskih sredstev, na primer s prerazporeditvijo denarja iz oborožitvenih proračunskih postavk k zagotavljanju javnih storitev in družbene blaginje za vse prebivalce v sleherni državi sveta, hkrati pa je treba brez kakršnihkoli omejitev pomagati manj razvitim državam, ki potrebujejo pomoč pri teh izjemnih prizadevanjih. Razglasitev *25. člena* sama po sebi poziva k redistribuciji virov v obsegu, ki ga ne moremo primerjati z ničimer v preteklosti. Z združevanjem sredstev državnega bogastva in virov ter z njihovo redistribucijo v skladu s potrebami ljudi tako na globalni kot na državni ravni je mogoče, da bodo v precej kratkem času rešeni tudi drugi kritični svetovni problemi.

Če bi na primer *25. člen* v vseh svetovnih regijah začeli izvajati že pred mnogo leti, se morda nekatere teroristične skupine, kakršni sta Al Kaida in ISIS, sploh ne bi pojavile. Če bi vsaka družina v revnih državah že pred mnogo leti dobila materialno osnovo za zaupanje in varnost v družbi, med mladimi verjetno ne bi bilo nikakršne dovzetnosti za nasilne religiozne ideologije in ne bi imeli

nikakršnega razloga, da bi se borili proti vladi in si prizadevali za strmoglavljenje njene administracije (ki ne bi bila več popolnoma skorumpirana). Če bi bil z obsežnim transferjem virov, obširno kmetijsko reformo in obsežnim prestrukturiranjem globalne ekonomske arhitekture program za končanje lakote in skrajne revščine že vzpostavljen, bi vlade morda v praksi spoznale prave koristi mednarodnega sodelovanja. Tako bi se potemtakem že pred davnimi leti lotili reševanja tudi drugih grozečih nevarnosti za prihodnost človeštva, kar je mogoče doseči samo z resničnim sodelovanjem, ki bi vodilo v morebitno opustitev vojn in v usklajena ter obsežna prizadevanja za omejitev izpustov ogljika ter za zdravo okolje.

Če bi se zares lotili delitve svetovnih virov in izkoreninjanja globalne revščine, še *zlasti* pa odpravljanja lakote, potem bi bili zdajšnji okoljski problemi morda minimalni, globalni razvojni vzorci pa bi ubrali drugačno in veliko bolj trajnostno pot. V mnogo pogledih je bila žalostna usoda okolja zapečaten na vrhunskem srečanju v mehiškem Cancunu leta 1981, ko se zbrani politični voditelji niso mogli dogovoriti glede predlogov iz Brandtovega poročila, kar bodo zgodovinarji v prihodnosti morda prepoznali za prelomno točko za vse, kar je sledilo kasneje. Če bi mati Zemlja lahko spregovorila, bi zbranim državnim voditeljem takrat morda dejala: 'Torej odklanjate sodelovanje in nočete deliti mojega obilnega bogastva, ki vam ga brez omejitev in z zaupanjem dajem na voljo? Ne krivite me torej zaradi posledic svojih dejanj!'

Ameriški predsednik Reagan in britanska premierka Thatcherjeva ter njune politične klike so se na naslednjih srečanjih lahko temu posmehovale, toda zdaj ko jih ni več, vsi skupaj plačujemo kazen za posledice njihove odločitve, da bodo ignorirali Brandtov poziv k akciji, namesto tega pa so z vajeti izpustili sile komercializacije in sledili njihovi razdiralni poti medsebojnega ločevanja, pohlepa ter sebičnega tekmovanja. V kasnejših letih so vlade vse bolj dovoljevale tržnim silam, da si pridobijo skorajda neomejen vpliv v družbenih, ekonomskih in političnih zadevah. Vlade so skupaj opustile svoje odgovornosti, da delajo v imenu skupnega dobrega, namesto tega pa so svojo moč odločanja prepustile muhavosti globalnih trgov. Dejansko pa so obrnile hrbet Združenim narodom in njihovi ustanovni viziji ter namesto tega svoje igre moči uveljavljale prek Varnostnega sveta, ki deluje v posmeh mednarodni zakonodaji. Neizogibna posledica

kombinacije teh dejavnikov je pospešeno propadanje okolja do točke, ki smo jo dosegli, tako da zdaj dvoje izrednih razmer ogroža prihodnje obete naše človeške rase – tako družbena in ekonomska neenakost kot tudi podnebne spremembe – medtem ko bi se na srečanju v Cancunu v pretežni meri lahko osredotočili samo na problematiko družbene neenakosti.

Če razmišljamo iz najbolj mogoče osebne perspektive, je še vedno smiselno dati prednost izkoreninjenju revščine, da bi preprečili stopnjevanje okoljskih problemov, ob predpostavki, da imajo naši politični voditelji dolgoročno vizijo trajnostnega razvoja in miroljubnega sveta. Predvsem pa je dobro znano, da je revščina temeljni dejavnik v ozadju hitro rastoče populacije zadnjih šestdesetih ali sedemdesetih let. Če bodo ti trendi vztrajali tudi v tem stoletju, kot je napovedano, bo prišlo do resnih posledic za okolje, predvsem v smislu večje porabe virov v državah v razvoju, kar bo povzročilo višje izpuste ogljikovega dioksida v ozračje. Čeprav je res, da ljudje v razvitih državah potrošijo večino globalnih virov in imajo tako največji vpliv na okolje, ni mogoče ugovarjati dejstvu, da nadaljevanje nagle rasti prebivalstva lahko vodi v nevzdržno obremenitev naravnih virov in Zemljinega ekološkega sistema. Več kot dovolj dokazov imamo, ki kažejo, da rast populacije začne upadati in se stabilizira, ko družine uživajo primeren življenjski standard, kar je mogoče resnično razumeti samo z vživljanjem v psihologijo zelo revnih ljudi. Veliko je zelo žalostnih razlogov, zakaj imajo tisti, ki živijo v revščini, pogosto veliko otrok; imajo jih predvsem zaradi upanja, da bodo vsaj nekateri od njih – če zaradi podhranjenosti in ozdravljivih bolezni ne bodo umrli že v ranem otroštvu – lahko podpirali svoje starše, ko bodo ostareli. Te zakoreninjene družbene vzorce v državah v razvoju je mogoče spremeniti, samo če bo vsak državljan v polni meri zaupal in verjel, da bo njegova vlada ves čas jamčila za zadovoljevanje njegovih osnovnih potreb, kot je zapisano v 25. členu.

Zaradi dramatične rasti globalnega prebivalstva skozi celotno dvajseto stoletje bi si lahko predstavljali, da se bodo vlade iskreno zavezale k izboljšanju razmer, ki ohranjajo to stanje, in da se bodo z veliko skrbnostjo posvetile boju proti revščini, boleznim, podhranjenosti, kar vključuje vso potrebno mednarodno pomoč in podporo programom populacijske politike. Zdaj smo prišli do točke, ko medsebojno odvisna rast revščine in človeške populacije postaja skrajno nevarna, ne samo zaradi pritiska na globalno okolje, temveč tudi zaradi časovne bombe, ki

je del te enačbe v smislu potencialno uničujočih družbenih, ekonomskih in političnih konfliktov. Kljub temu se nočemo zavezati k preiščeni usmeritvi v dolgoročne razvojne aktivnosti, naše vlade pa brez vizije nadaljujejo pot komercializacije, ki perverzno uživa v nagli rasti svetovne populacije, saj se dobički bogatih korporacij tako še naprej povečujejo, ne glede na tveganja za prihodnost človeštva.

To je skrivnost v ozadju populacijske uganke, ki nas morda lahko napelje k vprašanju o resničnem razlogu, zakaj je svet prenaseljen, kar zdaj opazamo v velikih mestih vsake razvite države ter držav v razvoju. Ali lahko kljub temu trdimo, da je revščina temeljni vzrok te problematike, ali pa so sile komercializacije tiste, ki so s širjenjem socialne negotovosti, neenakosti in nekontroliranih migracij – vse v imenu ustvarjanja še višjih korporativnih dobičkov in še večje gospodarske rasti – v preteklih desetletjih vodile takšne populacijske trende?

Tovrstno spraševanje nam lahko pomaga razumeti, kako bi se človeško populacijo lahko ohranilo v trajnostnih okvirjih, če bi svetovne vire delili vse od ustanovitve Združenih narodov naprej, kar bi imelo daljnosežen vpliv tudi na stanje okolja. Po eni strani ne bi imeli več temačne vizije 11 milijard prebivalcev ali več do konca 21. stoletja, ki bi živeli na prenaseljenem in degradiranem planetu, kar je napoved, ki se ji je za zdaj še mogoče izogniti, njeno uresničitev pa je pred vsem drugim mogoče preprečiti z izvajanjem *25. člena* po vsem svetu, še posebej v najrevnejših regijah, kar bi morala postati mednarodna prioriteta. Po drugi strani pa smo razpravljali tudi o tem, kako izvajanje *25. člena* pomeni neposreden izziv silam komercializacije z vsemi razlogi, ki smo jih že opisali, kar pomeni, da želja po dobičku ne bo več takšen destruktiven dejavnik za družbo in okolje, kajti motiv dobička v resnici prezira Zemljo in človeštvo samo. Z vsesvetovnim procesom medsebojne delitve dobrin, redistribucijo bogastva in resničnim mednarodnim sodelovanjem v smeri takojšnjega izvajanja *25. člena* pa imamo vse razloge za prepričanje, da bodo multinacionalne korporacije kmalu začele delovati na bolj človeški ter družbeno in okoljsko odgovornejši način.

Kdo lahko zanika, da takšno ravnanje ni koristno za vse nas, tudi za vodstva podjetij, ki so prisiljena – kot zastopniki delničarjev, ki imajo do njih obveznosti – nehote uničevati okolje bodisi na neposreden bodisi posreden način? Morda ni nobenega drugega načina, kako preprečiti tem velikim korporativnim entitetam,

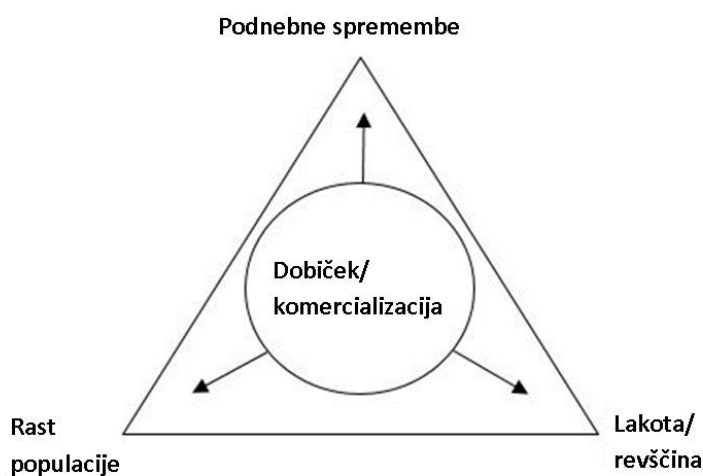
da s še večjo zagrizenostjo izvajajo svoje uničujoče aktivnosti, razen če čim prej ne uspemo z izvajanjem *25. člena*? Kajti zanje je edini način, kako še naprej ustvarjati svoje pretirane dobičke, da nadaljujejo pustošenje naravnega okolja, četudi pri tem delujejo proti svojim prepričanjem, saj ne nazadnje tudi sami vidijo grozljive posledice takšnega ravnanja v planetarni biosferi. Vse dokler imajo slepe sile komercializacije vodilni vpliv v globalnih zadevah, bo okolje nedvomno propadalo do točke, ko bo postalo neprimerno za človeško bivanje, medtem pa celo skromni predlogi za medsebojno delitev svetovnega bogastva – na primer v obliki univerzalne socialne varnosti – postajajo vse bolj idealistični, nedosegljivi in ne nazadnje celo utopični.

Vendar se še vedno veliko ljudi, ki jih vodi volja do dobrega, ne zaveda, da današnje globalne okoljske krize ni mogoče rešiti, ne da bi se hkrati ukvarjali s krizo zelo razširjene lakote in revščine. Poskusimo torej prepoznati, zakaj se nima smisla boriti za pravice matere Zemlje, če hkrati prezremo temeljne pravice velikega dela obubožanega človeštva. Zgornje obrazložitve nas napeljujejo na enostavno logiko, kajti imamo dve vrsti okolja – naravno in družbeno, ki sta med seboj soodvisna. Gozdove, zemljo, oceane, atmosfero in tako naprej normalno razumemo kot celoto naravnega okolja, toda prav tako moramo upoštevati zdravje celotnega *družbenega* okolja, ki je vzročni dejavnik za vse, kar gre narobe v tem svetu.

V skladu s tem razumevanjem so milijoni ljudi, ki živijo v hudi revščini, najhujša možna človeška okoljska katastrofa, ki bo odločala o izidu naših širših ekoloških problemov, ki smo jih toliko let sramotno tolerirali. Potemtakem so okoljevarstveniki naredili kritično napako v presoji, kajti če bi lahko čas zavrteli nazaj v leto 1950 in bi najprej obnovili zdravje našega človeškega okolja z izvajanjem *25. člena*, bi bilo zdravje našega planeta v bistveno boljšem stanju, kot je danes. Bogastvo in viri bi bili mnogo pravičneje porazdeljeni, s čimer bi lahko zadovoljili osnovne potrebe vseh ljudi na planetu; dobičkonosni interesi bi bili neizogibno postavljeni na svoje pravo mesto; velikost populacije v državah globalnega Juga bi se sčasoma stabilizirala in se začela zmanjševati; prestrukturirano mednarodno gospodarstvo pa bi vodilo do preprostejšega, trajnostnega in enakopravnjšega življenjskega stila v visoko industrializiranih državah sveta.

Okoljevarstvenikov seveda ne smemo kriviti za svetovne probleme in nočemo diskreditirati njihovega dela, toda skupaj želimo raziskati, zakaj večina ljudi ne vidi

neposredne povezave med revščino in okoljskimi problemi. Ali je mogoče, da bodo tako obsežni revščini na tem planetu skorajda zagotovo misteriozno sledili tudi okoljski problemi? Je morebiti mogoče, da se prevladujoča realnost, v kateri živijo revne družine, kaže v realnosti slabega stanja podnebja? Kajti to, kar je privedlo do takšne revščine v svetu obilja, ni nič drugega kot prizadevanje za dobiček in moč, ki izhaja iz človeškega pohlepa, brezbržnosti in ignorance – iz istih dejavnikov, ki vodijo multinacionalne korporacije, da v imenu gospodarske rasti in potrošništva plenijo Zemljo. Če pogledamo natančneje, je prisotna neločljiva povezava med okoljsko krizo in revščino, kar je mogoče nazorno prikazati z diagramom v obliki trikotnika, na ogliščih katerega so zapisane besede: 'podnebne spremembe', 'lakota/revščina' in 'rast populacije' ter besedi 'dobiček/komercializacija' v sredini. V procesu ustvarjanja še več dobička v okviru nebrzdane komercializacije se povečuje revščina, hkrati pa se še bolj uničuje atmosfera. Skupaj z rastjo stopnje revščine pa se istočasno povečuje tudi število prebivalstva – kar sile komercializacije vodi v rast njihove moči in neomejeno krepitev teh samouničujočih trendov.

Vse dokler ljudje po vsem svetu ne bodo zahtevali popolne uveljavitve *25. člena* z medsebojno delitvijo globalnih dobrin, bo težnja za komercialnimi dobički še naprej povzročala uničevanje naravnega okolja. In vse dokler se svetovna proizvodnja ne bo delila, bodo presežki hrane propadali, medtem ko bo na milijone ljudi lačnih. Vse dokler se človeška družina še naprej ne bo menila za trpljenje svojih najrevnejših članov, pa je neizogibno, da bo v planetarnih ekosistemih in vremenskih pojavih mogoče čutiti neravnovesje. Ne morete se namreč resno ukvarjati z okoljskimi problemi, ne da bi se hkrati ukvarjali tudi z nepravilnostjo revščine ter z izkoriščanjem ljudi in kopičenjem bogastva, če ob tem ničesar ne naredite za medsebojno delitev planetarnih produktov, ki pripadajo vsem. Ali je torej dovolj, da se prebudi zavedanje javnosti o podnebni krizi, ne da bi pri tem sploh omenjali besedo 'lakota' in brez kakršnekoli pripravljenosti za medsebojno delitev dobrin v tem našem svetu? Ali pa je to definicija naše brezbržnosti, če upoštevamo, da je zdravje planeta vse slabše in slabše, bolj ko se trudimo za reševanje okoljskih problemov, medtem ko premalo pozornosti namenjamo vse večji prikrajšanosti ljudi?

Že samo z moralnega vidika je obžalovanja vredno verjeti, da lahko rešujemo okoljske probleme, ne da bi hkrati reševali globalno revščino, kajti nobenega razloga ni, zakaj ne bi mogli odpraviti lakote hkrati z drugimi aktivnostmi za reševanje sveta. Priče smo številnim množičnim mobilizacijam za ustavitev podnebnih sprememb in za preprečitev uničenja okolja, toda kolikokrat smo že videli koordinirano vsesvetovno akcijo, s katero bi pozvali k *takojšnjemu končanju* življenjsko ogrožajočih razmer lakote in revščine? Pa vendar, če smo se bili zmožni organizirati na globalni ravni, da bi poskusili ustaviti ilegalno vojno, in če smo se bili zmožni organizirati za dvig zavesti o neizogibni ekološki katastrofi, ki jo mnogi svetovni voditelji več kot očitno ignorirajo, potem bi zagotovo lahko organizirali tudi množične mednarodne proteste, ki bi nas združili z razlogom izvajanja *25. člena* – motivirani pa bi bili z mislijo: 'Kaj pa drugi ljudje?'

Morda bi se morali zamisliti in se vprašati, zakaj je okoljska problematika postala tako pomembna v naših domovih, medtem ko ima dejstvo, da vsako leto zaradi vzrokov, ki so povezani z lakoto, umre približno 17 milijonov ljudi, v našem vsakdanjem življenju le minimalen pomen. Je za nas bolj pomembno, da bomo

jutri dihali čist zrak, kot da bi obupno reven človek danes dobil kos kruha, čeprav je bila lakota vsakodnevna resničnost za milijone ljudi, celo preden se je pojavil Greenpeace? Morda imamo še 10–15 let, da preprečimo katastrofalne podnebne spremembe, toda koliko let ali celo dni ostane obubožanemu otroku, ki počasi umira zaradi podhranjenosti? Takšna vprašanja se pojavljajo kot osebni protest pisca, ki bi bralcu rad povedal, da nikoli ni razumel odgovora na to vprašanje in ga tudi nikoli ne bo. Ponižanje, ki izhaja iz revščine, je prisotno že mnogo dlje kot današnji problemi okoljskega onesnaženja, vendar je zaradi nekega nenavadnega razloga zgolj podnebje dobilo svoj glas na globalnih demonstracijah. Kot da bi vreme dobilo sedež v prvem razredu globalnega aktivizma, medtem ko za revne ni niti razreda, v katerega bi se lahko usedli. Skrajno revni nasploh zelo redko spregovorijo o svojih stiskah, prav tako pa se tudi le redko uprejo iz čistega obupa; saj so – od nekdanj – tako zelo pogojevani, da tiho sprejmejo svojo usodo in umrejo v strašni revščini.

Za nas pa skrb vzbujajoče spoznanje izhaja iz domneve, da bogatim državam lahko uspe svoje okolje ponovno povrniti v uravnoteženo stanje, kljub temu, da se bodo v Afriki, Aziji in drugih regijah z visoko stopnjo revščine katastrofalni vremenski pojavi še kar nadaljevali. Bi potemtako sploh še razmišljali o drugih ljudeh in bi še naprej pritiskali na svoje vlade, da tem ljudem pomagajo, ali pa bi še kar nadaljevali svoj ozkogledi, brezbrizni in samozadovoljni način življenja, ki je danes postalo norma? Dejstvo je, da gre pri okoljski problematiki predvsem za nas, za našo prihodnost in za prihodnost naših otrok, vendar z le skromnim premislekom o prihodnosti, ki čaka skrajno revne otroke v oddaljenih državah sveta. Svoje otroke učimo, naj razmišljajo o tem, kaj je dobro za okolje, naj plastiko in pločevinke mečejo v posebne zabojnike, ne naučimo pa jih, da bi se zanimali za milijone drugih otrok, ki v drugih državah životarijo v revščini, celo brez možnosti hranljivega vsakodnevnega obroka. V času, ko v bogati državi otrok reciklira eno samo plastenko, najverjetneje v istem trenutku nekje v svetu dva ali več otrok umre za posledicami različnih vzrokov, ki so povezani z revščino.

Nedvomno je dvig zavesti o okoljski problematiki zelo pomemben in hvalevreden, kajti planet je v obupnem stanju in primeren odziv človeštva se je kljub številnim težavam vendarle začel. Morda pa bi se morali za trenutek ponovno

ustaviti in se vprašati: zakaj me bolj skrbijo podnebne spremembe kot pa problematika svetovne lakote, razen če so me v to prepričali drugi privrženci popularnejše okoljske problematike? Zares, kolikokrat sem v zadnjem tednu recikliral svoje gospodinjske odpadke, kolikokrat pa sem pomislil na sto tisoče ljudi, ki v istem času po nepotrebnem umirajo zaradi posledic revščine? Če bi s katerimkoli od teh obubožanih ljudi spregovorili o stanju okolja, preden bi tragično preminil, bodite prepričani, da bi od njega dobili naslednji odgovor: 'Ne morem razmišljati o gozdovih ali izpušnih ogljikovega dioksida v ozračje, potrebujem samo nekaj hrane in neoporečne vode, potrebujem zdravstveno varstvo ter primeren dom!'

Ne smemo pa misliti, da ni prav drugih učiti o nujnosti reševanja okolja, a hkrati se moramo tudi vprašati, za kakšno vrsto izobrazbe gre v tem razdeljenem, trpečem in moralno nesprejemljivem svetu. Kakšno vrsto boljšega življenja lahko pričakujemo, če komercializacija prevzema agendo sleherne pomembnejše politične stranke, če nepravilna globalna ekonomija povzroča stiske in obup neštetim družinam, če mednarodne napetosti vodijo v epidemijo tesnobe ter depresije in če tisoče ljudi vsakodnevno umira zaradi revščine, daleč stran od pozornosti javnosti? Zakaj sploh želimo, da se okolje povrne v zdravo stanje, če pa se svet še naprej giblje v isto krivično smer? Nimamo niti zanesljive statistike, koliko ljudi je lačnih ali koliko jih tiho trpi v skrajni revščini, hkrati pa imamo dostop do neskončnega niza podatkov o spreminjajočih se vremenskih pojavih in o gibanju toplogrednih plinov, kar ima na bogate države lahko velik vpliv. Morda pa sploh ne gre za presenečenje, da se vsaka javna diskusija o okolju šteje za načelno in civilizirano, medtem ko je v vljudnem pogovoru komajda izrečena kakšna beseda o tragediji tistih, ki še naprej umirajo zaradi revščine v najmračnejših zakotjih sveta.

Pa vendar je celo zdaj, sredi vremenskega kaosa in finančne zmede, mogoče še vedno razmišljati o združitvi prizadevanj držav, da nahranijo lačne, pozdravijo bolne, poskrbijo za razlašene in da *hkrati* preprečijo nagle podnebne spremembe ter uredijo naravno okolje. To lahko storimo vsak trenutek, vse dokler bodo ti problemi prisotni. Edina pot, da vlade zdaj dosežejo ta cilj, ki ni primerljiv z ničimer v zgodovini, je izvolitev pravih politikov, za katerimi bodo stali združeni

ljudje iz vsega sveta – in v *tem* je jedro problema, ki je posledica prevladujoče apatije in samozadovoljstva.

Ko na svetovne probleme gledamo s holistične in duhovne perspektive, lahko rečemo, da je podnebna kriza posledica napačne smeri, ki jo je ubrala človeška inteligenca s kolektivnim čaščenjem dobička, bogastva in moči, ki nas vodijo v vsesplošno brezbriznost do skupnih dobrin našega okolja. To je dejstvo, ki ga mnogo običajnih ljudi še vedno ni pripravljeno razumeti, zato moramo, pri samih vzrokih za ta problem, ki definira čas, v katerem živimo, še bolj poglobljeno razmišljati o tem, kako smo se zaradi lastne sokrivde ujeli v past okoljske problematike. Ta past je naše verjetje, 'da nam je ostalo le še malo časa za rešitev planeta', čeprav hkrati vsi skupaj ves čas igramo vlogo v procesu vse večjega samouničevanja naravnega sveta. Kajti zaradi naših neustreznih izobraževalnih sistemov smo prikrajšani za Samospoznanje, saj premalo vemo o sebi in o namenu svojega življenja, zato hitro podležemo želji postati 'srečni' tako, da se sebično in na slepo identificiramo z materialnim vidikom življenja. Sile komercializacije so izjemno dobro prilagojene izkoriščanju naše brezbriznosti in konformizma, da bi lahko iz vsega kovale dobiček, kar se na najbolj skrajni način pokaže z mrzličnim zapravljanjem za božič ali z brezumnim nakupovanjem na prazničnih razprodajah. Z našo psihološko potrebo po varnosti in sreči smo dovzetni za družbeno pogojevanje, da se čutimo obvezani postati 'nekdo', ki je boljši od drugih, ali pa nas to pogojevanje indoktrinira, da si prizadevamo za luksuzno življenje; v razkošnih hišah, z razsipnimi nakupovalnimi navadami in z eksotičnimi počitnicami.

Ali lahko sledimo zapisanemu in vse to prestavimo na globalno raven, ki jo ponazarja milijone poslovnih pogodb in dobičkonosnih aktivnosti po svetu, v povezavi z zunanjo politiko držav, ki temelji na agresivni konkurenčnosti za vse redkejšo globalne vire – vse skupaj pa ima trajen in uničujoč vpliv na naše okolje? Posamezniki so izobraženi, da si prizadevajo postati uspešne osebnosti, kar jih vodi do sebičnega ravnanja in do neizogibne brezbriznosti do drugih ljudi, ki se izraža tako na državni kot tudi na mednarodni ravni. In ti akumulirani sebični interesi se na širši ravni izražajo kot nadutost multinacionalnih korporacij, ki nas vodijo v množične vzorce pretirane potrošnje in v degradacijo naravnega okolja.

V končni analizi lahko ugotovimo, da niti vlade niti korporacije niso odločilni dejavnik v ozadju sekanja deževnih gozdov, površinskega kopanja dragocenih rudnin, neprestanega črpanja fosilnih goriv itd. Dejansko so ta odločilni dejavnik prebivalci v sleherni državi, ki so izobraženi, da hrepenijo po potratnem potrošniškem življenjskem stilu, ki prinaša to vsiljeno uničevanje, ne glede na posledice za ljudi v državah, kjer se to uničevanje dogaja. Kot smo že poudarili, je materialistična in sebična ideja ameriškega sna zdaj izvožena v skorajda sleherno državo sveta, kar predstavlja obliko družbenega pogojevanja, ki ni samo sinonim za komercializacijo, temveč tudi za propadanje okolja.¹³ Opazovanje te kompleksne zmede v vsej njeni razsežnosti nam pove, da smo v manjši ali večji meri vsi odgovorni za njen obstoj; vprašanje človekove krivde pri povzročanju globalnega segrevanja pa je namenjeno odvrčanju pozornosti, čeprav nanj morda lahko odgovorimo: je to sploh pomembno?

Razmislek o tem, kakšen je naš prispevek k nadaljevanju današnje okoljske krize, nas lahko vodi k spoznanju, da globlji vzrok problema izvira iz načina, kako skupaj živimo v družbeni skupnosti in kakšni so naši medsebojni odnosi znotraj nje. Kajti rojeni smo v svet, kjer ljudem primanjkuje radosti, kjer so ljudje zelo pogojevani in nekreativni, v svojih odnosih do drugih ljudi pa psihološko ločeni – kar vse povzroča resno neravnovesje v okolju in v atmosferi. Zato prevladujoča motivacija postati bogat in uspešen sredi revščine in trpljenja prav tako povzroča motnje, ki jih čutijo elementi narave, kar ni samo ezoterično, temveč tudi očitno dejstvo, ki ga lahko opazujemo, če želimo razumeti, zakaj nikoli ne bomo mogli ponovno ozdraviti planetarnih ekosistemov, razen če bomo hkrati reševali družbene probleme v vseh njihovih razsežnostih. Z drugimi besedami, ne gre samo za *aktivnosti*, s katerimi človek učinkuje na svoje okolje, temveč tudi za to, kaj *misli* in *čuti*, saj gre za zapleten odnos med človekovimi mislimi in naravnim okoljem.

Če stopite v prostor, v katerem je depresivna oseba ali odvisnik od mamil, boste na subtilni in čustveni ravni začutili njegov negativen vpliv, iz česar lahko sklepamo, da imajo vse negativne misli in čustva velikanske množice ljudi zagotovo škodljiv vpliv na naravo in na globalne podnebne razmere. Kakšen je prevladujoči ton misli, ki jih v današnjem času ustvarja človeštvo? Kaj drugega prevladuje v mislih ljudi kot malikovanje dobička, moči in bogastva, ki se meša z razširjeno

brezbrižnostjo do blaginje drugih ljudi. Že samo pohlep *sam po sebi* predstavlja neravnovesje, in če prenesemo vso lakomnost, sebičnost in brezbrižnost, ki jih izražajo posamezniki, na skupno raven, potem lahko predvidevamo, kakšni so lahko njihovi združeni učinki na življenje okoli nas, na vremenske pojave, morsko gladino in na obnašanje rastlin ter živali.

Niso torej samo materialne aktivnosti multinacionalnih korporacij tiste, ki povzročajo ekološko uničenje, temveč tudi same *misli* in *namere* korporativnega lobiranja ali škodljive poslovne odločitve milijonov poslovnežev, ki prispevajo k različnim motnjam, ki se čutijo tako v družbi kot tudi v naravi. Podobno tudi vplivne vlade, ki drugim državam prodajajo orožje, niso odgovorne samo za nadaljevanje vojn in ubijanje ljudi v oddaljenih regijah, temveč v zavest ljudi po vsem svetu širijo strah in depresijo – kar se na najširši ravni kaže kot neravnovesje v planetarni atmosferi in okoljskih ekosistemih. Celo zidovi apartheida, postavljeni okoli Zahodnega brega in Gaze, imajo izjemno negativen vpliv na elemente narave ter pri ljudeh povzročajo depresijo, trpljenje in sovraštvo, ki besnijo v našem razdeljenem svetu. Če obstaja božanski evlucijski načrt za človeštvo, potem takšen zid predstavlja njegovo popolno nasprotje in bi ga morali obravnavati kot enega najgrših spomenikov, ki je bil postavljen ob koncu dvajsetega stoletja. Človek je Življenje in vsak atom v vesolju je neločljivo povezan z vsemi drugimi, se glasi temeljna predpostavka ezoterične filozofije, in ko enkrat sprejmemo ter razumemo veljavnost teh temeljnih spoznanj, ima to globoke posledice za družbeno ureditev in medčloveške odnose.

Do takrat pa smo vsi tako ali drugače krivi za nadaljevanje tako družbene kot okoljske krize in zares združeni smo samo v smislu svoje ignorance in brezbrižnosti do teh dveh medsebojno povezanih problemov. Prav tako kot je nadsacionalna korporacija brezbrižna do uničenja, ki ga zagreši nad naravo, smo tudi mi kolektivno brezbrižni do milijonov ljudi, ki jim grozi smrt zaradi lakote, konfliktov in vzrokov, ki so povezani z revščino. Če velike korporacije zaradi dobička prezirajo naravo, potem mi dejansko preziramo svoje najrevnejše brate in sestre, zato ker si prizadevamo zgolj za svojo lastno udobje in srečo. Zato smo si v smislu egocentrizma, slepote, arogance, ignorance in brezbrižnosti vsi enaki. Kako dolgo bomo še ignorirali problem lakote in revščine, ki smo ga ljudje sami ustvarili, zdaj

pa nam revščina s polno mero vrača v obliki družbene krize in okoljskih nesreč – kajti vse, kar se na Zemlji dogaja, je duhovno povezano.

Ste opazili, kako se je v zadnjih nekaj desetletjih, odkar smo postali dobesedno prežeti s komercializacijo in je človeštvo začelo trošiti vire z večjo naglico kot kdajkoli poprej, okoljska situacija naglo poslabšala? Ste opazili, kako naglo so postale ulice vse bolj natrpane, kako je vse več brezdomcev in revnih, kako postajamo vse bolj zmedeni in izčrpani zaradi vsega trpljenja, bolečine in moralne izprijenosti našega sveta? Ste opazili, kako ta disfunkcionalen sistem, ki ga vsi skupaj ohranjamo pri življenju, zdaj razvija inteligenten mehanizem, ki je zmožen ohranjati samega sebe in nas sili, da ostajamo ujetniki njegovih razdiralnih procesov, pa četudi nič več ne želimo biti del njega? Potem veste za resnico, da so podnebne spremembe odraz nereda, ki ga danes javno doživljamo v naših disfunkcionalnih družbah, ki se rojeva iz žalosti, nepravilnosti, pohlepa, neenakosti in predvsem *brezbrižnosti*, ki je na tem planetu zelo razširjena. Če bi vse to obrnili v nasprotno smer, bi dobili zdravo okolje do konca našega življenja in še dlje. Kajti brezbrižnost do lakote in revščine pomeni zavračati od boga dane trenutke svobode, ko v miru notranje tišine zrete v globoko modrino neba, kjer podnebje še vedno spoštuje štiri letne čase in kjer morje v svoji ljubezni nikoli ne zavrne rek, ki želijo vstopiti v njegovo neдрje.

*

Iz opažanja, da primarni vzroki okoljske krize izvirajo iz naše zavesti in iz naših medsebojnih odnosov, lahko enostavno sklepamo, da so vsi človeški problemi posledica pomanjkanja vizije in ljubezni. Niso samo vlade tiste, ki ne poslušajo svojega ljudstva, tudi mi sami ne poslušamo glasu svojega lastnega srca. To je najhujše onesnaženje, ki ogroža prihodnost sveta – nevarnejše je od izpustov ogljikovega dioksida v ozračje, kajti gre za onesnaženje atributov srca, kar zaslepljuje naš um in naše zdravorazumsko mišljenje. Vemo, da bogate elite na revne že od nekdaj gledajo kot na vrsto družbenega onesnaženja, s katerim se je treba soočiti tako, da se odstrani revne same, namesto da bi odstranili okoliščine,

ki povzročajo njihovo prikrajšanost. Vendar smo tudi mi tisti, ki ignoriramo attribute srca, in to vse dotlej, dokler bomo sprejemali obstoječe stanje sveta, v katerem popolnoma po nepotrebnem in po zaslugi človeškega delovanja na tem svetu obilja na milijone ljudi umira v revščini.

Ali sploh čutimo kakršnokoli empatijo do psihološkega stanja posameznikov, ki že dolga leta živijo v strašni revščini? Biti tako reven, da imate zato veliko otrok brez sredstev, da bi primerno poskrbeli zanje in z zavedanjem, da bodo mnogi skoraj zagotovo umrli, še preden bodo imeli priložnost zares zaživeti, pomeni, da ste v očeh družbe brez spoštovanja, da predstavljate razočaranje za svojo skupnost in da ste zapuščeni od celotnega človeštva. V umu takšnega moškega ali ženske je velikanski občutek izgube in strašno čustvo osamljenosti, ki ga lahko občutijo samo skrajno revni – občutek popolne nezaželenosti, notranje nevednosti in izdaje s strani boga. To je zla posledica družbene brezbriznosti do trpečih in manj srečnih med nami, kajti ko ste v brezupno slabem položaju, ko živite v bedi in popolni revščini, se počutite, kot da ste človeško bitje brez duše. Ne vidite nikakršnega življenjskega smisla. Nimate se niti radi niti se ne sovražite. Edini občutek, ki ga imate, je, da vaše srce glasno prosi za pomoč, ki pa nikoli ne pride do vas.

Takšna je psihološka realnost, ki je vsakdanja milijonom ljudi v najrevnejših vaseh in mestnih slumih v številnih nerazvitih regijah po svetu. Lahko smo prijazni in dobrodelni, lahko imamo dobrohotne in krepostne namene, toda če nismo nikoli občutili takšne vrste revščine, potem nikakor ne moremo vedeti, kaj pomeni občutek biti prihodnjih štirinajst dni brez hrane, brez upanja za pomoč države ali podpore javnosti. Učinki našega samozadovoljstva in brezbriznosti so mnogo hujši, kot si sploh lahko predstavljamo, in šele doumeti moramo, kakšne so resnične posledice naših kulturnih navad in družbene etike. Obrniti hrbet ljudem, ki po nepotrebnem stradajo in so brez vsega, pomeni zanikati nedotakljivost njihovega božanskega dušnega namena in jih prikrajšati za njihove božanske pravice do razvoja – kar je največji zločin med številnimi drugimi, ki smo jih zagrešili, kot je pisec teh vrstic že večkrat poudaril.

Bralec bi moral temeljito razmisliti o pravkar povedanem in potem ponovno premisliti o vsebini *25. člena*, da bi intuitivno doumel, kaj bi bilo treba storiti v naših diskusijah, protestih, komunikacijah in tako naprej. Vsakdo, ne glede na

svoje okoliščine, značilnosti in prepričanja, lahko odigra svojo vlogo v tem velikem civilizacijskem prizadevanju za čimprejšnje končanje dolgotrajne lakote in revščine z ekonomskimi, političnimi, družbenimi, umetniškimi ali celo znanstvenimi sredstvi. Najpomembnejše prioritete v naših mislih in aktivnostih ne bi smele biti samo okoljske zadeve, ki morda lahko prizadenejo naše domove, temveč bi se morali zavedati povezanosti med krizo globalnega okolja in krizo revščine, kar nas pripelje do spoznanja, da je *medsebojna delitev globalnih dobrin* rešitev za probleme človeštva na vseh ravneh.

Oditi na ulice in demonstrirati za to, da se vlade spoprimejo s podnebnimi spremembami, je nekaj povsem drugega kot zahtevati, da se nahrani in zaščiti najrevnejše ljudi na svetu, kajti ta zahteva predstavlja začetek transformacije zavestnega zavedanja, ki temelji na našem sočutju do tistih manj srečnejših od nas. Gre za razumevanje misli 'Kaj pa drugi ljudje?' s srčno empatično skrbjo inčasno pozabo svojega lastnega življenja in svojih skrbi. Gre za občutek celostne povezanosti vseh svetovnih problemov, kar ima za posledico razumevanje, da bi morali sodelovati na slehernih demonstracijah za družbeno in podnebno pravičnost, ki se dogajajo kjerkoli in kadarkoli. Ne nazadnje to pomeni zavedati se, da je človeštvo eno in da pravičnosti *same po sebi* ni mogoče ločevati, s čimer prepoznamo, da je lakota nepravilnost sama, ker učinkuje na svet kot celoto – celo v smislu vremenskega kaosa in drugih problemov, ki pestijo naš planet.

Razumevanje medsebojne povezanosti svetovnih problemov prav tako pomeni prepoznavanje svoje odgovornosti, da govorimo in delujemo kot ambasadorji človeštva ter sprejmemo, da smo že opremljeni z voljo do dobrega, zdravim razumom in z rastočim zavedanjem o pravičnih človeških odnosih. Samo naša srca lahko v resnici pojasnijo pomembnost teh nepopolnih izrazov, kajti naša zlorabljenaa inteligenca pomene teh preprostih besed že tisočletja dela popolnoma nerazumljive. Ni dovolj, da na primer svoje otroke izobražujemo samo o pomembnosti recikliranja gospodinjskih materialov, s čimer lahko zaščitimo svoje okolje, če jih hkrati ne izobražujemo tudi o pomembnosti recikliranja človeškega življenja z globalno ekonomijo delitve in resničnim mednarodnim sodelovanjem. V nasprotnem primeru njihovo zavest omejimo samo na zabojnik za recikliranje, kar pa ima le malo skupnega z reševanjem našega planeta, razen če jih ne učimo

tudi o tem, kako je do okoljskih problemov sploh prišlo; kot da je ta zaboju Pandorina skrinjica, ki je povezana z vsemi drugimi globalnimi zadevami. To prav tako pomeni, da se morajo starši izobraziti, kaj komercializacija počne z našim okoljem in kaj njihove vlade delajo svetu, tako da bodo z lastnim zgledom vodili svoje otroke, da tudi oni postanejo ambasadorji človeštva.

V središču naših šolskih izobraževalnih programov bi torej moralo biti razumevanje potrebe, da se v vsaki državi zagotovi izvajanje *25. člena*, kar se ne nanaša samo na univerzalno pravico do hrane, zdravstvenega varstva, bivališča in socialne varnosti. Ne omejimo svojega razumevanja na tistih nekaj stavkov, ki jih vsebuje ta člen, temveč raje uporabimo svojo intuicijo ter berimo med vrsticami, kajti razglasitev *25. člena* nakazuje novo zavedanje naše moralne odgovornosti in vizije enega sveta. Kar se dogaja na globalnih okoljskih demonstracijah, je dejansko simbolično porajanje spoznanja, da je človeštvo eno in predstavlja začetek svetovne zavesti ter začetek zavračanja preteklih ločevanj, ki jih poznamo že tako dolgo. V tem oziru so podnebne spremembe velik učitelj, ki poskuša združiti ljudi vsega sveta za skupno planetarno stvar, da bomo končno lahko prišli do spoznanja o pomenu naše duhovne enosti in medsebojne povezanosti. Toda dejstvo, da ni vsesvetovnih javnih demonstracij za končanje lakote in revščine, prav tako pomeni, da se še vedno pomikamo v napačno smer in da moramo *vsí skupaj* šele doumeti, kako je medsebojna delitev globalnih virov *edina* pot, da ustavimo okoljsko uničevanje, začnemo živeti preprosteje in vzpostavimo trajnostno ekonomijo, ki bo temeljila na skupnem dobrem za vse ljudi.

IV. Angažiranje srca

Doslej smo raziskali ključne razloge, zakaj je izvajanje *25. člena* kar največjega pomena za ključna leta, ki so pred nami, in zakaj odgovornost za transformacijo sveta sloni na združenem glasu navadnih angažiranih državljanov. Glede na to, kako izjemen je obseg revščine ter okoljske in varnostne krize, s katerimi se danes soočamo, bi bilo naivno in neumno verjeti, da se bodo naše vlade nenadoma prebudile in začele voditi svet v smeri večje stabilnosti. Kljub obsežnim državnim dolgovom, ki jih ni mogoče odplačati, in kljub stopnjevanju neenakosti med ljudmi se v nesmiselne vojne in destruktivne geopolitične zvijače še vedno vlagajo milijarde dolarjev, hkrati pa je politika večine državnih voditeljev še naprej usmerjena v komercializacijo vsega, kar je še ostalo od skupnega javnega premoženja.

Četudi spremljamo potek globalne finančne krize in zahteve za javno reševanje zasebnih bančnih institucij, ki so svetovno ekonomijo spravile na kolena, se kljub temu še vedno nismo naučili lekcije mednarodne solidarnosti v smeri vzajemnega cilja družbene in planetarne obnove. Države druga drugi ponovno obračajo hrbet in kažejo pomanjkanje skrbi za trpljenje Zemlje, namesto da bi si končno začele pomagati med seboj in delovati skupaj v duhu resničnega sodelovanja in ekonomije delitve. Pri tem lahko potegnemo vzporednice z ravnanjem izraelske vlade s palestinskim ljudstvom in ga primerjamo z zatiranjem in podrejanjem sosednjih držav, ki ga izvajajo močne države s svojo brutalno zunanjo politiko, skupaj z multinacionalnimi korporacijami in njihovo tiranijo pehanja za dobičkom, kar ima učinek na celoten svet. Kaj jih bo prebudilo, da se bodo zavedali trpljenja, ki ga povzročajo ranljivim ljudem ter manj razvitim državam, in kdaj se bodo naučili preproste lekcije dostojno ter s prijaznostjo in naklonjenostjo ravnati s svojimi revnejšimi brati?

Gorje naši zaslepljenosti, če verjamemo, da bodo nenadoma prenehali lobirati v skladu s svojimi sebičnimi interesi in prenehali krasti svetovne vire za svojo korist, prav tako kot smo naivni, če verjamemo, da bo izraelska vlada končala agresijo, ki jo nadaljuje pod krinko dvolične fraze 'mirovni proces'. Samo dve vrsti upanja imamo za končanje te neskončne in vse bolj brezupne situacije v svetovnih zadevah – bodisi s pobožno in pasivno prošnjo za božansko intervencijo ali z združenim prebujanjem navadnih ljudi, ki bodo v milijonskem številu stopili skupaj in dejali: NIČ VEČ IN NIKOLI VEČ!

Kljub prvi možnosti pa moramo izpolniti določene predpogoje, če želimo, da bodo združeni ljudski glasovi kdaj dosegli zadostno moč in prepoznavnost, ki bi imela moč vplivanja na vladne odločitve, da bi se usmerili stran od zdajšnje pogubne smeri, v katero se giblje svet. Najpomembneje, in to moramo znova poudariti, pa je, da mora biti na ulicah po svetu stalno prisotnih več milijonov ljudi, ki se bodo glasno zavzemali za človekove pravice iz *25. člena*, in ti protesti se morajo nadaljevati brez prestanka podnevi in ponoči, vse *dokler bo treba*. Če je z vašim telesom nekaj zares narobe, potem ne greste v bolnišnico zgolj za en dan, temveč za dlje časa, dokler se proces zdravljenja ne zaključi po naravni poti. Podobno je tudi telo človeštva v prav takšnem kritičnem stanju in zanj je edino zdravilo, da se velikansko število ljudi z voljo do dobrega zbere na ulicah in miroljubno protestira za spremembo vladnih prioritiet, kot da bi bila prihodnost sveta odvisna od njih – kar je v bistvu tudi res. Ko bo prišel čas in se bodo navadni ljudje v vsaki državi in po vseh celinah zavzemali za isto stvar, si bomo morda zares lahko predstavljali milijone ljudi v slehernem glavnem mestu, ki dan za dnem in teden za tednom vselej v velikem številu delujejo v sozvočju.

V tem oziru moramo občudovati različne protestnike gibanja Okupirajmo, ki morda še vedno kampirajo v centralnih mestnih parkih, razen če jih policija od tam ni pregnala s silo, policistom pa je to uspelo samo zato, ker ti goreči aktivisti predstavljajo le manjši del celotne populacije države. Zato je bilo oblastem razmeroma enostavno pohoditi njihove upe in aspiracije ter jih razbiti v osamljene skupine frustriranih ljudi, ki pogumno poskušajo opraviti delo za vse druge sodržavljane. Kaj pa bi lahko storila vlada, če bi se jim na teh neprekinjenih protestih pridružil pomemben del državljanov z zahtevami za izvajanje *25. člena*, ki bi se vedno znova in znova zbirali v takšnem številu, da jih policija ne bi mogla niti zatreti niti obvladovati?

Skoraj nobenega dvoma ni, da etablirani politiki, policija in bogate elite skrbno opazujejo nova protestna gibanja, vsakič ko se pojavijo, in se še naprej prepričujejo z razmišljanjem: 'Zagotovo se bodo pomirili in sčasoma odšli domov, kot so to storili tudi nazadnje, potem se bo življenje vrnilo v stare tirnice.' Doseči moramo torej stanje, ko se bodo navadni ljudje, ne glede na svoj status, pridružili ponovni oživitvi nenasilnih protestov, med katerimi bodo tudi družine, ki prej niso nikoli

protestirale, prav tako šolarji, delavci v javnem sektorju, na določeni točki pa se bo celo policija obrnila proti vladi in ji dejala: 'Nismo z vami, smo z ljudstvom!'

Do zdaj smo si že razjasnili, kaj moramo zahtevati od svojih spoštovanih vlad, torej mnogo več, kot samo dvig minimalnih plač doma in povečanje pomoči državam v razvoju. Nadaljevanje boja za mizerne 'minimalne' plače odslíkava dolgo in temno zgodovino človeškega izkoriščanja, korporativne kraje in brezbriznosti javnosti ter nima nobene resne povezave s *25. členom* v njegovem najširšem pomenu – ki bi moral biti utelešen v mnogo obširnejšem naboru zakonov, s katerimi bi vsakomur jamčili pravico do poštenega in dostojnega življenjskega standarda. Kako lahko živimo v svojih družbah z velikim bogastvom, ki je izjemno nepravilno porazdeljeno, in kljub temu zahtevamo zgolj najosnovnejše minimalne standarde za revno večino Zemljanov, ki se borijo za preživetje?

Če smo zmožni brati med vrsticami, kar je tudi priporočeno, potem *25. člen* v resnici pomeni konec starih načinov, ki so temeljili na sebičnosti, pohlepu in kraji, ter začetek zdrave pameti in novih življenjskih načinov, ki bodo temeljili na volji do dobrega, medsebojni delitvi dobrin in pravičnosti; torej na temelju pravilnih človeških odnosov. To pomeni, da noben izvoljeni voditelj ne bo mogel ostati na svojem položaju, ne da bi sledil zahtevam javnosti za končanje vseh oblik revščine tako na državni kot na globalni ravni; ne zaradi ideoloških razlogov, temveč zaradi morale in dostojanstva. Že prej smo na kratko razmišljali: ko bodo vse vlade čvrsto jamčile za izvajanje *25. člena*, bo ta učinkoval kot protistrup vse močnejšemu prijemu komercializacije, namernemu ropanju in uničevanju Zemlje, ki ga izvajajo multinacionalne korporacije, in norosti zunanjih politik, ki temeljijo na agresiji in politiki moči. Če bi te materialistične sile komercializacije lahko poosebili, bi jih morda lahko upodobili, kako raztezajo svoje glave med milijone ljudi, ki se po vsem svetu zavzemajo za *25. člen*, te glave pa bi si med seboj šepetale: 'Tokrat smo zares v težavah.'

Razglasitev *25. člena* kot najpomembnejše zadeve človeštva v resnici predstavlja pot najmanjšega odpora in lahko hitro pripelje do mnogo pozitivnih rezultatov ter do novega družbenega dogovora, čeprav tega ne smemo takoj pričakovati. S preprostimi določili iz *25. člena*, ki so namenjena slehernemu človeškemu bitju, vključujemo vse zahteve naprednih aktivistov, tudi tistih iz preteklosti, celo v

smislu okoljske pravičnosti, o čemer smo že diskutirali v prejšnjem poglavju. Nimamo več časa, da bi sestavljali dolgo listo zahtev, ki bi jih morale sprejeti vlade, če pa bi takšne zahteve vodile iz ene revolucije v drugo in če bi si s silo prizadevali za spremembe v nestabilnem okolju naših polariziranih družb, to zagotovo ne bi bila pot k transformaciji sveta. Mnogo mladih aktivistov s svojimi manifesti za politično in ekonomsko transformacijo zadeve zapleta, skorajda kot bi želeli imitirati tisto, kar imenujemo 'sistem', in se poskušajo vpletati v njegove pretkane procese, namesto da bi zmanjšali njegovo moč ob pomoči množic navadnih ljudi, ki se zbirajo za skupno stvar po vsem svetu. Ne pozabimo, da ta sistem obstaja že zelo dolgo in da je zlonameren v svoji kompleksnosti ločevanja med ljudmi, kakršen je že ves čas, odkar smo se rodili, zato so poskusi pogajanj s predstavniki sistema pod njihovimi pogoji brezplodni in ne bodo nikoli končani. Prav tako kot je verjetno, da bodo dobronamerni politiki, ki poskušajo od znotraj reformirati vlade, v resnici reformirani sami, se to lahko zgodi tudi mnogo osamljenim aktivistom, ki poskušajo spremeniti sistem, in nazadnje ugotovijo, da je sistem spremenil njih.

Stopimo torej na pot najmanjšega odpora in skupaj razglasimo *25. člen*, z vedenjem, da je to zanesljiva pot, kako prisiliti naše vlade, da redistribuirajo vire in prestrukturirajo globalno ekonomijo. Takšne zahteve lahko izrazimo s svojstveno kreativnostjo in na varen način z znanjem, ki v sebi nosi vse potrebne odgovore. Potem bomo morda spoznali, da je mnogo naših zdajšnjih zahtev že vsebovanih v *Splošni deklaraciji človekovih pravic*, kar se nanaša tudi na bogate države, kjer je poziv k medsebojni delitvi dobrin zdaj izražen v svoji začetni obliki – na primer z državljskim gibanjem za dostopna javna stanovanja, za nadzor javnosti nad javnimi storitvami in transportom, s prizadevanji za brezplačno zdravstveno varstvo in visokošolsko izobraževanje oziroma za družbo večje enakosti, ki za pravičnejšo redistribucijo poskrbi s poštenim obdavčenjem. Nobenega dvoma ni, da bi morale biti načelo medsebojne delitve dobrin v vsaki državi institucionalizirano v skladu s temi uvodnimi očrti, prav tako pa je naravno, da se aktivni državljani v svojih skupnostih ukvarjajo z zavzemanjem za te zadeve. Prav tako se moramo zavedati, da so problemi v naši državi v bistvu enaki problemom v drugih državah, kajti to zavedanje nas bo združilo in ustvarilo neizprosno (čeprav *miroljubno*) mednarodno silo.

To je bistvo ljudske strategije, ki jo razglša *25. člen*, kajti ta strategija se ne more izraziti samo v eni državi, temveč vedno v številnih državah hkrati. Kot smo že prej razglabljali o povezavi med problemi gospodarske rasti in družbene blaginje, smo končno dosegli točko, ko je *planetarno skupinsko delo* nujno za rešitev problemov človeštva, ki so v obsegu očitno globalni, zato se z njimi ne moremo ukvarjati samo na državni ravni oziroma enostransko. Zato je o odgovornosti, ki jo imajo angažirani državljani, najprej treba brati med vrsticami, ki izražajo pravi pomen *25. člena*, potem pa je na podlagi tega zavedanja potrebna mobilizacija v lastni državi z jasno namero, da se pritegne tudi druge države, ki naj sledijo temu zgledu.

Hkrati ne smemo pozabiti na dejstvo, da se morajo splošni cilji iz *25. člena* uvesti kot najvišji zakon v sleherni državi sveta, kar pomeni, da želimo okrepiti Združene narode, ki bodo zagotovili, da bodo vse vlade na svetu sprejele te zakone, ne glede na način, kako se bodo tega lotile. Poudarili smo že, kako zdajšnja situacija v večini držav nedvomno vodi ravno v nasprotno smer, saj vlade še naprej sledijo tistim škodljivim politikam, ki uničujejo socialno varnost in ogrožajo zadovoljevanje osnovnih potreb številnih prebivalcev. Če pa bi v vsaki državi *25. člen* sprejeli kot trajen in nedotakljiv zakon, bi morala policija aretirati politike, namesto da prekinja miroljubne proteste navadnih ljudi – med katerimi se večina bori za temeljne človekove pravice, ki so jih že pred mnogo leti zaščitili Združeni narodi.

Iz tega razumevanja bi morali prepoznati, da prava strategija za preoblikovanje sveta ni samo v pozivanju vlade lastne nacionalne države, ki, kot vemo, večinoma ni uspešna pri zagotavljanju skupne blaginje vseh svojih državljanov. Hkrati moramo pozvati tudi Združene narode, naj zares začnejo zastopati vse ljudi sveta, kar je poziv, ki se mora slišati na ravni kontinentov, če želimo, da bo dolgoročno učinkovit. Ne nazadnje pa, ko so posamezne države zatirane s strani drugih držav, je to priložnost, da se primer obravnava na Mednarodnem sodišču, medtem ko za najrevnejše družine in posameznike takšne možnosti ni. Ne preseneča nas, da se ti ljudje zaradi nepravilnosti svoje revščine ne morejo nikamor zateči po pomoč, celo takrat ne, ko po zlomu globalne ekonomije vlade rešujejo bogate bančne institucije.

Potrebujemo torej Združene narode, ki zastopajo srca in ume ljudi iz vsega sveta, kar daje najvišjo prioriteto potrebam neslišanih in umirajočih revežev. Kako se lahko sami pri sebi pritožujemo, ko naše vlade napadajo javne institucije in javne službe, ki so nam tako drage, obenem pa tako malo upoštevamo že dolgo sprejete človekove pravice in temeljne pravice do življenja in svobode? Na zelo čustven način se morda ne strinjamo s prostotrgovinskimi sporazumi in s privatizacijo, ki še naprej komercializirata sleherni aspekt našega bivanja, toda komu se bomo pritožili, ko naše vlade delujejo v imenu korporacij, namesto da bi dajale prednost našim najbolj temeljnim družbenim zadevam?

To je še en razlog, zakaj moramo delovati v skladu s členom, ki pripada *Splošni deklaraciji človekovih pravic*, saj gre za skupaj dogovorjene standarde ravnanja za vse države, ki jih nikoli ne bo mogoče uresničiti, razen če si ljudstva sveta s široko ljudsko mobilizacijo ne bodo ves čas prizadevala zanje, ta proces pa bo državne voditelje končno prisilil, da prisluhnejo svojim volivcem in v skladu z njihovimi zahtevami tudi zvesto delujejo. Čeprav je le malo možnosti, da bo tako ravnal kateri od zdajšnjih voditeljev držav, bi ravno zato morali imeti organizacijo Združenih narodov za resnično voditeljico človeštva in naše veliko upanje za rešitev najrevnejših ljudi na svetu. Ko se v določeni svetovni regiji zgodi konflikt in ni mogoče najti takojšnje rešitve, bi morali tja napotiti modre čelade Združenih narodov kot mirovne sile, ki bi nadzorovale dogodke in iskale rešitve, pa čeprav bi bila njihova vloga še tako šibka pri tako imenovanem zastopanju manifestirane volje skupnosti narodov. Zdaj pa si zamislite, da bi Združeni narodi zares zastopali manifestirano voljo vseh državljanov sveta in bi ob njihovi globalni podpori dobili moč, da delujejo v skladu z ljudskim mandatom za izvajanje *25. člena*. Zagotovo ne bi minilo veliko časa, ko bi Združeni narodi poslali svoje odposlance v Washington, Bruselj, Kremelj in k vsaki drugi vladi, da ji sporočijo: 'Dovolj dolgo smo čakali – čas je, da nahranite in zaščitite vse stradajoče in obubožane ljudi na svetu!'

Za mlade ljudi bi moral biti cilj razumevanje, da bi z upoštevanjem aktivnosti v tej smeri naredili veličastno količino hrupa po svetu, kar bi vodilo k neverjetnim rezultatom, ki bi dobili svoje mesto v družbeni atmosferi, kakršne v preteklosti še nismo doživeli. Najbolj potrebno pa je, da damo Združenim narodom novo

življenjsko moč, in če bi na milijone ljudi neprestano protestiralo, vsak dan in sleherno noč, mesec za mesecem, celo leto za letom, za veličasten namen uveljavitve *25. člena*, potem lahko upamo, da bomo dočakali pomembno opolnomočenje Generalne skupščine Združenih narodov in morebitno razpustitev Varnostnega sveta. Zapisali smo že, da bo reformirani in resnično demokratični sistem Združenih narodov odigral ključno vlogo pri nadzoru upravljanja prestrukturirane globalne ekonomije, čeprav njegova načrtovana vloga – kot je zapisano v *55. členu* temeljne listine ZN – ne more biti izpolnjena, dokler se sistem Združenih narodov ne reši omejitev veta Varnostnega sveta, dokler se ne izkoplje izpod prevladujočega korporativnega vpliva brettonwoodskih institucij in vse dokler se ne osvobodi svojih ustanovnih omejitev z znatno višjimi in primernejšimi viri financiranja. Združeni narodi ne pripadajo političnim in korporativnim interesom Amerike, Kitajske, Francije, Rusije in Velike Britanije – pripadajo vsem nam, kajti temeljni namen njihove ustanovitve je spodbujanje 'gospodarskega in družbenega napredka vseh ljudstev'.

S tem v mislih bi se morali mladi Američani vprašati, zakaj protestirajo pred Wall Streetom in zahtevajo pravice za '99 odstotkov' prebivalstva, namesto da bi se zbrali pred sedežem Združenih narodov in razglasili *25. člen*. Izjava 'Mi smo 99 odstotkov' ob koncu dneva ne pripelje nikamor, če pa bi pozivali k *25. členu*, bi nas tudi revni ljudje morda slišali in se nam pridružili – in *to* je rešitev! Zamislite si, da bi zelo revnim ljudem v regijah, kot so podsaharska Afrika, podeželska Kitajska ali Indija, spregovorili o gibanju Okupirajmo Wall Street; kako neki bi vam odgovorili na vaše nacionalne skrbi? Razložite jim, kako funkcionira globalna ekonomija, in verjetno jim ne bo jasno, kaj jim želite povedati. Pojasnite jim o izvedenih finančnih instrumentih in kvantitativnem sproščanju in verjetno je, da ne bodo razumeli niti besede. V najrevnejših slumih in vaseh je mnogo ljudi, ki še nikoli niso niti slišali za besedo 'kapitalizem'. Če pa jim boste prebrali *25. člen*, ste lahko prepričani, da jim bodo oči zažarele in da bodo razumeli njegovo vsebino, kajti spregovorili boste tako o *njihovih* kot o svojih življenjih.

Zadeve neenakosti in nepravilnosti so bile vedno stvar revnih, potem pa so si jih prilastili in jih zakomplicirali intelektualci. Kompleksni problemi sveta so prav tako problemi revnih; bomo torej govorili v njihovem imenu ali jih bomo povabili,

naj spregovorijo zase? Kajti skrajno revni so navajeni molčati ne glede na to, kako težke in nezaslužene so njihove okoliščine, celo do točke, ko tiho umirajo v umazaniji in bedi, o čemer smo že govorili. Ko pa bodo zaslišali klic k spremembam, izražen z glasovi milijonov ljudi, ki bodo odkrito obsodili nesmiselnost njihove revščine, se bo v njihovih umih porodila alternativa in zdelo se jim bo, kot da jo poznajo že od nekdaj – kajti kar zadeva njih, bi moral biti *25. člen* uveljavljen že pred mnogo leti.

Da bi to razumeli, moramo z notranjega, psihološkega vidika pogledati na realnost revščine, ne pa intelektualno ali z očmi samozadovoljstva, kar pomeni, da moramo 'biti z' revnimi tako duhovno kot čustveno, da bi *25. člen* sami pri sebi zaznali kot alternativo. Ko bodo navadni ljudje, ki jih vodi volja do dobrega, v dolgotrajnih globalnih demonstracijah zahtevali končanje revščine, bo ta alternativa zaživela in bo prvič postala prepoznana. Temu bodo po hitrem postopku sledile politične in ekonomske reforme, s čimer se bodo številni negativni globalni trendi, med katerimi bo tudi končanje naraščanja bogastva najbogatejših in koncentracije njihove moči ter premoženja začeli obračati v drugo smer – kar bo človeštvu končno omogočilo, da svobodneje zadiha. To se bo zgodilo takrat, ko bodo države resnično začele sodelovati med seboj in redistribuirati ključne dobrine v najrevnejše svetovne regije.

Človeštvo je že dolgo časa na različne načine nagovorjeno, naj po vsem svetu začne izvajati *25. člen*, na primer z aktivnostmi nevladnih organizacij, kakršni sta Rdeči križ in Oxfam. Vendar ta postopna in dobrodelna prizadevanja nikoli ne bodo zadostna, dokler za temi organizacijami ne bodo odločno stale množice iz vsega sveta, s čimer bi obvezali vlade, da v polnosti izkoristijo svoje obilne vire in odločneje odigrajo svojo dodeljeno vlogo. Naj se jim torej revni pridružijo! Naj se jim druge države pridružijo! Naj se jim zdravi razum pridruži! Mar nismo utrujeni od jalovega protestiranja, ko sodelujemo v demonstracijah, ki se jih s pravičnim razlogom udeleži vsega nekaj tisoč ljudi? Skupaj torej razglasimo *25. člen* in pogledjmo, kaj se bo zgodilo, kajti če bomo stali na ulicah za končanje lakote in revščine, se nam bo kmalu pridružilo milijone drugih ljudi, ne glede na njihovo nacionalnost ali kraj, kjer živijo. Morda bodo celo turisti v glavnih mestih vrgli stran svoje turistične vodničke in se vam pridružili, ko bo ta čas končno napočil.

Revščina je revščina, ne glede na to, kje na svetu je, nepravičnost je nepravičnost, ne glede na vaš družbeni status ali državo rojstva.

Vzklikati za pravice '99 odstotkov' prebivalstva samo v bogatih državah je zato napačna govorica in napačna strategija, ker morda namiguje, da je nepravičnost doma samo na Zahodu in da ne pripada preostalemu človeštvu. Večina zelo revnih ljudi še nikoli ni slišala za proteste gibanja Okupirajmo, ki so se v letih 2011 in 2012 razširili po številnih državah, in četudi bi simpatizirali s temi različnimi zadevami posameznih držav, ne bi bilo primerno, da bi se jim priključili. Toda protest za končanje revščine je *sam po sebi* vsesvetovni poziv, kjer ima vsakdo svojo vlogo, zato je treba apelirati na revne z razglasitvijo *25. člena*, s tem pa bo ustvarjena veličastna človeška armada. Ne smemo govoriti le o potrebi po družbeni pravičnosti v svoji državi, temveč moramo na mednarodni ravni komunicirati o *nujnosti*, da se slehernemu človeškemu bitju nemudoma zagotovi možnost zadovoljevanja njegovih osnovnih potreb – kar je vsekakor mogoče doseči, saj imamo za to na voljo več kot dovolj virov.

To preprosto dejstvo lahko ponazorimo s kreativnostjo in z iznajdljivostjo, na primer s preučevanjem enostavnih statističnih podatkov, ki razkrivajo, koliko hrane je preveč in koliko je v vsaki državi propade. Ali pa s prikazom, kako enostavno in brezpogojno lahko vsakemu človeku dostavimo najnujnejše življenjske potrebščine v okviru novih svetovnih ekonomskih dogovorov, ki omogočajo združevanje in redistribucijo presežnih dobrin, ne da bi jih ovirala zahteva po dobičku. S pomočjo inovativnega razmišljanja in neštetihih neposrednih aktivnosti pozovimo svoje vlade, naj spoštujejo in poslušajo 'nas, ljudstva Združenih narodov' in to počnimo vse dotlej, dokler se osrednji predlog, ki ga vsebuje Brandtovo poročilo, ne vrne za pogajalsko mizo: predlog, da se takoj začne izvajati nujni program za odpravo lakote in podhranjenosti z izkoreninjenjem skrajne revščine, kar mora postati najpomembnejša globalna prioriteta.

Zavedati se moramo tudi, da je svet nemogoče spremeniti z nenehnimi boji proti 'kapitalizmu' ali proti 'sistemu', pa ne samo zato, ker veliko neizobraženih revnih ljudi skorajda zagotovo ne razume tako kompleksnega in agresivnega vzroka. Sam pojem 'kapitalizem' je zavajajoč in razdvajajoč, prav tako ne obstaja nobena entiteta, ki bi jo lahko poimenovali 'sistem' in bi ji lahko aktivno nasprotovali –

povsod po svetu so samo ljudje, ki se skrivajo za idejami in načela zlorablajo za svoje zahrbtne namene. Kapitalizem je samo ideja, načelo, ki so ga za več stoletij ugrabile bogataške in politične elite, tako da lahko za svoje lastne interese manipulirajo z zakonodajo in s politiko, pogosto v imenu 'demokracije' in 'svobode', ki ju niti ne razumejo niti z njima nimajo ničesar skupnega.

Naj nas ne zavede, ko drugi s prstom kažejo na kapitalizem in krivijo sistem za svetovne probleme, kajti *načela* kapitalizma *sama po sebi* nikakor niso sinonim za nepravilnost, neenakost ali superbogastvo posameznikov. Kar imenujemo sistem, ki ga ustvarjajo ter vzdržujejo, ne obstaja ločeno od človekovih namenov, ki temeljijo na ambicijah, pohlepu, sebičnosti ali celo okrutnosti. Zato je sistem v svoji celoti v veliki meri nepravilčen, sebičen, brezbrizen in pogosto krut. Ko opazujemo finančne krize in obsežno nepravilnost v svetu, v resnici ne vidimo kapitalizma, temveč posledice motivov nekaterih posameznikov, ki ignorirajo duhovni namen življenja in ki jim primanjkuje zdrave pameti, manjka jim celo ljubezni do samih sebe. Prav tako vidimo veliko ljudi, ki se pehajo za denarjem, močjo in prestižem, medtem ko je mnogo premalo tistih, ki so resnično predani služenju človeštvu in zaščiti blaginje drugih ljudi.

To pa ne pomeni, da pisec tega besedila brani kapitalizem; nasprotno, saj bi isto lahko rekli tudi za načela socializma ali komunizma. Kaj je narobe s kapitalizmom kot načelom? Nič. Kaj je narobe s komunizmom kot načelom? Nič, pa vendar so avtoritarni režimi in moči lačni voditelji pokvarili in izkrivili idejo, ki je bila izvorno duhovna. Niti načelo kapitalizma niti načelo socializma se nista izrazila v svoji vsaj približno pravi obliki družbene organiziranosti in se nikoli ne bosta mogla, razen če bomo v svetovnih zadevah začeli izvajati načelo medsebojne delitve dobrin na temelju pravih človeških odnosov. Za navadne ljudi to pomeni, da se nima nobenega smisla identificirati s temi nerazumljenimi pojmi in nazivi, kajti teh načel ni treba kriviti za svetovne probleme, temveč vedno samo ljudi. Samo človek se lahko spremeni, kapitalizem ali sistem se ne moreta, kajti sistem je le produkt človekovih misli in dejanj. Sistem *sam po sebi* ne obstaja – obstajajo samo ljudje. Vendar pa zato, ker je družba, ki smo jo ustvarili, tako razdeljena in nepravilna, za naše nezadovoljstvo in nesreče na neki čuden način krivimo 'sistem', kar je zmotno in potencialno nevarno mišljenje.

Na načela, ki so podlaga za delovanje socializma in kapitalizma, moramo pogledati v drugačni luči in z bolj duhovnim razumevanjem, ne pa na podlagi starih načinov, ki jih je vajeno človeštvo in ki temeljijo na strankarski politiki ter neprestanemu razdorju med ljudmi. Politično gibanje, ki je 'proti' establišmentu in ga hoče nadomestiti z drugim 'izmom', ne bo nikoli uspelo pri zagotavljanju večjega skupnega dobrega za vse in nikoli ne bo vključevalo najrevnejših ljudi, ki jih ne zanima, da bi postali socialisti, komunisti, libertarci ali kaj drugega; želijo samo nahraniti svoje družine in imeti varno ter mirno življenje. Če se zavzemamo proti kapitalizmu ali proti koruptivnemu sistemu, smo torej vključeni v te stare razdvajajoče procese, ki že stoletja vedno znova vodijo do razrednega konflikta in socialne izključenosti mnogih družbenih skupin.

To je skoraj tako, kot če se aktivisti trudijo, da bi v svojih glavah poosebili kapitalizem in ga poskušali ubiti z nožem, a kaj, ko ni mogoče ubiti ničesar abstraktnega. Lahko pa razumemo resnico o tem, kar se dogaja, namreč da v resnici poteka vojna, ki jo vodijo sile komercializacije, kar nima ničesar opraviti s 'kapitalizmom'. Torej če se borite proti kapitalizmu, se dejansko borite proti ideji, namesto da bi se učinkovito soočili in se ukvarjali z elitami, ki vzdržujejo status quo; tako pa ste v nevarnosti, da tudi vi sami prav tako povzročate razdor med ljudmi. V najboljšem primeru bodo oblasti bežno opazile tiste protestnike, ki se poimenujejo 'antikapitalisti', in brez pomisleka opravile z njimi, kajti takšen aktivizem običajno sestavljajo le majhne in pogosto militantne frakcije prebivalstva. V najslabšem primeru pa vsako ljudsko gibanje, ki je 'proti' obstoječi družbeni ureditvi, lahko sčasoma pripelje do nemirov, kaosa in nasilnega upora, kar vodi samo še do slabših družbenih in političnih razmer.

Reči, da v naših polariziranih sodobnih družbah 'potrebujemo revolucijo', je trapast in lahkomišeln predlog, ker beseda revolucija poraja besedo sovražnik, iz katere izhaja beseda proti; in notranji odnos, da smo 'proti', porodi duševno slepoto in posledično sebičnost. Psihološki ustrezniki razmišljanju 'jaz sem proti tebi' so trmoglavost, aroganca in nasilje (ki se izražajo bodisi navznoter bodisi navzven), to pa vedno okameni srca ljudi in vodi v razdrobljenost in konflikt, tako na individualni kot na družbeni ravni. Beseda revolucija je za prihajajočo dobo v vseh pogledih zastarela in zdaj je čas za novo dispenciacijo, ki temelji na sodelovanju,

volji do dobrega, medsebojni delitvi dobrin in globalni enotnosti – prav tako pa tudi na obilju zdrave pameti!

Z upoštevanjem tega bomo, upajmo vsaj, dojeli jalovost pozivov k alternativnemu družbenemu *načelu*, ki bo nadomestilo kapitalizem; namesto tega se moramo raje zavzemati za alternativo našim sedanjim načinom izobraževanja, iz katerih izvirajo vzroki svetovnih problemov. Od prvih dni življenja bi se morali vsi otroci izobraževati za pravilne človeške odnose z načrtnim privzganjem zavedanja, da je človeštvo ena soodvisna družina, v kateri so potrebe vsakogar v osnovi enake, kjerkoli na svetu živi ali katerikoli jezik govori in ne glede na navidezno različne zunanje oblike družbene organiziranosti. Pravo izobraževanje zahteva tudi osnovno razumevanje, da mora biti načelo medsebojne delitve dobrin osnova naših ekonomskih struktur in vsakdanjih praks, kar predstavlja prvi korak k reševanju zdajšnjih ustaljenih družbenih razlik in k razpadu nasprotujočih ideoloških miselnih oblik.

Nova doba se lahko začne z našim ponovnim izobraževanjem in tako, da iz svoje zavesti odstranimo vseprežemajočo pogojevanost političnih 'izmov', ki se pogosto izražajo z zgrešenimi pojmi 'levice' in 'desnice'. Potreba po novem izobraževanju predstavlja obsežno tematiko, ki zahteva veliko razmišljanja in nadaljnje obravnave, saj smo naše ume za neizmerno številna stoletja zapečatili z napačnimi mislimi in z identifikacijo z 'izmi' v vseh njihovih različnih oblikah, kar ima izjemne negativne posledice za človekovo ustvarjalnost in svobodo. Navadni moški in ženske skozi stoletja trpijo za najhujšimi posledicami te hude kršitve človekove svobodne volje, ki so jim jih vsiljevale predvsem velike verske in politične ideologije, ki se še vedno borijo za prevlado v svetovnih zadevah.

Ko razmišljamo o svojem prevladujočemu psihološkemu odnosu 'proti' kapitalizmu ali socializmu ali kateremukoli drugemu ideološkemu sovražniku, šele začnemo razumevati izjemne razsežnosti problema, kar pa je kljub vsemu dobra priložnost za začetek razumevanja novega spoznanja, da je v prihajajočih letih treba izboljšati medčloveške odnose. Najprej se moramo odpovedati sleherni identifikaciji z izrazi 'levica', 'desnica', 'kapitalizem', 'socializem', 'anarhizem', 'liberalizem' in z vsemi podobnimi pojmi, hkrati pa moramo v svojem besednjaku in razmišljanju besedo 'proti' nepreklicno zamenjati z besedno zvezo 'ne z'. Reči

‘sem proti vam’ lahko namiguje na sovražnost in nasilje, če pa rečete ‘nisem z vami’, s tem nakazujete na možnost dialoga in reševanja problema brez nepotrebnega konflikta, zato se omenjena pristopa v svojem pomenu in izvoru bistveno razlikujeta. Še bolj pomembno pa je, da drugi miselni pristop subtilno priznava, da ni pravega psihološkega ločevanja med vami in menoj, kar nam lahko pomaga prepoznati, da smo kot človeška bitja združeni, četudi se razlikujemo v družbenih pogledih in mentalnih ideacijah. Človeštvo je v svojem bistvu eno, v duhovnem smislu med nami ni ločenosti, ne glede na to, kako razdeljeni se zdimo na fizični ravni. Če se zdijo nasprotja med političnimi ideologijami še tako nezdržljiva, rešitev ni zmaga enega ‘izma’ nad drugim, temveč v kaj ju lahko združimo z medsebojnim razumevanjem naše skupne človečnosti – ki zahteva izobraževanje o pravi naravi notranjega Jaza.

Ti predlogi niso niti sentimentalni niti naivni, saj ima takšen pogled na medčloveške odnose potencial za preoblikovanje družbe, do katerega bo prišlo takrat, ko bo večji del prebivalstva izobražen, da razmišlja in se sebe zaveda na bolj duhoven, srčno angažiran in vključujoč način. Kmalu bo postalo jasno, da kapitalizem danes podpirajo pretežno bogate elite na način ‘jaz sem samo posamična osebnost’, namesto razmišljanja ‘človeštvo je eno’. Če se psihološko poglobimo v današnje razumevanje kapitalizma, dejansko vidimo, kako sta za njegove različne družbene oblike družbene organiziranosti značilna pohlep in pomanjkanje ljubezni ter le malo česa drugega. Ko se bomo tega zavedali in v skladu s tem spremenili svoje namene, bo kapitalizem v popolnoma enaki meri spremenil svoj zunanji izraz. Pričakujemo lahko, da bo z institucionaliziranim procesom medsebojne delitve dobrin na državni in mednarodni ravni kapitalizem postopoma prevzel manj dominantno in čistejšo obliko izražanja. Dokler kapitalizem končno ne bo temeljil na medsebojni delitvi inovativnosti, namesto na nenadzorovanih pravilih tržnih sil, kar bo potekalo v okviru družbeno upravljane ekonomije, ki bo dajala prednost univerzalnemu zagotavljanju osnovnih dobrin in storitev.

Verjetno je edini način, da se v naši zavesti in v vsej naši družbi začnejo te spremembe, da na množičnih demonstracijah in mirnih shodih razglasimo 25. člen, kar bi lahko sčasoma odprlo vrata k preoblikovanju tako kapitalizma kot socializma v njune ustrežnejše oblike za prihajajočo dobo medsebojne delitve

dobrin, pravičnosti in resničnega globalnega sodelovanja. Vendar pa je vredno pri sebi še naprej razmišljati o dejstvu, da *25. člen sam po sebi* nima nikakršne povezave z načeli socializma ali kapitalizma, temveč samo z načelom *pravilnih človeških odnosov* v smislu, da vsakomur na tem planetu omogoča duhovni razvoj z dostojanstvom in svobodo.

Ne glede na svoja ideološka nagnjenja ali naklonjenost neki ideji se moramo zavedati, da je upor proti kapitalizmu absurden, saj vodi do prepričanja, da se moramo boriti z idejo, namesto da bi bili pragmatični in razglasili zahtevo, s katero lahko presežemo naše politične razlike na najbolj vključujoč način. Potrebujemo samo eno poenoteno zahtevo, ne pa na tisoče neenakih in izoliranih razlogov. Še več, boj proti kapitalizmu odtuji javnost, ki ni politizirana in zavira široko ljudsko vključenost, medtem ko razglasitev *25. člena* združuje celotno človeštvo in vabi vsakogar, da uresniči svoj neizkoriščen potencial vodenja. Začudeni bomo, ko bomo ugotovili, kaj se bo zgodilo, ko se bo na milijone ljudi združilo, ne da bi izražali energijo 'proti', in zato bodo za opazovalce takšen navdih in veselje, da se jim bo kmalu pridružilo še na milijone drugih. Na koncu lahko ugotovimo, kako enostavna je rešitev za svetovne probleme navkljub vsej njihovi kompleksni pojavnosti in vsej množici knjig, ki se bodo še naprej pisale o tem.

Rešitev ne zahteva intelektualnih spoznanj ali zapletenih akademskih teorij, temveč predvsem srca navadnih ljudi, ki bodo angažirana v spontanah, neprekinjenih, mirnih in neverjetno obsežnih demonstracijah, ki se bodo osredotočale na človekove pravice iz *25. člena*. Predani aktivisti bi se morali popolnoma izogibati nevarni besedi 'revolucija' in rajši razmišljati o ustvarjanju armade človeških src, kar je zagotovljena pot za poenotenje ljudi po vsem svetu, bolj kot kdajkoli prej. Čas je, da spregovorimo prek srca, in ne prek starih ideologij in 'izmov'. Sveta ne moremo spremeniti z besedami 'nepokorščina', 'proti' in 'anti'; lahko pa ga preoblikujemo s svojimi zamislimi za novo dispenciacijo s komunikacijo od srca do srca. Ko se bo pomemben del sleherne družbene skupnosti pridružil tem skupnim prizadevanjem in vztrajno pozival k izpolnjevanju *25. člena*, bo energija teh mirnih demonstracij prinesla razodetje nove Zemlje, za katero se človeštvo zdaj pripravlja, čeprav v glavnem nezavedno. Z zvokom teh svetovnih protestnih shodov, ki izhajajo iz srca, in z zavezo milijonov ljudi, ki bodo vsak dan nadaljevali

demonstracije, bo vprašanje, 'kako' preobraziti svet, naravno razodeto in nič ne bo ustavilo te preobrazbe.

Povsem točno lahko zatrdimo, da je največji nasprotnik našega pokvarjenega in skorumpiranega sistema človeško srce, saj so atributi srca tako preprosti in srce postane osupljivo močno, ko se z drugimi srci združi za skupno stvar. Tako kot se naše srce angažira v skrbi za otroke ali pri varovanju družine, moramo navdihniti ljudske demonstracije z enakim zavedanjem in z neomajno skrbjo za milijone družin in revnih posameznikov, ki živijo v strašni revščini, med njimi pa so mnogi v nevarnosti, da lahko zaradi lakote ali preprečljivih bolezni kadarkoli umrejo. To je dejavnik, ki ga večina aktivistov in naprednih mislecev ne prepozna kot predpogoja za globalno preobrazbo, kajti če se srca navadnih ljudi ne prebudijo, ni upanja, da bi se v prizadevanjih za boljši svet prebudile množice, še zlasti v tej kritični fazi človeškega razvoja, ki je z vseh strani ogrožen z vojno 'izmov' in komercializacije.

Če že moramo govoriti o revoluciji, potem naj bo to revolucija srca, ne pa staro pogojevanje 'izmov', ki je še vedno prisotno v političnem diskurzu o arabski pomladi in njenih uporih. Strategija za obnovo sveta, o kateri tu razmišljamo, ni enaka tistemu, kar se je zgodilo v Egiptu in v drugih državah Bližnjega vzhoda po letu 2011, kjer so se ukvarjali predvsem z odpravo vladavine avtoritarnih in skorumpiranih političnih režimov. Takšno stališče proti represivnim vladarjem je zadeva prebivalcev tega posameznega naroda; s tem se kot posamezniki lahko strinjamo, vendar je malo verjetno, da se jim bomo priključili, razen če se bo to dogajalo tudi v naši državi. Toda zahtevati končanje svetovne revščine je zadeva slehernega naroda in ljudi vsega sveta, in če želi uspeti, zahteva nič manj kot svetovno revolucijo srca.

To osvetljuje osrednjo dilemo, o kateri bi morali razmišljati aktivisti in jo tudi razumeti: boriti se za spremembe in pravičnost je nedvomno potrebno in občudovanja vredno, ampak boriti se z umom, ki je pogojevan z 'izmi' in ideologijami, je nevarno početje, kar nas lahko vodi do še slabših razmer v svetu. V mehanizmu takšnega pogojevanja je prisotno neprestano ponavljanje preteklih napak človeštva, zato moramo k pravičnosti in novemu življenjskemu načinu klicati na podlagi atributov srca, ne pa z odnosom 'proti'.

Teh smernic ne smemo imeti za prazno ali utopično mišljenje, ampak za premišljeno strategijo, kako se boriti in dejansko zmagati: z angažiranjem src milijonov ljudi v vsaki državi, ki si na mirnih in množičnih demonstracijah prizadevajo za takojšnjo ustavitev človeškega trpljenja, kar bo velikanski napredek in radosten prizor, ki ga v polnem obsegu na tem planetu doslej še nismo videli. Številni aktivisti zdaj oznanjajo možnost ustvarjanja boljšega sveta, ampak takšnega sveta ne moremo nikoli doseči brez sozvočja med angažiranjem atributov srca in uma. Šele tako se človeška inteligenca končno lahko začne gibati v pravo smer – nič več v smeri dobička, ideologij ali sebičnih interesov, temveč za skupno dobro vseh ljudi, v prvi vrsti z upoštevanjem najrevnejših med nami.

*

Kar danes najbolj potrebujemo, ni revolucija, ampak zdrava pamet, preprostost in modrost, ki naj se izražajo v našem vsakdanjem razmišljanju in dejanjih. Razglasitev *25. člena* je neposreden način, da se te kvalitete vnesejo v naše protestne aktivnosti do te mere, da se bo zmanjšala napetost med bogatimi in revnimi s povabilom, naj se srečajo za skupno mizo, tako v simbolnem kot dejanskem smislu. Nekateri ljudje danes celo pozivajo k 'duhovni revoluciji', za katero se zdi, da je na pravi liniji razmišljanja, v resnici pa je prazna in se ne zdi verjetna, saj poziva k takojšnji presvetlitvi naše kolektivne zavesti, kajti človeški odnosi temeljijo na željah, zmedi, ignoranci in identifikaciji z 'izmi' in ideologijami.

Kakšno duhovno revolucijo lahko imamo v tako razdeljeni in materialistični družbi, kot je naša, če ne 'skomercializirano duhovno revolucijo', kar se je na primer že zgodilo z uvedbo učenja joge v zahodnem svetu? Brezupno je poskusiti in doseči duhovno revolucijo brez predhodne psihološke revolucije v celotni družbi, da bomo lahko začeli razumevati, kdo v resnici smo, kar bomo dosegli le tako, da se bomo združili v številnih protestih z angažiranjem naših src. Ko bo enkrat vsak človek na Zemlji imel tisto, kar potrebuje za življenje v dostojanstvu, zaupanju in svobodi, bi se morda lahko pogovarjali o duhovni revoluciji, če pa nasprotno poskušamo poosebiti to duhovno revolucijo, bi nam ta lahko rekla:

‘Rada bi prišla med vas, a tega nisem zmožna, dokler vi sami pri sebi ne uredite stvari.’

Veliko ljudi je, ki si še vedno prizadevajo za lastno duhovno revolucijo v svetu, ki ga zaznamuje vse večja stopnja revščine, vse več konfliktov in podnebnih motenj, v takšnih okoliščinah pa lahko odrešenje dosežejo le kot posamezniki, ki perverzno pozabljajo na globoko duhovno krizo našega časa. Lahko si poiščejo zatočišče v ašramu ali samostanu ter več let meditirajo v izolaciji, ampak le zakaj meditirajo, ko pa se svet – če dramatično ne spremenimo smeri – vse bolj približuje obdobju neizmernega družbenega kaosa in okoljske katastrofe? Še več, mar ni nahraniti lačne in služiti našim najrevnejšim bratom prav tako pot do duhovne odrešitve? Dokler se tudi v enaindvajsetem stoletju nadaljuje zločin lakote sredi obilja, sploh ne smemo govoriti o duhovni revoluciji, vsaj ne kar zadeva avtorja, sploh pa če prej ne bomo imeli planetarne psihološke revolucije, ki nas bo vodila do razglasitve *25. člena* s poudarkom: ‘Kaj pa drugi ljudje?’

Dejstvo, da ljudje tako demonstrirajo po vsem svetu, je samo po sebi psihološka revolucija, ki bo prepoznana z radostnim zavedanjem, da je človeštvo eno, in zvok teh demonstracij bo magnetiziran tako, da bo dejansko pomenil pravi začetek duhovne revolucije na tem planetu. Nova vstaja dolgotrajnih vsesvetovnih demonstracij po zgoraj navedenem vzoru bo dala ljudem takšno dostojanstvo in moč, da bomo drug na drugega gledali brez ovir jezika, rase in razredov, kot da bi bili od nekdaj bratje in sestre ter kot da bi bilo zaupanje od nekdaj prisotno, če bi se le odločili zanj. Kaj pomeni imenovati se ambasador človeštva, bomo videli, ko se bo *25. člen* začel izvajati z novimi zakoni in z novimi globalnimi ekonomskimi dogovori. Takrat pa se bo v umih moških in žensk začel razgrinjati nenavaden pojav prej neznan narave, ki bo izhajal iz zavedanja o drugih ljudeh, kot tudi iz novo pridobljenega spoštovanja in zaupanja do drugih ter seveda energije, ki jo imenujemo ljubezen.

Kar smo leta 2011 že videli na številnih protestnih taborih, je le majhno znamenje te porajajoče se zavesti, ti pretekli dogodki pa bodo zbledeli v nepomembnosti v primerjavi z našo vizijo številnih držav, v katerih bodo izbruhnile enake zahteve. Ali ste opazili, kako se ljudje v zadnjem času obnašajo, ko medsebojno delujejo kot skupina med mirnimi in množičnimi demonstracijami,

kjer jim je v veselje biti skupaj in služiti drugim ljudem, ne da bi pomislili 'nase', pa četudi samo delijo knjige v provizorični knjižnici ali delijo brezplačno hrano? Protestniki si običajno delijo skoraj vse, kar imajo, izkušajo *življenjsko radost* in občutek solidarnosti, ki je v svojem izražanju navdihujoč, ustvarjalen in zdravilen. Zato bi pisec rad vprašal bralca: gre za hipijevstvo ali za pravi pojav, ki ste ga morda občutili tudi sami?

To, čemur smo bili doslej priča, je nezaveden poziv k uveljavitvi novega načina življenja in je znamenje za stvari, ki jih doslej na planetarni ravni še ni bilo. Zamislite si, prosim, če si morete, popolno razkritje pojava prebujanja src v vsaki državi sveta, ki bi ga v nekaj mesecih doživelo in izražalo več milijonov ljudi. V občasnih valovih ljudskih protestov, ki potekajo v zadnjem času, se dejansko sporočilo glasi 'želimo boljši svet', zdaj pa so dane smernice, kako slovesno inavgurirati boljši svet, ki ga ljudje vsepovsod intuitivno čutijo.

Z razglasitvijo *25. člena* lahko prav tako pomagamo ustvariti univerzalno zavedanje, da je medsebojna delitev svetovnih dobrin resnično rešitev za našo civilizacijsko krizo, kajti med tema dvema konceptoma je soodvisen odnos, ki se bo uresničil z nenehnimi demonstracijami po vsem svetu, z angažiranjem srca in z množičnim izrazom volje do dobrega. Ta odnos je bil vedno preprost, vendar ga je v tem trenutku mogoče opisati le alegorično, saj je za človeka dolga pot, da se po neštetih življenjih zave, kdo v resnici je, dokler se nazadnje ne začne prebujati iz globokega spanca in zaznava preprosto resnico svojega božanskega potenciala. V ljubezni do Boga ali Življenja je vse enostavno, kajti le z ignoranco, pohlepom in navezanostjo na 'izme' človek stvari naredi zapletene.

Poskušajmo o *25. členu* razmišljati simbolično, kot skavti, ki iščejo pogrešano skupino, to je človeštvo, da jo pripeljejo nazaj v njihovo matično okolje, ki je načelo medsebojne delitve dobrin. V tem smislu *25. člen* v sebi nosi odgovor in alternativo, ki se bo razodela, ko se bo človeštvo združilo in glasno pozvalo k njegovemu uresničevanju s svetovno psihološko revolucijo. Potem bo prišlo do kemične reakcije – tako kot če v epruvetah nenadoma začne vreti in izbruhnejo svojo vsebino – vse dokler se ne bo zgodilo najbolj nepričakovano razodetje: da je življenje dragoceno darilo in da je zares vredno živeti, kajti *človeštvo je eno*. Potem

ne bo dolgo, ko nas bo *25. člen* pripeljal domov k načelu medsebojne delitve dobrin in lahko se bo začela obnova našega sveta.

V. Izobraževanje za novo Zemljo

Če izjavimo in tudi resnično verjamemo, da je drugačen svet mogoč, kaj bomo potemtakem storili z zavezanimi očmi politikov, z našo kolektivno brezbriznostjo in s samozadovoljstvom ter z vsemi 'izmi', ki nam preprečujejo, da bi našli svojo pot k resnici in svobodi? Kdaj bomo drug na drugega gledali brez sodb, brez strahu ali medsebojnega obsojanja, temveč le z veseljem in z voljo do dobrega? Kdaj bomo v svojem kratkem življenju končno doživeli dan, ki bo drugačen od vseh drugih, pa če le enkrat samkrat? Odgovor se ponovno glasi, da je to mogoče z novo obliko izobraževanja, ki temelji na Samospoznanju z ljubeznijo in modrostjo, ki se začne s spoznanjem, da je človeštvo eno, kar je osvobajajoča resnica življenja na Zemlji, ne glede na to, kako dolgo smo to poskušali zanikati. Tako bomo lahko pravilno rekli, da danes ne potrebujemo revolucije, ampak pravo izobraževanje, kajti drugače ni upanja za trajno izvajanje *25. člena*, razen če se ne naučimo živeti preprosteje in enakopravneje v okviru zmožnosti planeta, ki si ga vsi skupaj delimo.

Za podporo zakonom, ki bodo zagotovili popolno uresničitev *25. člena* po vsem svetu, so nujno potrebne nove izobraževalne metode, kajti človeštvo je tako pogojevano z 'izmi' in s stoletji napačnega razmišljanja o človeški naravi, da kakršenkoli takšen zakon ne bi bil dolgega veka. Na splošno nimamo pojma, kaj pravo izobraževanje sploh pomeni v naših disfunkcionalnih družbah, kjer domnevno 'dobra izobrazba' temelji na identifikaciji z osebnostjo, slepilo dosežkov pa je priznано kot merilo uspeha. Naše šole in univerze posledično ustvarjajo številne 'dobro izobražene' ljudi na položajih moči, ki so strokovnjaki za uničevanje planeta in drugih ljudi. To nesporno dejstvo je vsekakor treba upoštevati v odnosu do družbe, ki hitro troši bazo naravnih virov, potrebnih za ohranjanje življenja samega, medtem ko skrajna revščina in skrajno bogastvo naraščata do te mere, da v sebi nosita seme tretje svetovne vojne. Vsak predsednik vlade, predsednik države in izvršni direktor podjetja imajo v žepu diplomo, torej bi lahko rekli, da imajo dobro izobrazbo, in vendarle vsi še naprej ohranjajo te katastrofalne trende.

Ko privilegiran otrok hodi v šolo, se na noben način ne izobražuje v smislu pravih človeških odnosov, temveč z indoktrinacijo in pogojevanjem s številna stoletja trajajočim napačnim razumevanjem pomena in namena življenja, medtem ko ga v novejšem času tragično kontaminirajo tudi sile komercializacije. Otroku ali mladostniku, ki mu je največja želja narediti svet boljši kraj, je usojeno, da bo

njegov um ob koncu izobraževanja ne le pogojevan, ampak povsem kontaminiran s temi silami, četudi ta mladi odrasli ohranja neomajno ambicijo družbi 'povrniti, kar mu je dala' ali opravljati družbenokoristen poklic.

Vsi smo otroci izobrazbe, ki nam govori, kako naj razmišljamo, ki nas indoktrinira, da moramo dosegati uspehe, nas oblikuje v ambicioznejše in nas posledično ločuje med seboj ter v končni fazi povzroča uničenje in zlorabo notranjega Jaza. Izobraževanje, kot ga poznamo danes, celo v mnogo alternativnih in bolj duhovno usmerjenih šolah in na fakultetah, je vse bolj podobno tovarnam, ki ustvarjajo robote, programirane in množično proizvedene, da postanejo uspešni 'posamezniki'. Zato smo vsi subjekti izobraževanja, ki nas zavaja, z nami manipulira ter nam ne omogoča, da širimo zavestno zavedanje o pravi naravi našega bitja, namesto tega pa nam vceplja individualistični občutek ambicioznosti, ki nas vodi k pohlepu, sebičnosti in na koncu k brezbriznosti do trpljenja drugih ljudi in Zemlje.

Človeštvo je večno in nedeljivo v enoviti evoluciji, in zato smo zaradi posledic svoje napačne identifikacije z materialnostjo, napačnega razmišljanja in napačnih izobraževalnih metod padli do točke, ko imajo milijoni, če ne že kar milijarde ljudi občutek, da niso del svojih družbenih skupnosti in da je svet do njih sovražen. Tako kot aktivisti pogosto menijo, da je sistem proti njim, tudi najrevnejši pogosto verjamejo, da ne pripadajo človeški civilizaciji. Na drugi skrajnosti pa je oseba, ki si je pridobila 'dobro izobrazbo' in dosegla visok družbeni položaj s prilagajanjem sebični umetnosti komercializacije, tako zelo pogojevana, da v svoji podzavesti ustvari transparent, na katerem je zapisano: 'Sem eden izmed redkih posebnih in vrednih posameznikov, ki jim je v življenju uspelo.'

Ko na položaj v svetu gledamo celostno in z duhovnim razumevanjem, da je človeštvo eno, lahko sklepamo, da nobena oseba v nobeni šoli ali na univerzi še tako prestižnega statusa ni primerno izobražena. V disfunkcionalni družbi, ki si je za svoje bistvo izbrala komercializacijo, je praktično nemogoče, da se otroka izobražuje na duhovno in psihološko zdrav način. Kajti v resnici ne ustvarjamo 'dobre izobrazbe', s kultiviranjem zavedanja notranjega Jaza, temveč po tekočem traku ustvarjamo 'dobre potrošnike'. Vendar nas ne vzgajajo samo tako, da postanemo potrošniki neskončnega števila skomercializiranih izdelkov in storitev,

temveč nas oblikujejo, da tudi sami sebe trošimo z nenamerno zlorabo svojih življenj. Oseba, ki ne razmišlja zase, ki ni opremljena s Samospoznanjem, ki je ni nihče učil življenja in gibanja v ljubečem zavedanju, je tista, ki bo trošila dobrine navzven in sebe navznoter in bi jo z drugimi besedami lahko opisali kot nesvobodno in neradostno, dejansko pa kot osebo, ki je tudi 'sama potrošniško blago'. Namesto, da bi bili v svojem okolju ustvarjalni z vso energijo in lepoto, s katerima smo obdarjeni, rajši ostajamo speči in samozadovoljni s pomanjkljivim notranjim zavedanjem in zato 'trošimo' in zapravljamo svoje najdragocenejše človeške attribute in nevede trpimo za dolgotrajno duhovno lakoto.

Sami sebe trošimo na vse mogoče načine – politično, ekonomsko, družbeno, okoljsko in čustveno – od naše nedolžne zlorabe naravnega okolja, prek množičnih vzorcev netrajnostne potrošnje, do psihološkega samouničenja, ki izhaja iz našega pohlepa, osamljenosti, samopomilovanja, depresije in zasvojenosti z drogami. Sami 'sebe trošimo' s svojo brezbriznostjo do vsega trpljenja, ki je prisotno tako znotraj kot tudi zunaj nas. Zato se dan zdi enak drugemu, ves čas smo utrujeni in v stresu, saj smo do neke mere vsi potrošili svojo človečnost, pa naj se tega zavedamo ali ne. Sredi vseh teh družbenih pretresov in samopovzročene nasilja pa še vedno nenehno iščemo svoje dobro zdravje in izmuzljivo srečo. Pogosto ju iščemo tako trmasto, da smo z žalostjo in bolečino preobremenjeni do takšne mere, da verjamemo, da je treba žrtvovati svoje lastno življenje, kar je mogoče razumeti kot zadnji žalosten poskus zanikanja pravega Jaza z dejanjem samomora.

Na splošno imajo naši politični voditelji zmeden in izkrivljen pogled o pomenu pravih človeških odnosov, prav tako kot tudi vsi ostali, ki sami sebi vsiljujemo življenje v svetu prepričanj, 'izmov' in nevednosti. Obdan z vso neenakostjo in bedo sodobnih družb je vodja politične stranke pravzaprav simbol, kako je človeštvo razdeljeno zaradi pomanjkanja na Samospoznanju temelječe izobrazbe, ki lahko vzdržuje ljubeče zavedanje otroka in vodi k notranji nenavezanosti ter modrosti pri mlajših odraslih in tudi kasneje. Takšno pravilno izobraževanje je v nasprotju z današnjim razumevanjem pojma vodenja, ki ima zgrešen pomen višjega in nižjega, na eni strani tistih, ki vodijo, in na drugi strani mnogih, ki jim morajo slediti. Kajti v tem procesu sledenja je človek potopljen v prevladujoče stanje samozadovoljnosti in brezbriznosti, ki zanikata njegovo duhovnost, ustvarjalnost in prirojeno

inteligenco. V vsaki disfunkcionalni in moralno izrojeni družbi, ki časti sebično kopičenje materialnega bogastva in moči, bo politično vodstvo vedno povzročalo samo še več zmede in ločenosti v družbenih skupnostih, kar vedno lahko privede do še več represije, nasilja in obsežnega trpljenja.

O kakšni vrsti demokracije govorimo, ko pa v svojem vsakdanjem življenju jasno vidimo, kako je politika postala vulgarna igra, ki zanika samo idejo in obstoj enega človeštva, saj se sleherni politični kandidat pojavi, kot da bi prišel od nikoder, da bi v naša utrujena življenja in našim otrokom prinesel svoje zastarele 'izme'? Slediti 'izmom' je samo po sebi dejanje vulgarnosti, zakaj bi torej krivili številne ljudi, ki ne želijo sodelovati s tistimi politikami, ki so lačni visokih položajev, in zato pravijo: 'O, politika, te besede niti slišati nočem!' Številni drugi ljudje, ki pobljže sledijo levim ali desnim strankam, pa na splošno gledano ne uspevajo razmišljati v smislu pravih človeških odnosov in naše prirojene duhovne enotnosti in so zato zelo zainteresirani, da njihova izbrana stranka v končnem političnem boju premaga vse ostale. Tudi oni so prav tako kot politiki del vulgarne igre, še zlasti če napovejo svojo zvestobo 'izmu' v upanju, da bo novi vodja znižal njihove davke ali pa zmanjšal njihova hipotekarna odplačila, s čimer se okrepi življenjska pot, ki temelji na samozadovoljstvu in ozkoglednosti. Življenje in Samospoznanje sta vedno temeljila na rasti našega zavedanja s pomočjo medčloveških odnosov, ne pa na podlagi omejitev naše zavesti teh egocentričnih okvirjev, ki jih imenujemo 'moje življenje' ali 'moje pravice'. S tem, ko v svojem življenju nočemo zaznati te realnosti, vedno znova in znova zavajamo sebe in druge s tem, da verjamemo, da se družba lahko spremeni na bolje tako, da en politični 'izem' zamenjamo z drugim.

V teh zmedenih časih boj za glasove v velikih volilnih kampanjah ustvarja še več stresa in razcepa v državi, na psihološki ravni pa glasovanje predstavlja še večjo neenotnost in duhovno razdrobljenost te družbe. To ne pomeni zavračanja številnih zgodovinskih bojev za splošno volilno pravico in boljše demokratično zastopnost, temveč gre za pogled na ta vprašanja demokracije in vodenja z bolj celostne in duhovne zmožnosti opazovanja. Za koga in za kaj bomo glasovali, ko gre gospodarstvu vse slabše, ko komercializacija nebrzdano zlorablja človeka in naravo, ko okolje tako hitro propada, da planet lahko kmalu postane neprimeren za bivanje?

Zgolj glasovati za 'izem' druge vrste na levi ali desni lahko povzroči le še več bolečine in še več ločevanja znotraj te družbene vihre, kar pomeni, da se še vedno nočemo odreči svojemu samozadovoljstvu, da nočemo razširiti svojega zavestnega zavedanja in prevzeti odgovornosti za spreminjanje svetovnih razmer. Za te zadeve ne moremo kriviti vlade, če smo glasovali zanjo, potem pa nismo storili ničesar drugega. V tem smislu vlada ne odslikava samo tega, kar smo postali, ampak tudi, kar si zaslužimo. Vlada in volivci so eno in isto, vključno z apatičnimi ali odtujenimi nevolivci, ki odklanjajo sodelovanje v razkošnem in nadležnem volilnem cirkusu. Že zelo dolgo se nismo premaknili z mrtve točke, ki jo odslikava neustrezna izobrazba, in s tem od napačne ideje vodenja, da se nam zdi to edini način, kako družba lahko deluje. Ne znamo pa si predstavljati drugačnega načina življenja, ki bi temeljil na pravih človeških odnosih – brez katerih v resnici nikoli ne more biti harmonije in miru v svetovnih zadevah.

Vse dokler imamo tekmovalne in moči željne voditelje, kakršne poznamo danes, bodo v družbi konflikti in ločevanje. In vse dokler bomo imeli ljudi, ki sledijo tem tako imenovanim voditeljem, bo vedno prisotno nezavedno zaničanje naše prirojene duhovnosti, ustvarjalnosti in modrosti. Kjer pa je prisotna ljubezen, kjer je prisotna svoboda, kjer sta prisotna spoštovanje in zaupanje do drugih, kjer um ni pogojevan z 'izmi', tam ni ne avtoritete in ne vladanja; je le vodenje. Resnični voditelji vodijo, medtem ko današnji voditelji zgolj pridobivajo vse več svojih privržencev, kar je vzrok vseh naših problemov. Vendar ko bo s pravim izobraževanjem vsakdo prišel do Samospoznanja – z domnevo, da bo človeštvo premagalo civilizacijsko (oziroma duhovno) krizo in doseglo to potrebno stopnjo za našo nadaljnjo evolucijo – potem volitve voditeljev skorajda ne bodo več mogoče in ne bo več nikakršne potrebe po političnih strankah. Preprosto bo imenovana skupina ljudi, ki bodo na vladnih položajih služili kot predstavniki skupnega dobrega, ki ne bodo izbrani z glasovanjem, temveč z javnim priznanjem svoje modrosti in vključujočega odnosa do drugih. In prva dolžnost vsakega takšnega predstavnika ljudstva bo vsem ljudem zagotoviti možnost zadovoljevanja svojih osnovnih materialnih potreb, kar bo zajamčeno za vse čase, prav tako pa tudi vsakomur zagotoviti, da bo imel izobrazbo, ki mu bo omogočala, da raste v zavesti

duše in da se je zmožen razvijati v svoji duhovni evoluciji s pomočjo služenja človeštvu.

Mladi, ki se združujejo v množičnih družbenih gibanjih, že občutijo ta novi način življenja, ki bo opredelil prihajajočo dobo. Zato že zdaj samoumevno delujejo brez jasne vodstvene strukture ali centraliziranega organa, saj so začeli razmišljati v smislu zdrave pameti prek angažiranega srca, ne pa na podlagi 'izmov'. V okviru številnih eksperimentov ljudskega opolnomočenja in participativne demokracije so že ugotovili: da ne potrebujemo voditeljev, ki vladajo družbi, če je zavest vsakega posameznika usmerjena k sodelovanju za največje dobro kar največjega števila ljudi, ki vsakogar pripravi, da uresniči svoj potencial vodenja v prizadevanjih za družbeno pravičnost in za pravilne človeške odnose.

Vendar se ta nova zavest sooča z velikanskimi problemi zaradi narave sistema, s katerim se spopada, kajti ta temelji na starih načinih sebičnih interesov, tekmovalnosti in strankarske politike s podporo milijonov privrženecv v posameznih državah, vključno s privilegirano bogato manjšino in mogočnimi ekonomskimi elitami. Kako naj potem protestniki dosežejo podporo milijonov ljudi po vsem svetu, ne da bi hkrati iskali voditelje, ki bi usmerjali njihove ideje in aktivnosti? Pravilen pristop k uvajanju tega množičnega državljskega udejstvovanja ne dopušča več nobenega nadaljnega ponavljanja, temveč mora aktivirati naša srca in širšo javnost pozvati k razglasitvi *25. člena* na dolgotrajnih in mirnih demonstracijah. Na žalost se motimo, če verjamemo, da bomo boljši svet ustvarili samo s pomočjo volilnih skrinjic, če se ne bomo hkrati tudi sami organizirali v velikih koordiniranih protestih, kajti zdaj ni nobenega političnega voditelja, ki bi bil sposoben opraviti delo za nas, pa četudi bi to poskušal. Le zakaj bi morali glasovati za politika, ki ne bo poskušal izobraziti svojih državljanov, naj razmišljajo o manj srečnih od sebe tako v svoji državi kot v tujini, še posebej če to pomeni, da s tem glasovanjem dajemo moč političnim strankam, da odločajo o naših življenjih?

Teh razmišljanj ne smemo razumeti kot navodilo, naj prenehamo podpirati temeljne demokratične procese, ampak zagotovo se tudi vi sprašujete, ali udeležba na državnih volitvah prinaša spremembe na ravni kritične situacije v svetu. Lahko bi naredili primerjavo med glasovanjem za politika in recikliranjem naših

gospodinskih odpadnih materialov, kajti obe dejavnosti sta potrebni in hvalevredni, vendar imata le majhen vpliv na spremembe katastrofalnih svetovnih trendov. Bo recikliranje plastike dovolj za ublažitev posledic globalnega segrevanja in ali bo vaš glas dovolj za odpravo lakote in revščine po svetu? Očitno ne, zato je edini način za začetek reševanja teh trdovratnih problemov, da gremo na ulice in ves čas demonstriramo na množičnih srečanjih, kot smo že večkrat predlagali.

Pravo vprašanje, ki bi si ga morali zastaviti, ni, zakaj našim vladam ne uspe rešiti sveta, ampak zakaj jih ne znamo prisiliti, da bi kot naši izvoljeni predstavniki sprejeli ustrezne ukrepe? Morda je res, da noben politik ne more sam premagati nemoralnega in skorumpiranega sistema, ob predpostavki, da je vsak svetovni voditelj danes zares naklonjen spodbujanju najvišjih interesov človeštva kot celote. Ampak kolikokrat smo zahtevali, da morajo moški in ženske, za katere glasujemo, najvišjo prioriteto dati končanju lakote in revščine? Z vidika 25. člena so edini pravi predsedniki ali voditelji vlad tisti, ki jih niso izvolile volilne skrinjice, temveč človeško srce, da bi služili najrevnejšim, kot to počnejo predani humanitarni delavci v tisočeri nevladnih organizacijah, ki si po svojih najboljših močeh prizadevajo najrevnejšim ljudem preskrbeti zdravstveno varstvo, bivališča, hrano in druge potrebščine, medtem ko naše vlade zanemarjajo izpolnjevanje te svoje življenjsko pomembne vloge.

Poleg tega je poučno razmisliti o pomenu demokracije z vidika osebe, ki živi z manj kot enim dolarjem na dan in ki se sprašuje, kaj bo z glasovanjem dosegla v svojem vsakdanjem boju za preživetje. Bo dejala 'volitve so moja moč in pravica' ali pa se bo odzvala z besedami 'ni mi mar za demokracijo – samo jesti hočem'? Kot državljani bogate države sem lahko tako ujet v svoje sebične zadeve glede znižanja davkov, povečanja svoje pokojnine, nadzora nad priseljevanjem in tako naprej, da je edina svoboda, ki jo imam, da svoj glas oddam spletkarskim politikom v poslovnih oblekah, kar je samo svoboda, da glasujem za katerikoli politični 'izem' – če je to tisto, kar pojmuje kot demokracijo in svobodo. Toda kot skrajno reven prebivalec oddaljene vasi ali barakarskega naselja verjetno sploh ne bom zaprosen, da glasujem, razen če me ne bo podkupil ali prisilil hinavski strankarski kandidat. Če živim v Indiji, na primer, bom svojo državo verjetno imenoval največja demokracija na svetu, čeprav se ponaša tudi z največjim številom

podhranjenih ljudi, medtem ko letno za oboroževanje porabi več kot 40 milijard dolarjev. Ali pa za besedo demokracija morda še nikoli nisem slišal v svoji odmaknjeni in od konfliktov prizadeti skupnosti nekje v Afriki, kjer je edina svoboda, ki mi jo podelijo bogati politiki, svoboda umreti v revščini, brez kakršnekoli državne pomoči.

O kakšni vrsti demokracije potemtakem govorimo, če gledamo na to vprašanje z resnično globalnega in vključujočega vidika ter z duhovnim razumevanjem enega človeštva? Kapitalisti govorijo o demokraciji, socialisti govorijo o demokraciji, danes celo fašisti govorijo o demokraciji; toda kdo bo podelil volilno svoboščino osebi, ki umira zaradi podhranjenosti – ne glas za izvolitev politične stranke, ampak glas za življenje? To je volilni glas, ki bi ga vsi morali dati tej osebi, namesto da smo osredotočeni zgolj na svoj boj za pravičnost in za 'moje pravice' v moji državi. Kakor so stvari zdaj urejene, volilni glasovi, ki so namenjeni življenju ljudi, ki zdaj stradajo, ne bodo prišli od politikov; ti glasovi lahko pridejo samo od navadnih ljudi na ulicah z usklajenimi zahtevami za izvajanje *25. člena*. Teh glasov pa ni mogoče dati z apatijo in brezbriznostjo; lahko jih podelimo samo z angažiranostjo naših src, našega sočutja in zdrave pameti. Toda mar ni res, da nam tega ni uspelo narediti že pred mnogo desetletji, čeprav grozljiva realnost življenjsko ogrožajoče revščine vztraja vsa ta dolga leta? Sram nas naj bo!

Skrbno opazujmo osebo, ki pravi, da je 'kriva moja vlada, ker ne ukrepa', namesto da bi razmislila o tem, ali sama lahko postane aktivna in ukrepa. Za ponovno razumevanje te psihološke tendence z vidika naše duhovne enotnosti in povezanosti se s tem dejanjem pripisovanja krivde politikom, medtem ko ljudje umirajo v revščini, navznoter ločujemo od ostalega človeštva, razen v primeru, ko neposredno sodelujemo pri končanju tega kaznivega dejanja nepotrebne revščine v svetu, kjer so viri na voljo v izobilju. Naše kolektivno samozadovoljstvo se prikrito kaže celo v uporabi jezika, saj smo celo nekatere viruse poimenovali kot 'bolezen revnih', kot da so revni nekako drugačni od nas in so zaradi lastne neprevidnosti odgovorni za ustvarjanje teh smrtonosnih bolezni. So za množične izbruhe večinoma ozdravljivih bolezni res krivi revni ljudje in politiki ali pa smo krivi vsi zaradi svojega samozadovoljnega odnosa do trpljenja teh nepoznanih ljudi, ki bi ga lahko preprečili? Če bi zares skupaj zahtevali, da se *25. člen* v sleherni državi uvede

kot zakon, potem bi lahko že pred mnogo leti obravnavali temeljne vzroke za bolezni in neenakost na zdravstvenem področju v manj razvitih državah. S primernim prebivališčem, z zdravstvenim varstvom, z ustreznimi sanitarijami in s kakovostno prehrano za vse naše najrevnejše brate in sestre bi lahko številne smrtonosne bolezni poslali v zgodovino, namesto tega pa v zadnjih desetletjih doživljajo pravi preporod.

To nam lahko pomaga razumeti, kaj pomeni zdrava pamet in kaj mislimo z zavzemanjem za načelo medsebojne delitve dobrin pri urejanju globalne ekonomske politike – kar ni naivna in preprosta ideja niti ni utopičen predlog, temveč *je resnično življenje*. Številne dobrodelne organizacije, ki poskušajo pomagati revnim, bodo vselej preobremenjene s svojimi nalogami in bodo na koncu morda izgubile srčnost, s katero delajo, dokler njihova prizadevanja ne bodo spodbujena z demonstracijami po vsem svetu, ki jim bodo naklonjene, saj sledijo zdravi pameti, ki jo oznanja 25. člen. Na svetu je na milijarde revnih ljudi, ki živijo v stanju nenehnega boja ter hudih stisk in mnogi med njimi so pripravljene, da pridejo na ulice in dolgotrajno protestirajo, če bi le bili povabljeni in bi imeli upanje, da se njihov položaj s tem lahko spremeni.

Pojdimo torej na ulice in ne sprašujmo se več, katere ukrepe bi morali sprejeti. Ne glasujmo več za vsakega politika, razen če na vrhu njegovih prioritet ne bo končanje lakote in revščine, skupaj z obljubo, da bo sodeloval z vsemi drugimi političnimi strankami v dobro države in vseh drugih narodov. To je zdravorazumsko delovanje za preoblikovanje sveta, čeprav je nenavadno in žalostno, da smo dosegli to stopnjo in da je potreben takšen skrajni ukrep, da se v političnih zadevah prebudi razumnost. Zamislite si samo, da je človeštvo kot velika disfunkcionalna družina, katere številni otroci so tako zlorabljeni in zapostavljeni, da so na koncu prisiljeni stati na ulicah in protestirati proti svojim staršem. Kako žalostna in šokantna je podoba te razbite družine in kako žalosten je pogled na dogajanje na tem planetu s holističnega in duhovnega vidika.

Denimo, da živimo na zelo mirnem in razvitem planetu, kjer bi bila nadloga lakote sredi obilja nekaj nepredstavljivega; le kaj bi storili glede velikih razlik, ponavljajočih se konfliktov in nepotrebnega trpljenja, ki je značilno za življenje na Zemlji? Z našim vesoljskim plovilom nam sploh ne bi bilo treba pristati na tem

lepem in bogatem planetu, samo opazovali bi lahko z velikim daljnogledom, v kakšnih medsebojnih odnosih so ljudje tam globoko spodaj. Če bi videli ene same nasilne proteste na ulicah, bi to pomenilo 'Ne obiščite nas!', kajti to je simbol globokih razlik med vladami in ljudstvi, prav tako pa tudi izraz duhovnega neravnovesja, ki je razširjeno po vsem svetu. Če pa bi videli več milijonov ljudi, ki bi se zbrali na mirnih demonstracijah, na katerih bi se zavzemali za medsebojno delitev dobrin ter izražali radost in voljo do dobrega, potem bi to pomenilo 'Pozorno opazujte!', kajti te združene množice simbolizirajo stopnjo planetarnega razvoja, ki jo izraža večina populacije, ki nič več ne želi ostati razdeljena, temveč želi stopiti skupaj za soljudi, ki so zapostavljeni. Tako bi bilo le še vprašanje časa, kdaj bo planet v celoti ponovno začel ceniti naravo in namen svojih družinskih odnosov ter končno začel uresničevati načelo medsebojne delitve dobrin v svojih globalnih zadevah in ekonomski ureditvi.

*

Če vse to povzamemo, lahko prepoznamo, da obstajata dve glavni rešitvi za razreševanje kompleksne svetovne krize; prva je, da se ključni viri delijo med državami v okviru novih oblik globalne izmenjave, ki ne temeljijo na dobičku, tekmovanju in sebičnih interesih. Druga rešitev pa je, da se v prihodnjih letih uvede novo izobraževanje, ki lahko vodi do zavedanja, potrebnega za podporo temu bolj sodelovalnemu, sočutnejšemu in preprostejšemu načinu življenja. V enaindvajsetem stoletju človeštvo že na veliko načinov izraža zavedanje o naši medsebojni povezanosti in enotnosti, na primer prek globalizirane trgovine z blagom in storitvami (čeprav je v sedanji obliki neuravnotežena in nepravilna) ali prek svetovnih komunikacij in športnih prireditev, ki razodevajo našo globalno povezanost in skupne interese, pa tudi z izražanjem žalosti in velikodušnosti ob naravnih katastrofah, pri katerih pride do izgube številnih življenj. Novo izobraževanje mora graditi na tem porajajočem razumevanju naše planetarne soodvisnosti do te mere, da vsak posameznik v vsaki državi prepozna smisel in

pomen medsebojne delitve svetovnih dobrin, da bi lahko dosegli pravičnost, mir in pravilne človeške odnose.

Otroke je treba v okviru njihovega šolskega kurikula učiti v tej smeri, s čimer bi zagotovili, da vedno razmišljajo v smislu enega človeštva, kar pomeni, da razumejo edinstveni prispevek vsakega naroda k celoti in prirojeno enakopravnost ter kreativni potencial vsakega posameznika. Prav tako kot je šolanje potrebno za razumevanje družbenih in naravoslovnih znanosti, humanistike, umetnosti in tako dalje, je pomembna tudi oblika izobraževanja, utemeljena na ljubezni in modrosti, ki lahko pomaga mlademu človeku, da spozna, 'kdo sem v tem svetu'. Tako je mogoče usposobiti otroka, da ohranja miren um in srce, ki je v medčloveških odnosih s samozavedanjem vedno budno, čeprav ni primerno, da pisec tega besedila daje natančna navodila, kakšne naj bi bile specifične oblike takšnega izobraževanja. Treba je poudariti, da otroškim umom v njihovih začetnih fazah učenja in razvoja ne bi smeli vsiljevati nikakršnih oblik verskih prepričanj, političnih ideologij ali 'izmov'. Nadalje je treba uvesti poseben ali komplementaren učni načrt v vsaki šoli, ki uči mlade osebe, kako nesebično razmišljati o drugih in kako služiti skupnemu dobremu v svetu; mišljenje, ki daje prednost dobičku in individualistični tekmovalnosti, pa je treba poslati v preteklost.

Hitrost uvajanja tega novega izobraževanja je odvisna od sočasnih ekonomskih in političnih reform, ki jih je treba uveljaviti na svetovni ravni, kar je tudi razlog, da bi morali v šolski pouk najprej vključiti osnovne nauke o tem, kako sta medsebojna delitev dobrin in sodelovanje temeljni načeli trajnostnega globalnega ekonomskega sistema. Vse otroke je treba usmerjati, da bi razumeli subjektivno medsebojno povezanost med ljudmi in povezanost z naravnim okoljem ter iz tega izhajajoč pomen bolj enakomerne in svobodne medsebojne delitve akumuliranega bogastva, virov, tehnologije in znanja med državami. Kot je za družino samoumevno, da si njeni pripadniki med seboj delijo dobrine, mora tudi družina narodov urediti svoje zadeve tako, da bodo presežni viri zaupani neki obliki skupnega sklada in razporejeni glede na potrebe na osnovi medsebojne delitve dobrin, namesto na temelju dobička ali pohlepa. Takšen preprost koncept ne bi mogel biti enostavnejši in morda bo nekoč predstavljal najbolj temeljni uvod k

pomenu pravih odnosov med svetovnimi ljudstvi in državami. Če lahko verjamemo, da bo načelo medsebojne delitve dobrin v svojem najpristnejšem izrazu v bližnji prihodnosti postalo osnova mednarodnemu ekonomskemu sistemu, morda nihče od naše najmlajše generacije – ki ni več pogojevana z zastarelimi ideologijami in ‘izmi’ – ne bo imel nikakršne ambicije postati vodilni politik, ko bo zaključil svoje izobraževanje. In četudi bo otrok odrasel, da bi postal predsednik ali premier, bo povsem jasno vedel, kako svojim državljanom zagotoviti, da živijo v miru z vsemi drugimi državami.

Z razmislekom o zgoraj zapisanih mislih v vsej njihovi celovitosti lahko ponovno ugotovimo, da so svetovni problemi zelo kompleksni, a vendar enostavno rešljivi. S sistematičnim izvajanjem načela medsebojne delitve dobrin v naših družbah in v mednarodnih zadevah se bo naš globalni ekonomski okvir primoran preobraziti. To pa bo sprožilo zahtevo po uveljavitvi novega izobraževanja, ki bo utemeljeno na pravih človeških odnosih, da bi to veliko bolj razsvetljeno družbeno ureditev lahko tudi ohranili. Vse to pa se začne z razglasitvijo *25. člena v celoti*, kar je nujna podlaga za politično in ekonomsko preobrazbo, ki mora nujno slediti, ter z razumevanjem *25. člena*, ki ne pomeni poziva k uresničevanju ‘človekovih pravic’, temveč resničen začetek pravih človeških odnosov na Zemlji. Ko bodo ti bistveni pogoji za vse ljudi zatrdno uveljavljeni za več generacij naprej, *25. člena* sploh ne bo več treba omenjati, spominjali se ga bodo le še zgodovinarji kot ‘člena zdravega razuma’.

V simboličnem smislu človeštvo trpi zaradi potencialno usodne bolezni, ki se imenuje ločevanje, in univerzalno zdravilo, resnično božanski eliksir, je brezčasno načelo medsebojne delitve dobrin iz vsaj enega razloga, ki presega vse ostale. Kajti ko bomo na tem svetu enkrat delili vire med seboj in bo vsakemu človeku zagotovljeno trajno zadovoljevanje njegovih osnovnih potreb, bodo naši sedanji načini izobraževanja neizogibno – in morda dramatično – začeli spreminjati svojo obliko in splošno usmeritev. Sredi družbenega, psihološkega in političnega kaosa lahko načelo medsebojne delitve dobrin prinese neizrekljiv val sprememb, če le prebudimo tihega učitelja, ki je v vsakem izmed nas in ki posameznika lahko vodi k samospoštovanju, tako da mu ni več treba trošiti svoje človečnosti s samodestruktivnimi vzorci in vedenjem, kar je v skladu z notranjo in zunanjo vlogo

pomena porabe dobrin, o čemer smo že pisali. Tako kot lahko sprti sosede z medsebojno delitvijo dobrin vzpostavijo mir in se navznoter spremenijo, ima proces delitve virov na globalni ravni potencial, da spremeni kolektivno zavest človeštva na način, ki je trenutno nepredstavljen. Od mikro do makro ravni ima medsebojna delitev dobrin možnost, da obrne kovanec na drugo stran: od sebičnega tekmovanja k nesebičnemu sodelovanju, iz družbenih razkolov v skupno zvezo, iz nereda v ravnovesje, iz sovraštva v ljubezen.

Človeštvo bo velikodušno navdahnjeno, da začne novo obdobje izobraževanja, ki bo utemeljeno na pravih človeških odnosih, in takšne spremembe se bodo razširile po vsem svetu, tako navznoter, v psihološkem smislu, kot tudi navzven v celotni družbi. To sta tudi dve obliki pravih odnosov, ki gre za posameznike in za njihovo družbeno okolje, kajti ko je odnos do sebe pravi, se oseba instinktivno usmerja tudi k pravih odnosom z drugimi. S preverjanjem te dejanske realnosti z notranjo kontemplacijo in z zunanjim opazovanjem bomo lahko še bolj pritrdili izjemnemu pomenu izvajanja *25. člena*, ker je ta člen tesni spremljevalec načela medsebojne delitve dobrin, ki bo nazadnje prinesel ravnovesje v zmešnjavo uničujoče samopotošnje, ki smo jo prej definirali, s čimer se bo odprla pot življenju na bolj preprost, trajnosten in miren način v odnosu do drugih ljudi in do narave.

Ko premišljujemo o pomenu pravih človeških odnosov, si je koristno zamisliti načelo medsebojne delitve dobrin kot izjemnega zdravnika družbene skupnosti in planetarnega psihoterapevta; tistega, ki ima zdravilno moč na skoraj vse možne načine – da nahrani in pozdravi obolele, uredi razbite družine in povrne duševno zdravje ljudi, obnovi skupnosti in neguje posameznike, da ponovno pridobi njihovo zaupanje ter ustvarjalnost in tako naprej brez konca in kraja. Če torej želite ozdraveti, bodisi kot posamezniki bodisi kot skupina, si z vso energijo, ki jo imate, prizadevajte, da se z razglasitvijo *25. člena* načelo medsebojne delitve dobrin vključi v svetovne zadeve in služi človeštvu, s čimer se boste oddaljili od bolezni, ki se imenuje ločevanje, in odigrali svojo vlogo pri vzpostavljanju nove Zemlje, ki temelji na pravih človeških odnosih.

*

Bralec se še vedno lahko sprašuje, kako milijone ljudi prepričati, da se, tako kot smo predlagali, zberejo na ulicah, pisec teh vrstic pa lahko odgovori le, da je odgovornost na bralcih samih. Ni dodatnih navodil, 'kako' organizirati te miroljubne množične proteste, razen priporočil bralcu, da osebno z vseh vidikov razišče pomen in potencial razglasitve *25. člena* kot uresničljive strategije za preobrazbo sveta. Morda je potrebna samo ena iskra v primernem trenutku, prav tako kot je idejo o razglasitvi moči '99 odstotkov' v pravem trenutku sprožil en sam posameznik. In ta trenutek se naglo bliža – pravzaprav je že tukaj – s ponovno oživitvijo *25. člena* v okviru Združenih narodov, z demonstracijami, ki bodo potekale dobesedno po vsem svetu.

Odgovoriti na vprašanje 'kako' pa je vendarle lahko zelo enostavno; prebuditi moramo svoje srce in to je vse, kajti v enem samem srcu je vgrajena ljubezen in modrost vsega človeštva. Če bogata oseba na nov način pogleda na svet in pri sebi ugotovi: 'Moj bog, toliko denarja in bogastva je vsepovsod, pa vendar je toliko ljudi, ki umirajo v revščini!', potem to banalno opažanje samo po sebi predstavlja začetek modrosti, ki se uresniči z angažiranjem srca. Če pa se ta oseba zaveže, da bo delila svoje bogastvo za lajšanje človeškega trpljenja, potem to dejanje samo po sebi predstavlja majhno manifestacijo ljubezni in modrosti na tem svetu. Srce je s svojimi atributi vedno preprosto in hkrati zelo modro ter nas je zmožno voditi k prepoznanju, kdo v resnici smo kot človeška bitja, kljub našemu samozadovoljstvu, brezbriznosti in pogojevanju uma.

Da se srca milijonov ljudi prebudijo za potrebe drugih ljudi, je potrebno zaupanje, navdih in radost; vse to so kvalitete, ki se bodo prebudile, ko se bo dovolj držav z enako nesebično skrbjo skupaj lotilo odpravljanja lakote in življenjsko nevarne revščine. Potem bomo vedeli, da veliko aktivistov, ki se danes borijo za pravice – in delajo v različnih omrežjih humanitarnih in civilnodružbenih organizacij ter v naprednih političnih skupinah – z izvajanjem *25. člena* nezavedno poziva k medsebojni delitvi dobrin. Če je torej kaj iskra, ki je potrebna za prebuditev atributov človeškega srca (ljubezni in modrosti, ki se izražata s sočutjem,

empatijo, velikodušnostjo, medsebojno delitvijo dobrin in tako naprej), potem je to iskra inteligence, ki osvobodjena pogojevanosti pravi: 'Enkrat za vselej končajmo z lakoto in revščino, kajti zdaj je za to končno napočil čas, in to zares lahko storimo, če se le dovolj ljudi priključi temu gibanju!'

Dejstvo je, da so navadni državljani v veliki meri pogojevani in se ne zavedajo kritičnih razmer v svetu, a četudi bi vedeli za velikanski obseg prikrajšanosti med ljudmi, ne bi storili ničesar, kar je prav tako del naše pogojevanosti. Na vprašanje 'Kako se bo vse skupaj začelo?' bi torej lahko odgovorili kaj drugega kot: 'Z uporabo vaše intuicije ter zdravega razuma in potem s še več zdravega razuma!' Velik del človeštva je zdaj pripravljen slišati klic, zato si priznajmo, da se vsi borimo za isto stvar in da smo združeni z angažiranjem naših src; dopustimo torej, da nam 25. člen povrne življenjsko radost, radost ustvarjalnosti in končno tudi radost spoznanja, da je človeštvo eno.

Dosegli smo stopnjo takšne zmedenosti, da se je vprašanje 'kako' izgubilo v številnih nasprotujočih si odgovorih, ki izhajajo iz različnih političnih frakcij ali iz neštetihih špekulativnih teorij. Vsak aktivist, ki pravi, da je 'drugačen svet mogoč', se je nezmožen znati v tem miselnem razcepu, da bi lahko pripravil celovito in delujočo strategijo ali načrt za planetarno transformacijo. Zato je morda res, da je drugačen svet mogoč, vendar ne brez zdravega razuma (osvobojenega 'izmov' in ideologij) ter z angažiranostjo srca velikega števila navadnih ljudi. Zelo dolgo smo zavračali glas naših src, tako da se svet hitro približuje katastrofi, na podlagi katere se zdi, da nas lahko reši samo še božanska intervencija, če upoštevamo slepo ulico, v katero je človek zašel zaradi svoje arogantnosti in zaletavosti, pri čemer še vremena skorajda ni več mogoče povrniti v normalno stanje.

Nekako neprimerno je, da verski starešine v neštetihih cerkvah, sinagogah, mošejah in templjih po svetu še vedno ne širijo nujnega sporočila, da moramo postati srčni in rešiti umirajoče reveže, namesto tega pa ves svoj čas posvečajo zbiranju svoje črede in iskanju zatočišča v svetem 'izmu'. Vprašamo se lahko, zakaj je Cerkvi tako težko, da bi na primer svoje vernike neumorno opozarjala na nepravilnost lakote v svetu obilja in bi jih tako izobraževala za zdravljenje sveta – s čimer bi upoštevali sodobni pomen enostavnega Kristusovega nauka, namesto da se ukvarjajo samo s čaščenjem Marije in Jezusa.¹⁴ Prav bi bilo, da bi se Cerkev

posvetila izobraževanju človeštva, in sicer, kako prebuditi srca in kako služiti drugim, kar je vloga, ki se ji je v veliki meri odpovedala sredi vseh dogem, razkolov in hinavskih škandalov v svoji sramotni zgodovini. Kot vselej lahko opazimo, da ni psihološke razlike med politikom in duhovnikom, ki ju do te mere motivira mišljenje moči in osebnih privilegijev, da eden hrepeni, da bi postal zgodovinska osebnost, drugi pa hrepeni, da bi v Božjih očeh postal 'izbravec'. Ob vsem znanju o skrb vzbujajočih stopnjah nepotrebne pomanjkanja med ljudmi je pošteno reči, da noben politik ali duhovnik nima nikakršne ideje o resnični javni službi ali o sočutju v Jezusovem imenu, razen če sta vsako sekundo svojega življenja okupirana z izvajanjem načela medsebojne delitve dobrin v svoji skupnosti, državi in, kar je najpomembnejše, po vsem svetu.

Če si lahko zamislimo, da se Kristus danes dejansko vrne in to razglasi na naših televizijskih zaslonih, bi bilo zanimivo razmisliti, kakšen bi bil njegov božanski nasvet vladam in celotnemu človeštvu. Bi spregovoril s kompleksnim akademskim besednjakom o uničevalnem kapitalizmu in o ustvarjanju socialistične alternative ali pa bi nagovoril naša srca, da razmislimo o soljudeh in nemudoma rešimo milijone sestradanih ljudi? Bi nam svetoval, da si dobrine delimo samo s svojimi sosedi in v svoji skupnosti, ali pa bi nam svetoval, naj si delimo svetovne vire na podlagi pravičnosti, sočutja in pravičnih človeških odnosov? Njegov verjetno zelo enostaven in preprost nasvet bi bil, kljub Njegovemu obsežnemu poznavanju problemov človeštva in Njegovemu izjemnemu razumevanju, da bi bilo izvajanje 25. člena protistrup za razcepljen svet, ki je popolnoma pod vplivom sil komercializacije.

Koliko ljudi pa bi sledilo Njegovemu nasvetu? Koliko bi jih bilo ogorčenih nad Njegovimi preprostimi predlogi za medsebojno delitev dobrin, ki bi vodila do rešitve našega sveta? Koliko pa bi jih ostalo ravnodušnih do Njegovih srce parajočih besed, čeprav bi jih prežemala Kristusova ljubezen z univerzalno izkušnjo praznika binkošti? Od omenjenih treh odzivov je zadnji najbolj skrb vzbujajoč, kajti vsaj tisti drugi, ki se ne strinja, razmišlja samostojno in je lahko odprt za drugačno mišljenje. Oseba, ki bi se odzvala na tretji način, pa vzbuja veliko več skrbi, saj predstavlja zakoreninjeno brezbriznost, ki je prežela družbo in že tisoče let upočasnjuje človeško evolucijo. Lahko špekuliramo, da so se bogovi navadili na nečloveško

ravnanje med ljudmi, toda nikoli se niso navadili na našo samozadovoljnost in brezbržnost, ki omogočata, da se zgodovina vedno znova ponavlja. Z njihove božanske perspektive je to morda razlog, zakaj se krvavi konflikti in velike krivice prenašajo iz generacije v generacijo.

Na žalost nas to premišljevanje pripelje do zloveščega zaključka, da se nekaj najpomembnejših ključnih posameznikov, ki predstavljajo celotne družbe, združuje v imenu višjih interesov s pomočjo velike vojne ali hudega ekonomskega zloma. Pod pogojem, da se strinjamo, da moramo za preoblikovanje sveta najprej angažirati srca nešteti ljudi z istim skupnim namenom, zgodovina kaže, da imamo pravzaprav dva svetovna rešitelja, ki sta zmožna sprožiti to velikansko nalogo. Medtem ko mnogi duhovno usmerjeni ljudje upajo na vrnitev Kristusa, petega Bude, imama Mahdija ali Krišne, so drugi prepričani, da je potreben zlom svetovne ekonomije do takšne mere, da ne bo več mogoče nadaljevati naših starih sebičnih in tekmovalnih načinov iz preteklosti. Kajti ko se ljudje borijo za svoje preživetje z medsebojno pomočjo in z delitvijo svojih dobrin, lažje prepoznajo, da je drugačen način življenja mogoč, ne da bi ostali psihološko ločeni in v svojih družbenih odnosih razdeljeni. Četudi si delimo le eno škatlo sardin z nekom v stiski, je v tej preprosti aktivnosti dajanja in sprejemanja prav tako mogoče občutiti radost. Kot nagrado pa lahko ti ljudje, ki si delijo med seboj iz nuje in zaradi pomanjkanja izbire, nepričakovano začutijo prelestni vonj miru v svoji skupnosti, četudi le za kratek čas in v skromnem obsegu. Kajti načelo medsebojne delitve dobrin je vedno povezano z radostjo in mirom, v kakršnemkoli kontekstu se izvaja – na ravni lokalne skupnosti in vse do mednarodne ravni.

Tako morda res potrebujemo obsežen ekonomski zlom svetovnih razsežnosti, da nas vrže iz naše pogojevanosti, da premagamo svojo brezbržnost do trpljenja tistih, ki so manj srečni od nas, in da se naša srca prebudijo za tesnobo milijonov ljudi, ki so ves čas prikrajšani za dostop do osnovnih dobrin. Morda moramo skupaj sprejeti padec, preden se bomo lahko združeni dvignili in stopili na pravo pot, saj nas drama in katastrofa vedno spodbudita k ukrepanju, če nas k temu ne spodbudi že zdrava pamet, ki apelira na našo razumnost in sočutje. Z drugimi besedami, morda ni samo ljubezen tista, ki jo človeštvo potrebuje, temveč tudi velika kriza zaradi slabega položaja, ki je rezultat našega skupnega samozadovoljstva

in brezbržnosti v vseh teh letih, ko smo bili pogojevani, da iščemo osebno srečo in varnost ne glede na posledice, pa četudi svet okoli nas razpade.

Vendar smo še vedno tako pogojevani s starimi načini razmišljanja, da se bomo morda spet povrnili k svojemu materialističnemu in omejenemu načinu življenja ob predvidevanju, da se ekonomija lahko povrne v prejšnje stanje rasti in navidezne stabilnosti. Še celo danes številni protesti in družbena gibanja v bogatejših državah niso usmerjeni k spreminjanju sveta v korist vseh, ampak se raje borijo z vlado, da jim povrne stari način življenja – ne da bi jih skrbele sistemske krivice, ki ohranjajo velike razlike v življenjskem standardu med bogatimi in revnimi. Ti samozadovoljni odzivi nam ponovno razodenejo, da je navaden državljani prav toliko kriv za družbene probleme kot politik, saj vlada vsaj nekako kaže isto miselnost, ki preveva širok del celotne javne zavesti. Ne smemo pozabiti, da so politiki samo ljudje, ki običajno ostanejo iskreni v svojih namerah glede ideologije, ki jo promovirajo, ljudstvo pa je tisto, ki ohranja svoje polarizirano razmišljanje s skupinsko zavezanostjo medsebojno nasprotujočim si političnim 'izmom'.

To dejstvo predstavlja največjo nevarnost našega časa, kajti velik zlom svetovne ekonomije bi lahko sčasoma privedel do nasilja in revolucije, če različne frakcije znotraj nekaterih družb poskušajo odstaviti tiste, ki ostanejo na oblasti. Prav tako ne smemo pozabiti, da je nasilna vstaja javnosti zelo nevarna zaradi velike državne mašinerije, ki je dobro pripravljena na ta težko pričakovani dogodek v državah tako na svetovnem severu kot jugu, z veliko podporo vodilnih politikov in nadzornih finančnih interesov. Če bo torej veliko ljudi nasilno protestiralo proti svojim vladam po naslednjem zlomu mednarodnega ekonomskega sistema, potem lahko pričakujemo družbene nemire ali celo več izbruhov državljskih vojn, kar se je na boleče zgodilo na Bližnjem vzhodu po letu 2011, kjer so različne frakcije ali 'izmi' nasprotovali avtoritarnemu vodstvu in se začeli boriti drug proti drugemu.

Edini mirni način za preusmeritev negotovih svetovnih razmer je tako preprost, da ga je treba ponoviti še enkrat: z angažiranjem atributov srca v množičnih svetovnih protestih, brez ideoloških in sebičnih misli, saj je človeško srce, ko je aktivirano, neskončno modro in ni zmožno biti 'proti'. Del mladih se je že uglasil na te nove energije, ki se širijo po svetu, in vedo, da je prišel čas za odmik od stare zavesti, ki pravi: 'to je moje, ne tvoje', 'ti si črn, jaz sem bel', 'to ni v interesu naše

države' ali 'vsak dan mora biti enak drugemu'. Ta hitro razvijajoča in združujoča zavest nam daje veliko razlogov za upanje za prihodnost, čeprav nasilna progresivna stališča številnih mladostnih aktivistov predstavljajo dodatno nevarnost za družbo, če jih tisti, ki predstavljajo našo dolgo neslavno preteklost, ne priznajo in jim ne prisluhnejo z veliko pozornostjo.

Dan obračuna je blizu. Kako se bomo torej odločili, da vstopimo v ta novi in boljši svet? Bomo uporabili socializem? Bomo uporabili anarhijo? Bomo uporabili vero? Ali pa se bomo mirno združili v velikem številu, dokler se naše vlade ne zavežejo, da bodo delile svetovne vire? Ene same demonstracije ne bodo dovolj. Na tisoče pohodov v različnih dneh bo imelo verjetno razmeroma majhen doseg. Toda na milijone in milijone protestnikov hkrati po vsem svetu, ki bodo dosledno zahtevali izvajanje *25. člena* in bodo vztrajali dan za dnem, brez prekinitve? To bi morale zadostovati.

“Na koncu lahko ugotovimo, kako enostavna je rešitev za svetovne probleme navkljub vsej njihovi kompleksni pojavnosti in vsej množici knjig, ki se bodo še naprej pisale o tem. Rešitev ne zahteva intelektualnih spoznanj ali zapletenih akademskih teorij, temveč predvsem srca navadnih ljudi, ki bodo angažirana v spontanih, neprekinjenih, mirnih in neverjetno obsežnih demonstracijah, ki se bodo osredotočale na človekove pravice iz 25. člena.”

O avtorju

Mohammed Mesbahi je pisec, politični aktivist in ustanovitelj organizacije Share The World's Resources (STWR), civilno-družbene organizacije s sedežem v Londonu, Velika Britanija, s posvetovalnim statusom pri Ekonomskem in socialnem svetu Združenih narodov. Za več informacij o organizaciji STWR obiščite spletno stran www.sharing.org.

Opombe

---

¹ Za več informacij o organizaciji Share The World's Resources (Medsebojna delitev globalnih virov) prosim obiščite: <<http://www.sharing.org/about-us>>

² Za celoten seznam v seriji publikacij prosim obiščite:
<<http://www.sharing.org/information-centre/articles/studies-principle-sharing>>

³ Za več o tej temi glejte: Mohammed Mesbahi, '*A discourse on isms and the principle of sharing*', Share The World's Resources, julij 2014.
<<http://www.sharing.org/information-centre/articles/discourse-isms-and-principle-sharing>>

⁴ Glejte opombo 2.

⁵ cf. Mohammed Mesbahi, '*A discourse on isms*', op. cit.

⁶ cf. Mohammed Mesbahi, '*Commercialisation: the antithesis of sharing*', april 2014, Share The World's Resources, april 2014.
<<http://www.sharing.org/information-centre/articles/commercialisation-antithesis-sharing>>

⁷ Mohammed Mesbahi, '*Rise up America, rise up!*', Share The World's Resources, oktober 2014. <<http://www.sharing.org/information-centre/articles/rise-america-rise>>

⁸ Kot primer glejte: Mohammed Mesbahi, '*Uniting the people of the world*', Share The World's Resources, maj 2014. <<http://www.sharing.org/information-centre/articles/uniting-people-world>>

⁹ Willy Brandt, *North-South: A Program for Survival* (The Brandt Report), MIT Press, 1980; Willy Brandt, *Common Crisis, North – South: Co-Operation for World Recovery*, The Brandt Commission 1983. London: Pan 1983.

¹⁰ Share The World's Resources, *Financing the global sharing economy*, oktober 2012. <<http://www.sharing.org/information-centre/reports/financing-global-sharing-economy>>

¹¹ Willy Brandt, op cit.

---

¹² Urednikova opomba: Izhajajoč iz predlogov Brandtove komisije so se oktobra 1981 v mehiškem Cancunu na vrhunskem srečanju zbrali voditelji osmih industrijskih in štirinajstih držav v razvoju, da bi se po letih neuspešnih pogajanj o problematiki svetovne revščine končno premaknili z mrtve točke. Upati je bilo, da se bodo reprezentativni voditelji držav na dvodnevem neformalnem srečanju zbrali in tako ustvarili zagon in pozitivno voljo, kar bi v nadaljevanju omogočilo globalna pogajanja. Na koncu pa niso sprejeli nobenih zavezujočih predlogov in zahteva držav Juga za globalno prerazdelitev virov ni bila izpolnjena. Ameriški predsednik Ronald Reagan je jasno zavrnil cilje srečanja, da bi premostili ogromen prepad v bogastvu med nekaj industrializiranimi državami in večino revnejših držav. Čeprav nekatera od priporočil Brandtove komisije danes niso več primerna (še posebej glede večje trgovinske liberalizacije in globalne keynesianske politike v dobi, ko se naglo približujemo mejam zmožnosti planetarnega okolja), pa politični odločevalci in civilno-družbeni aktivisti še vedno uporabljajo marsikaj iz Brandtovega “programa prioritete” in vizije za pravičnejši svet. Najbolj izstopa predlagani petletni Program nujne pomoči za obsežen prenos virov v manj razvite države in za dolgoročne kmetijske reforme. Komisija je prav tako pozvala k novemu globalnemu monetarnemu sistemu, k novemu pristopu za razvojno financiranje, h koordiniranem procesu razoroževanja in h globalnemu prehodu na obnovljive vire energije. Do danes vlade še niso realizirale Brandtove vizije multilateralnega procesa za “razpravo o široki paleti zadev Sever-Jug med vsemi državami, s podporo in sodelovanjem pomembnih mednarodnih agencij” (Common Crisis, 1983).

¹³ Mohammed Mesbahi, ‘*Rise up America, rise up!*’, op cit.

¹⁴ cf. Mohammed Mesbahi, ‘*Christmas, the system and I*’.

<<http://www.sharing.org/information-centre/articles/christmas-system-and-i>>

Mohamed Mesbahi v tej pionirski analizi svetovnih problemov argumentira, da je zadovoljevanje človekovih osnovnih potreb, ki jih opisuje 25. člen Splošne deklaracije človekovih pravic – pravic vseh ljudi do primerne hrane, stanovanja, zdravstvenega varstva in socialne varnosti – nuja za preživetje človeštva v 21. stoletju. Vendar po toliko letih politične neaktivnosti lahko samo množični izraz volje do dobrega navadnih ljudi v obliki velikanskih in dolgotrajnih javnih protestov v vseh svetovnih državah pripelje do končanja revščine v svetu obilja.

Mesbahi se v petdelni študiji ukvarja s tem, kako spodbuditi te nepredstavljive globalne demonstracije v podporo najrevnejšim članom človeške družine, med katerimi jih vsako leto po nepotrebnem umre več milijonov. V središču edinstvene razprave v knjigi je niz napotkov za zavzete državljane in mlade, ki so opogumljeni, da vodijo pot za spodbujanje obsežnega združenega javnega glasu, ki ima potencial, da preoblikuje vladne prioritete in okrepi Organizacijo združenih narodov, da resnično postane predstavnica ljudstev sveta.

Bralca graciozna in pogosto poetična proza vodi k raziskovanju vprašanja svetovne transformacije s psihološke, moralne in duhovne perspektive, pa tudi s poglobljeno politično in ekonomsko analizo. Mesbahi poudarja, da nujno potrebujemo novo izobraževanje, ki državljane sleherne države lahko opremi z mišljenjem v okviru pojma 'enega človeštva', z univerzalnim razumevanjem, da sta načeli medsebojne delitve dobrin in sodelovanja temelja trajnostnega globalnega ekonomskega sistema.